

T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ
VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)

Gülay KESKE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd.Doç.Dr. F. Pervin BİLİR

ADANA 2007

**T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ
VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)**

Gülay KESKE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd.Doç.Dr. F. Pervin BİLİR

**Bu tez, Çukurova Üniversitesi Araştırma Fonu Tarafından
EF2006YL70 nolu proje olarak desteklenmiştir.**

Tez No:.....

ADANA 2007

Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans programı çerçevesinde yürütülmüş olan İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri ve Karşılaştıkları Sorunlar (Gaziantep ili Örneği) adlı çalışma, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 10/09/2007

Yrd. Doç. Dr. F. Pervin BİLİR

Çukurova Üniversitesi

Jüri Başkanı

Prof. Dr. Şükran KILBAŞ KÖKTAŞ

Çukurova Üniversitesi

Yrd. Doç.Dr. Songül TÜMKAYA

Çukurova Üniversitesi

Yukarıdaki tez, Yönetim Kurulununtarih ve.....sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Halil KASAP

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Eğitimin nihai hedefi insanın yaşadığı topluma ve değişen dünyaya uyum sağlayabilecek bilgi ve becerileri kazanmasını sağlamaktır.

Beden eğitimi dersleri de öğrencilerin bir bütün olarak gelişmesine katkı sağlayan genel eğitimin ayrı düşünülemeyecek bir parçasını oluşturmaktadır. Beden eğitimi dersleri çocuğun en temel ihtiyaçlarından biri olan hareket ihtiyacını karşılaması, sağlıklı büyümesi ve sosyal olarak gelişmesine önemli katkılar sağlamasının yanında çocuğun toplumda kendi kendine yeterli, topluma uyum sağlayabilen, başarılı ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmesi için çok ayrı bir önem taşımaktadır.

Bu bilgi ve becerilerin çocuğa aktarılmasında beden eğitimi öğretmenleri önemli bir yere sahiptir. Özellikle ilköğretim çağında kendisine rol modeli olarak öğretmenlerini seçen öğrenciler göz önüne alındığında, görev ve sorumluluklarını bilen, görünüşü, davranışı, iletişim kurma becerisi, özgüveni ile beden eğitimi öğretmenin doğru bilgi ve becerilerle donanmış olması çok önemlidir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin sahip olması gereken önemli özelliklerden biri de beden eğitimi dersinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri öğrencilere hangi yöntemleri kullanarak kazandırabileceğini iyi bilmesi gerektiğidir.

Bu araştırmada özellikle ilköğretim döneminde beden eğitimi dersinin önemi göz önüne alınarak, ilköğretim okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin hangi öğretim yöntemlerini kullanarak amaçlara ulaştığını ve bu yöntemleri kullanırken hangi sorunlarla karşılaştığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın sonuçlanmasında bir çok kişinin emeği ve katkısı bulunmaktadır.

Araştırmanın planlama, uygulama ve değerlendirme sürecinin her aşamasında hiçbir yardımı benden esirgemeyen değerli görüşleriyle bu araştırmanın tamamlanmasında büyük katkı sağlayan danışmanım, Yrd. Doç. Dr. F. Pervin Bilir'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Yapıcı eleştirileriyle daha doğru olana yönelmem konusunda bana hep ışık tutan, çok değerli görüş ve fikirleriyle her daim bilgisine ve tecrübesine başvurduğum, çağdaş eğitim anlayışını ve öğrenciye yaklaşımını hep kendime örnek aldığım Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gıyasettin Demirhan'a teşekkür ederim.

Araştırmanın her aşamasında değerli fikirleriyle beni yönlendiren ve yardımını hiç esirgemeyen Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. Songül Tümkaya' ya teşekkür ederim.

Araştırmanın istatistiksel analizleri ve yorumlarının yapılmasında değerli fikirleriyle yardımcı olan Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Tahir Hazır ve çok değerli arkadaşım, Pamukkale Üniversitesi Araş. Gör. Fatma Saçlı' ya teşekkür ederim.

Ayrıca araştırmaya değerli fikirleri ve eleştirileriyle katkı sağlayan Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Yeşim Bulca ve Gazi Üniversitesi doktora öğrencisi Hüseyin Ünlü'ye teşekkür ederim.

Araştırmamı ve çevirilerimi dikkatle inceleyerek şekil, yazım ve imla kuralları bakımından fikirlerini sunan çok değerli arkadaşlarım İngilizce Öğretmeni Rabia Bulut'a ve Türkçe öğretmeni Emine Kalkan'a teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde doğrusuyla yanlışıyla tüm fikirlerime saygı gösteren, manevi desteklerini hep arkamda bildiğim ve gurur duyduğum çok değerli annem, babam ve kardeşlerime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gülay KESKE

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar DİZİNİ.....	v
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	viii

1.GİRİŞ.....	1
--------------	---

2.GENEL BİLGİLER.....	5
-----------------------	---

2.1.Eğitimin Tanımı.....	5
2.1.1.Türk Milli Eğitiminin Amaçları.....	7
2.2.Beden Eğitimi ve Spor Kavramları.....	7
2.2.1.Türk Eğitim Tarihinde Beden Eğitimi.....	9
2.3.İlköğretim.....	15
2.3.1.İlköğretimde Beden Eğitimi Dersinin Önemi.....	16
2.3.2.Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları.....	17
2.3.3.İlköğretimde Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları.....	18
2.4.Beden Eğitimi Öğretmeni.....	19
2.5.Strateji(Yaklaşım)Teknik,Taktik,Stil ve Yöntem Kavramları.....	22
2.5.1.Strateji.....	22
2.5.1.1.Beden Eğitiminde Sunuş Yoluyla Öğretim Stratejisi.....	23
2.5.1.2.Beden Eğitiminde Buluş Yoluyla Öğretim Stratejisi.....	24
2.5.2.Teknik.....	25
2.5.3.Taktik.....	25
2.5.4.Stil.....	25
2.5.4.1.Öğretmen Merkezli Öğretim Stili.....	26
2.5.4.2.Öğrenci Merkezli Öğretim Stili.....	27
2.5.4.3.Beden Eğitimi Dersinde Kullanılan Öğretim Stilleri.....	27
2.5.4.3.1.Komut Stili.....	27
2.5.4.3.2.Alıştırma Stili.....	28
2.5.4.3.3.İşbirliğine Dayalı (Eşli Çalışma) Stili.....	29
2.5.4.3.4.Kendini Denetleme (Kendini Değerlendirme) Stili.....	30
2.5.4.3.5.Katılım Stili.....	31
2.5.4.3.6.Yönlendirilmiş Buluş Stili.....	32
2.5.4.3.7.Problem Çözme Stili.....	33
2.5.5.Yöntem.....	34
2.5.5.1.Yöntem Seçimini Etkileyen Faktörler.....	35

2.5.5.2.Beden Eğitimi Dersinde Kullanılan Öğretim Yöntemleri.....	37
2.5.5.2.1.Anlatım Yöntemi.....	37
2.5.5.2.2.Sözlü Açıklama Yöntemi.....	39
2.5.5.2.3.Gösteri Yöntemi.....	39
2.5.5.2.4.Alıştırma Yöntemi.....	41
2.5.5.2.5.Görevlendirme(Bireysel Yaklaşım) Yöntemi.....	43
2.5.5.2.6.Eşli Çalışma Yöntemi.....	44
2.5.5.2.7.Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi.....	44
2.5.5.2.8.Problem Çözme Yöntemi.....	45
2.5.5.2.9.Bağımsız Çalışma Yöntemi.....	47
2.5.5.2.10.Soru-Cevap Yöntemi.....	48
2.5.5.2.11.Değerlendirme Yöntemi.....	49
2.5.5.2.12.Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi.....	51
 3.GEREÇ VE YÖNTEM	52
 4.BULGULAR.....	54
 5.TARTIŞMA.....	71
 6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	76
6.1.Sonuçlar.....	76
6.2.Öneriler.....	77
 7.KAYNAKLAR.....	79
 EKLER	87
EK-1.....	87
EK-2.....	92
 ÖZGEÇMİŞ.....	94

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablonun Adı</u>	
Tablo 1.	Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Demografik Özellikleri.....	54
Tablo 2.	Öğretim yöntemlerini kullanma açısından öğretmen tercihleri, öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri, öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemlerinin dağılımı.....	55
Tablo 3.	Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, öğretim yöntemleri, öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri ve en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması.....	56
Tablo 4.	Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme göre öğretim yöntemleri hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması.....	58
Tablo 5.	Öğretmenlerin Hizmet içi Eğitim Kurs ve Seminerlere katılma durumuna göre öğretim yöntemleri hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması.....	60
Tablo 6.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Anlatım Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	62
Tablo 7.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Sözlü Açıklama Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	63
Tablo 8.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Gösteri Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	63
Tablo 9.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Alıştırma Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	64
Tablo 10.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Görevlendirme(Bireysel Yaklaşım)Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	64

Tablo 11.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Eşli Çalışma Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	65
Tablo 12.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Yönlendirilmiş Buluş Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	65
Tablo 13.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Problem Çözme Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	66
Tablo 14.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Bağımsız Çalışma Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	66
Tablo 15.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Soru-Cevap Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	67
Tablo 16.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Değerlendirme Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	67
Tablo 17.	Öğretmenlerin görüşlerine göre Medya Yardımlı Öğretim Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı.....	68
Tablo 18.	Öğretmen görüşlerine göre öğretim yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan diğer sorunların dağılımı.....	69

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

A.Ü. : Ankara Üniversitesi

Çev : Çeviren

DPT : Devlet Planlama Teşkilatı

f : Frekans

M.E.B: Milli Eğitim Bakanlığı

S.S : Standart Sapma

T.E.D.: Türk Eğitim Derneği

X : Aritmetik Ortalama

ÖZET

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri ve Karşılaştıkları Sorunlar (Gaziantep İli Örneği)

Bu çalışma, ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların belirlenmesi amacıyla yapılmış tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

Araştırmanın çalışma evrenini, 2006-2007 yılında, Gaziantep ili merkez ilçeleri olan Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinde ilköğretimde görev yapan 106 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma ile ilgili veriler Ünlü (2005) tarafından geliştirilen anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerle frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (X), standart sapma (SS), Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis H-testi kullanılarak analizler yapılmıştır. Analizler için SPSS 15.0 programı kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır: Öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma durumlarına göre, beden eğitimi derslerinde en fazla tercih ettikleri yöntem, gösteri; en az tercih ettikleri yöntem ise, medya yardımlı öğretim yöntemi olmuştur. Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemi, gösteri; en az tercih edilen yöntem ise, değerlendirme yöntemleridir. Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemi, gösteri yöntemi iken; medya Yardımlı Öğretim yöntemi ise en kötü sonuç alınan öğretim yöntemi olmuştur.

Öğretmenlerin mesleki kıdem durumlarına göre, öğretim yöntemlerini kullanma ve öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin en az ve en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri arasında anlamlı bir fark bulunmazken, öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri yöntem ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir fark vardır. Buna göre; mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenler, yönlendirilmiş buluş yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar aldıklarını belirtirken, mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olan beden eğitimi öğretmenleri değerlendirme yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar aldıklarını belirtmişlerdir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, hizmet içi eğitim kurs ve seminerlere katılması ile en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri açısından, Gösteri yöntemi konusunda anlamlı bir fark vardır. Buna göre; hizmet içi eğitim kurs ve seminere hiç katılmamış öğretmenlerin gösteri yöntemini kullanarak hizmet içi eğitim kurs ve seminere katılan öğretmenlere göre daha iyi sonuçlar aldığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler : Beden Eğitimi, İlköğretim, Öğretmen, Öğretim Yöntemi.

ABSTRACT

Teaching Methods that Physical Education Teachers Use and Problems They Have Who Work at Primary Schools. (A Case of Gaziantep Province)

This study is done for determining the teaching methods that physical education teachers at primary schools use and the problems they encounter while they carry out these methods. Also, this study is a descriptive study in literature review.

Study population of this research is composed by 106 physical education teachers who work at primary schools in Şahinbey and Şehitkamil central towns of Gaziantep city in 2006-2007. The data of the research is summed up by questionnaire form developed by Ünlü(2005). The data which were obtained with data collection method have been analysed using frequency (f), percent (%), arithmetic average ($\bar{X}$), standart to resort (SS), Mann Whitney U and Kruskall Wallis H-Test. The results of analysis have been commented by getting use of SPSS 15.0 (Statistical Package for Social Sciences 15.0).

As a result of the analyses, these symptoms are reached: In the event of teachers' using teaching methods, during physical education courses, the most preferred method is demonstration; the least preferred method is Teaching Method by the help of Media. According to teacher opinions, students' the most preferred teaching method is demonstration, the least preferred method is Evaluation method. While the teachers' getting the best result from teaching method is demonstration, Teaching Method by the help of Media is the least preferred teaching method.

On the condition of teachers' professional seniority, while a meaningful difference between using teaching methods and students' the least and the most preferred teaching method is not found, there is a meaningful difference between the method which the teachers think that they get the best result and Professional seniority. According to this result; teachers whose professional seniority is 6-10 years point out that they get better results by using orientated discovery method. Physical Education Teachers whose proffessional seniority is 11-15 years point out that they get better results by using evaluation method.

There is a meaningful difference between demonstration method and the other teaching methods. Physical education teachers who take in-service education and seminars think that they get the best result from the other teaching methods. As a result of this; physical education teachers who don't take in-service education course and seminars use demonstration method and get beter results than the teachers who take in-service education course and seminars.

Key Words: Physical Education, Primary School, Teacher, Teaching Method.

1. GİRİŞ

Eğitim, birden çok değişkenin etkisi altında oluşan, karmaşık bir süreçtir. Bu değişkenler toplumsal, politik ve ekonomik sistemlerin yanı sıra, amaç, içerik, araç-gereç, yöntem, değerlendirme gibi, program öğeleri olarak da görülebilir¹.

Eğitim toplumlar açısından vazgeçilmez bir gereksinimdir. Eğitimin genel amacı, yetişmekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır².

Eğitim insanın biyolojik, psikolojik ve kültürel yönleri ile kendisini tanımasını, haklarını ve sorumluluklarını öğrenmesini, gelecekte hayatını sağlıklı, mutlu ve başarılı bir şekilde yaşamasını sağlayacak davranışlarla donatılmasını amaçlar³.

Eğitimde davranış, bireyde öğretim sonunda gözlenmesi kararlaştırılan bilinçli tepki olarak tanımlanmaktadır⁴. Bu durumda öğrenme öğretme sürecinde her bilgi ve beceri davranıştır. Bir hedefi ve amacı oluşturan davranışların tamamı öğrenciye kazandırıldığında o hedefe ulaşıldığı kabul edilir⁵.

İnsan organizması hareket potansiyeli ile yaratılmıştır. Hareket, organizmanın normal fonksiyonlarının devam ettirilmesinde sağlıklı olmasında gereklidir⁶. İnsan yüzyıllar önce kendi bedenini kullanarak iş görürken, günümüzde teknolojinin kendisine sunduğu imkanlarla hareketliliğini yitirmiştir. Bugün birçok ülkede insanları tekrar hareketli kılmak için bir devlet politikası olmuştur⁷.

Beden eğitimi genel eğitimin önemli bir parçası olup çocuğun oyun hakkının ve serbest hareketlerinin okul yaşamı içindeki yerini güvenceye alır. Bedensel ve ruhsal eğitimi sağlayarak sportif etkinliklerden zevk almasını mümkün kılar. Her öğrenci beden eğitimi dersi içinde de yeteneklerinin geliştirilmesi ve dengesiz gelişimin giderilmesi hakkına sahiptir⁸.

Beden eğitimi çocukların organik gelişimi, hareket- beceri gelişimi, sinir kas koordinasyon gelişimi, kişisel ve sosyal uyum sağlaması açısından önemlidir⁹.

Yıldıran ve Yetim'e göre¹⁰ beden eğitimi ve spor yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görünen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir.

Sistemli Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinin başlangıcından itibaren her toplum, kendi toplumsal ihtiyaç ve şartları doğrultusunda yukarı da belirtilen özelliklerin kazandırılmasına yönelik bir dizi amaç kategorileri belirlemekte ve onları yeni oluşan taleplere göre yeniden değerlendirmektedir¹¹. Okul bir toplumda eğitimin pazarlandığı ve eğitim hizmetinin üretildiği yerdir¹². Bu üretim hiç şüphesiz ki beden eğitimi programları sayesinde çocuğun temel hareket ihtiyacını gidermeyi amaçlayan faaliyetleri de içerisinde bulundurmaktadır.

Beden Eğitimi programları, yalnız okulda çalışmayı değil, aynı zamanda toplumla yaşama ve öğrenme koşullarını geliştirmeyi, bireyin fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı amacına yönelik etkilerde bulunmasını da sağlamaktadır^{11,13}. Ayrıca beden eğitimi dersleri ile bireyin motor becerilerdeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi, yani koşma, tırmanma, dengede durma, sıçrama, takla atma gibi temel hareketleri geliştirmesi mümkündür. Böylece beden eğitimi dersleri harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla bireyin vücut kontrolü, koordinasyona ve sinir-kas sistemlerinin gelişimini sağlayarak beraberinde zihinsel ve psikolojik yönde uyumlu olmasını da sağlayacaktır^{11,14,15}.

Bu amaçların gerçekleşmesi için beden eğitimi derslerinin amaçlarının, bu amaçlara ulaşmayı hedefleyen öğretmenler tarafından etkili ve doğru bir biçimde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Etkili bir öğretmen, öğrencilerin bir bölümünü değil tamamını öğretim süreci içine dahil edebilen ve öğretim işini doğru ve etkili yöntemler kullanarak öğrenciye aktarmayı başarabilen öğretmendir. Çocuklarımızın bedenlen ruhen sağlıklı, mutlu, dengeli, kişilik sahibi, üretici vatandaşlar olarak yetişmelerinde beden eğitimi öğretmenlerine çok önemli görevler ve sorumluluklar düşmektedir¹⁶.

Öğretim, en iyi koşullarda bile zordur; öğrenci ve öğretmenin gereksinimlerini hesaba katmamak ise zaten zor olan bu işi, olanaksız kılar. Yani öğrenci ve öğretmenin gereksinimlerine sırt çeviren her öğretim yöntemi başarısızlığa mahkumdur¹⁷. Öğretim yöntemleri, eğitim durumları planlanırken belirlenmesi gereken önemli bir öğedir. Çünkü saptanan davranışlar öğrencilere öğretim yöntemleri sayesinde aktarılır. Her duruma uyabilecek tek bir öğretim yöntemi yoktur. Hedefler, içerik, öğrenciler ve öğretmen değiştikçe öğretim yönteminin biçimi ve kapsamı da değişecektir¹⁸.

Beden eğitimi öğretmenlerinin bilgi, yetenek ve kişilik özelliklerinin yanında ders esnasında uyguladığı öğretim yöntemleri, onun alanındaki başarısını artırıcı bir etkidir.

Öğretme öğrenme süreci içinde hedeflerin öğrencilere kazandırılması anlamında çok önemli bir yere sahip olan yöntem seçimi hiç şüphesiz öğretmenlere ders esnasında yardımcı olacak bir kılavuz niteliğindedir.

Eğitimde yöntem denildiğinde, öğrencilere yeni davranışları kazandırma işleminin nasıl gerçekleşeceği konusu karşımıza çıkmaktadır. Eğitim amaçlarının gerçekleşmesi bunu sağlayacak uygun bir öğretim yönteminin seçilmesiyle sağlanabilir. Bu nedenle her ders için tek bir yöntem değil çok farklı yöntemlerin kullanılması söz konusu olmaktadır. Öğretmenlerin yöntem konusunda seçici olabilmesi, onların çok farklı yöntemleri tanımaları ve kullanabilmeleri ile olanaklıdır¹⁹. Bu anlamda beden eğitimi öğretmenlerinin ve öğrencilerin gereksinimlerinin dikkate alındığı, fiziksel şartların, zamanın, maliyetin, konunun, öğrencide geliştirilmek istenen niteliklerin hesaba katıldığı doğru bir öğretim yöntemi amaçların ulaşılmasında hiç şüphesiz daha etkili olacaktır.

Bu araştırmanın, eğitimin geneli içinde çok önemli bir yere sahip beden eğitimi derslerinin etkili ve verimli bir şekilde işlenebilmesi, beden eğitimi derslerinde kullanılan yöntemlerde karşılaşılan sorunlara karşı daha erken önlem alınabilmesi anlamında öğretmenlere yardımcı olması umulmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin hangi öğretim yöntemlerini kullandıkları, hangi öğretim yöntemini kullanarak daha verimli sonuçlar elde ettiği, hangi öğretim yöntemini uygularken sorunlar yaşadığı, öğrencilerin hangi öğretim yönteminin kullanılması sonucu dersten daha çok zevk aldığı gibi sorulara verilen yanıtlar beden eğitimi öğretmenlerine hedefleri kazandırmada çok önemli bir unsur olan yöntem seçiminde ve kullanımında yarar sağlayacaktır.

Öğretmenlere derslerden önce hazırlık yapma, derste uygulanacak etkinliklere karar verme, düzenleme ve değerlendirme konuları bakımından çalışmanın yararlı olması beklenmektedir. Ayrıca, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin, ekonomi, sanayi, ulaşım, turizm, eğitim yönünden en gelişmiş illerinden biri olan Gaziantep'te 'İlköğretim Okullarında Çalışan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri ve Karşılaştıkları Sorunlar' daha önce araştırılmamıştır. Araştırma bu durumu tespit etmede yapılan ilk çalışma olması bakımından da önem taşımaktadır. Araştırmanın yöntem seçimini önemli ölçüde etkileyen eğitim alanları, malzeme, ders saati, araç gereç eksikliği v.b. yetersizlikler konusunda da yararlı olması beklenmektedir.

Buradan hareketle bu araştırma çerçevesinde, Gaziantep ili resmi ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin öğretim sürecinde kullandıkları öğretim yöntemlerinin hangileri olduğu ve beden eğitimi öğretmenlerinin, bu yöntemlerin uygularken karşılaştıkları sorunların neler olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır.

Bu ana amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Ankete katılan beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özellikleri nelerdir?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri nelerdir?
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre kullandıkları öğretim yöntemleri arasında bir fark var mıdır?
4. Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdem durumuna göre kullandıkları öğretim yöntemleri arasında bir fark var mıdır?
5. Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi kurslara katılma durumuna göre kullandıkları öğretim yöntemleri arasında bir fark var mıdır?
6. Beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları yöntemlerin uygulanmasında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitimin Tanımı

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir²⁰. Eğitim bilimi, kişilerin davranışlarını değiştirilmesinde öğrenmeye etki eden bütün etmenlerin ve etmenler arası ilişkileri sistemleştirilmesi ve davranış değiştirmenin en verimli ve etkili bir şekilde yapılması için araştırma geliştirme çalışmalarına ağırlık verir²¹.

Eğitim, bireyleri ve toplumları amaçlı, düzgün bir yaşam biçimine ulaştırmada ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarmada ve bu arada insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirmedeki bir süreçtir²². Bir başka ifade ile eğitim, geleceğe çok donanımlı, nitelikli, düşünen, tartışan, inançlı, hızlı ve doğru karar alabilen, üretken bireyler yetiştirme sürecidir²³.

İnsanın çevresine uyum sağlamasında ve sosyalleşmesinde eğitimin payı büyüktür. Eğitim, bireyin doğduğu andan itibaren başlar ve birey ölünceye kadar sürer. Bu da eğitimin çok kapsamlı bir süreç olduğunu gösterir²⁴.

Eğitim uzun süreçte ürün veren bir yatırımdır. Ürünün kalitesi onu yaratacak etkenlerin niteliği ile özdeşleşir²⁵.

Bireyin hayat boyu süren eğitiminin, okulda planlı ve programlı olarak yürütülen kısmı bireyin öğretimini oluşturur. Öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür^{26,27}.

Geniş anlamda, bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir²⁸. Eğitim bir süreçtir. Süreç, bir amaca yönelmiş olan sürekli değişmelerin toplamıdır. Kişinin aldığı eğitimle sürekli olarak değişmesi, yetersiz durumundan daha yeterli duruma gelmesi sağlanmaktadır. Bu değişiklikler, birbirini izleyen ve birbiri üzerine biriken öğretme ve öğrenmeler sonucu gerçekleşmektedir²⁹.

Eğitim alanında çalışan her bilim adamının, eğitimle uğraşan her eğitimcinin, her öğretmenin kendine özgü geliştirdiği bir eğitim tanımı vardır. Eğitim alanında yazılmış her kitapta, her yazıda, eğitimin değişik biçimde yapılmış tanımlarına rastlanır. Eğitimin geniş bir alan olması nedeniyle değişik yönlerden görülmesi, bu görüşlere göre de değişik tanımlamaların yapılması doğaldır³⁰.

2.1.1. Türk Milli Eğitiminin Amaçları

Genel Amaçlar:

Türk milli eğitiminin genel amaçları 1739 Milli Eğitim Temel Kanunu'nda Türk milletinin bütün fertlerini;

*Atatürk inkılap ve ilkelerine ve anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türk Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş kişiler olarak yetiştirmektir.

*Beden, zihin, ahlak ,ruh ve duygu bakımlarından dengeli sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren topluma karşı sorumluluk duyan yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektedir.

*İlgi ve kabiliyetlerini geliştirecek gerekli bilgi, beceri, davranış ile birlikte iş görme alışkanlığı kazandırma suretiyle hayata hazırlamak ve bunların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak. Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak, öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletine çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı seçkin bir ortamı hazırlamaktır³¹.

2.2. Beden Eğitimi ve Spor Kavramları

Beden eğitimi kavramının sözcük olarak ortaya çıkması batı dillerinde 18. yüzyıl ortalarına rastlar. “Büyük eğitim reformu hareketlerini destekleyenler 19. yüzyılın geleneksel okul ‘turneni’ ne karşı bir tepki olarak ‘beden eğitimi’ yerine ‘spor’ deyimini tercih etmişlerdir”³².

Beden eğitimi, insanın bedeni ile yapılan genel eğitim, etkinlik noktası insan vücudu; hedef ise insanın tüm kişiliği ve bütünlüğüdür”³³. Beden eğitimi insan vücudunun eğitimidir ve bu eğitim anlayışında bedensel hareketlerin kendi özünde bir değeri olmayıp araçsal bir değeri vardır³⁴. Beden eğitimini hareket etmeyi öğretmek ve hareket yoluyla öğrenmek biçiminde tanımlayan Tamer “fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi gerektiğini açıklamıştır”¹⁵.

İnsan hareketi, evren içinde insan ilişkilerindeki değişimdir. İnsan, hareketleri yoluyla ilişkilerini değiştirir. Rijsdrop³⁵ Beden eğitiminin genç bireylerin yetişkin olma yolunda kendisine edilen bir yardım niteliğinde olduğunu belirtmiştir.

Eğitim faaliyetlerinin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, birey ve toplum önünde sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik olmalarını sağlar. Beden eğitimi derslerinde kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamının değerlendirilmesi gerekir.³⁶

“Beden Eğitimi insanın kendi yaşı ve yetenek kapasitesinin gerektirdiği fiziki, ruhi ve zihni faaliyetleridir”³⁷ “Beden Eğitimi, oyun cimnastik ve spor gibi eğitici bütün etkinlikleri içeren genel bir kavram olup bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitimin gerçekleştirilmesidir”³⁸.

Beden eğitimi, insan bütününi oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaşması için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin tümüne denir³⁹. Günışık’a göre beden eğitimi; “Büyük kas etkinlikleri aracılığı ile, bireyin bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelemeyen kişinin kendisi ve toplumun yararına optimal gelişimini gerçekleştirme eğitimidir”⁴⁰.

Öztürk⁴¹, beden eğitimi etkinliklerini her bireyin kendi fiziksel sağlık ve yeterliliği ölçüsünde katılacağı kendini ifade edeceği etkinlikler olduğunu, vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi, eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde didaktik

olarak gelişmelerini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve rekreatif faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü, en ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolünü metotlu bir şekilde hareket ettirmesini öğreten faaliyet sistemidir şeklinde ifade etmiştir.

Seaton ve ark.⁴² beden eğitimi genelleyerek; amaçları ve diğer hususlar açısından diğer derslerden farklı bir alan olmadığını savunmuşlardır.

Dauer⁴³'e göre; Beden eğitimi, özellikle bedensel faaliyetler yolu ile çocuğun bedensel gelişimine yardım ederek uyumuna yardımcı olan, eğitimin bir parçasıdır. Öyleyse beden eğitiminin okullardaki temel fonksiyonu, toplumda aktif rol alacak mutlu vatandaşlar yetiştirmek ve kişiyi bütün olarak yeterli hale getirmektir.

Özmen'e göre; genel eğilimin bir parçası olan beden eğitimi kişinin bedensel ve ruhsal eğitimi sağlayarak, sportif etkinliklerden zevk almasını mümkün kılar. “Her öğrenci beden eğitimi dersi içinde yeteneklerinin geliştirilmesi ve düzensiz gelişiminin giderilmesi hakkına sahiptir”⁴⁴.

Okul programlarının bir parçası olarak “beden eğitimi dersi çocuğun fiziksel, duyuşsal, sosyal ve zihinsel yönleriyle, bütünü ile gelişmesine yardımcı olan bir derstir. Amaç, her şeyden önce çocuğun bedenlen sağlıklı olmasını, psiko-motor davranışların yeterli gelişmesini sağlamaktır”⁴⁵.

İnsanın bireysel eğitimine yönelik fiziksel etkinlikleri söz konusu olduğunda, çağdaş okul spor kuramcıları, beden eğitimi deyimi yerine spor deyimini kullanmaktadırlar. Ne var ki, sporu tek ve kesin bir tanıma sığdırmak olanaksızdır. Son yüzyılda sporun özüyle kullanım biçimi çok farklılaşmış ve değişik ifadelerle yeni tanımları yapılmıştır. “Spor, insanın doğasında bulunan saldırganlığa barışçı boşalma olanakları sağlamakta, saldırganlık içgüdüsünün denetim altına alınması için uygun bir yarışma ortamı yaratmaktadır”⁴⁶.

Spordaki tutum oyun tutumudur; onu yaşarken duyulan zevktir; sadece elde edilen sonuç söz konusu değildir. Bu nedenle “spor özü gereği bir oyundur”⁴⁷.

Lorenz; spor hakkındaki görüşlerini, “sporun bugünkü en önemli işlevi, saldırganlık güdüsü için barışçı ve arındırıcı bir boşalma olanağı sağlamaktır”⁴⁸ şeklinde açıklamıştır.

Spor, bireyin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği yetenekleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel ya da toplu olarak boş zaman

faaliyet kapsamı içinde veya profesyonelce meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur⁴⁹.

Psikologlar sporun temel görevini “davranış belirleyici değerleri yaymak ve güçlendirmek, yaşamda karşılaşılan sorunlara benimsenebilir çözümler getirmek” şeklinde açıklamışlardır⁵⁰.

Fizyologlara göre spor; ‘başarıyı genişletme ye yarışmada üstün gelme amacı için gösterilen çabayı, bedensel bakımdan daha yetenekli olanların seçilmesine ve seçilenlerin sürekli ve yoğun bir eğitimle yetiştirilmesini gerektirerek, daha çok yarışmayı içermekte, yüksek düzeyde oyun, mücadele ve ağır kas çalışmasını gerektirmektedir’⁴⁴.

Eğitime katkısı ile genel eğitimin ayrılmaz bir parçası ve tamamlayıcısı olan beden eğitimi, sağlıklı, güçlü, mutlu, kişilik ve ahlak kazandırma, kültürleşme, toplumlaşma, vatandaşlık eğitimidir. Ferdin büyüme, gelişme ve davranışlarını sağlayan güçlü bir eğitim alanıdır. Spor kavramında ise; hareketler, eylemin amacına göre düzenlenir ve sürekli bir geri besleme ile kontrol edilir. “Spor eyleminde oyun oynama dürtüsü ile, performans, rekabet, kurallı hareket, insanın kendi kendini ifade etme dürtü ve güdülerini bir örgü oluşturur”⁵¹.

2.2.1. Türk Eğitim Tarihinde Beden Eğitimi

Beden eğitiminin ders olarak yer aldığı kurumlar Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Saray Eğitimi (Enderun Mektebi) kurumlarıdır. Saray mektebi olan Enderun’da talim olarak yapıp II. Mahmut zamanında müzik ve beden eğitimi akademi şekline gelerek binicilik, güreş, atlama, cirit, okçuluk gibi talimler yapılmıştır⁵².

Askerî kurumlarda beden eğitimi ve spor acemioğlan ve canbazhanelerde askerî talim olarak yapıldı. Osmanlı devletinde tekkelerden bazıları spor tekkeleri olarak kullanılırdı. Spor tekkeleri kişi ve toplumun çıkarlarının eşit olduğunu kabul ederler, manevî tatmine yönelir ve mensuplarını koruyarak bir sosyal güvenlik vazifesi görürler⁵³. “Beden eğitimi dersleri öncelikle 1859 yılında, Harbiye'nin Paris'teki şubesi olan Mekteb-i Osmani'nin ders programında yer almış, askeri talimlerin esasını oluşturmuştur. Bu derslerle öğrencilerin gelişip güçlenmesi amaçlanmıştır”⁵⁴.

Tanzimat döneminde sosyal derslerin okul programlarına girmesiyle beden eğitimi dersi de programlarda yer almış ve 1863 yılında ilk yenileşme hareketleri döneminde açılan askeri okullardan Harbiye ve Askeri idadilere lüzumlu alet ve tesisler yaptırılmak suretiyle cimnastik dersi konmuştur⁵⁵.

Beden eğitimi dersi için ilk kitap olan 'Cimnastik' Miralay Mustafa Hami Bey tarafından tercüme edilerek yayınlanmış, böylelikle ordu da ve askeri okullarda Avrupa tarzındaki beden eğitimi dersleri başlamıştır. Beden eğitimi derslerine antrenman ve spor, cimnastik adı altında önce Galatasaray Lisesi'nde başlanmış, daha sonra Bahriye Mektebi ve Darüşşafaka' da 1868 yılında uygulamaya geçilmiştir.

Selim Sırrı Tarcan'ın Maarif Mektepleri Müfettişliği Umumiliği'ne atanması, ülkemiz okullarında Beden Eğitimi çalışmalarının bilimsel ve metodik biçimde girişinin başlangıcı olmuştur⁵⁶.

Beden eğitimi dersi 1910 yılında liselerin birinci, ikinci, üçüncü sınıflarında haftada iki saat olarak; 1911 yılında, beş ve yedi yıllık idadilerin ders programlarında bir saat olarak, 1912 yılında Galatasaray Lisesi'nin (Mekteb-i Sultani) programında "Terbiye-i Bedeniye" adı ile altıncı sınıfta haftada ikişer saat yer almıştır⁵⁷. Ayrıca sabah ve akşamları okul yönetimince belirlenecek, haftanın iki veya üç gününde beden eğitimi ve okul oyunları yanı sıra atış talimleri yer almıştır. 1919 yılında Sultaniler'de arabi ve ecnebi eğitim programlarının yanı sıra altı, yedi, sekizinci sınıflarda haftada bir saat olarak yer alan beden eğitimi dersi dokuzuncu sınıfta yer almamıştır⁵⁸.

Cumhuriyet ilan edildikten sonra Atatürk, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini milli eğitimin temel unsuru saymıştır. "Cumhuriyet. fikren, ilmen, fennen, bedenlen kuvvetli ve yüksek karakterli koruyucular ister. Yeni nesli, bu özellik ve kabiliyette yetiştirmek sizin elinizdedir, her çeşit spor faaliyetlerini, Türk gençliğinin milli terbiyesinin bir unsurundan saymak gerekmektedir. Türk gençliğinin spor bakımından da milli heyecan içinde itina ile yetiştirilmesi önemli tutulmalıdır"⁵⁹ demiştir. 1924 yılında Cumhuriyet döneminin ilk programı hazırlanmıştır. Bu programa eskiden okutulan derslere az sayıda ders ilave edilmiş ve bazı dersler değiştirilmiş bununla birlikte bazı ders konuları da Cumhuriyet yönetimine uyarlanmıştır⁶⁰.

1950'lerin sonlarına doğru yurt dışında başlatılan program geliştirme çalışmalarından oldukça etkilenilmiştir. Nitekim 1962 yılında toplanan VII. Milli Eğitim Şurasında alınan ve aşağıda belirtilen kararlar bu sürecin ülkemizdeki etkilerini göstermektedir.

*Eğitim programları günün gerçekleri ve ihtiyaçları dikkate alınarak düzenlenmelidir.

*Geliştirilen bu programlara uygun ders kitapları ve kaynak kitaplar hazırlanmalıdır.

*Öğretmenler yeni programların gereklerine uygun olarak yetiştirilmelidir.

*Hazırlanacak ve uygulanacak bir deneme programı, komisyonlarca incelenip değerlendirildikten sonra çeşitli bölgelerde iki yıl süreyle denenmelidir.

*Deneme programları geliştirilerek bütün yurt çapında uygulanmalıdır.¹⁹

İlköğretim okullarında verilen “kesintisiz ve zorunlu eğitim” görevi, aynı zamanda “kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi” anlayışını da beraberinde getirmektedir. İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlköğretimin birinci kademesinde öğretime başlanmakta ve gelişim periyodu eğitim süresince devam etmektedir. İlköğretimin ilk beş yılında çocuklar vücutlarının parçalarını kullanmayı ve önemli hareket örneklerini ayırt etmeyi ve mekanik prensipleri öğrenmeyi, kurallara göre davranmayı denge ve zamanı, alanı kullanma gibi tecrübeleri kazanabilirler. İlköğretimin birinci kademesinde beden eğitimi programı başarılı olduğu takdirde çocuklar, ilköğretimin ikinci kademesinde geleceğe dönük planlanan hareket aktivitelerinde yer alan becerileri kazanabilirler. Yine ilköğretimden sonra bir üst öğretim kademesi olan ortaöğretimde, ilköğretimde uygulanan Beden Eğitimi dersi öğretim programlarının gerektiği gibi uygulandığı varsayılmakta ve program bunun üzerine kurulmaktadır⁶¹.

İlköğretim okulları, lise ve dengi okullar beden eğitimi dersi öğretim programları çerçevesinde ilköğretim okullarında uygulanmakta olan beden eğitimi dersi öğretim programının teorik yapısı incelenerek, dikkat çekici bazı noktalar ana hatlarıyla aşağıda verilmiştir:

*Programın tamamında, hedef kitle olarak ‘öğrenciler’ kavramı kullanılmış, ele alınan ünitelerin kız ve erkek öğrenci ayırımı yapılmaksızın bütün öğrencilere (kızlarda güreş ve futbol hariç) ortak olarak uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla programın hazırlanışında beden eğitimi ve spor derslerinde doğal olarak farklı fiziksel ve duygusal donanımlara sahip kız ve erkek öğrencilerin, farklı beklentileri olabileceği dikkate alınmamıştır. Belirlenmiş amaçların en önemli nihai hedefi, beden eğitimi derslerinde, öğrencilerde okul sonrası hayatlarında düzenli spor yapma alışkanlığını ve anlayışını kazandırmaktır. Ancak ilerleyen yaşa paralel olarak spor yapma oranlarında genel bir düşüş gözlenirken, bu oran cinsiyetler arasında kız öğrenciler aleyhinde anlamlı bir boyut kazanmaktadır. Beden Eğitimi programının “Açıklamalar” kısmında öğretmene belirli bir

serbestlik tanıyan 18, 19 ve 20. maddeler kapsamında beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamalarda cinsiyete özgü beklentileri dikkate almaları gerektiğine işaret edilmektedir.

*Konuların seçiminde, derslerdeki yüklenmelerin şiddeti ve hareketlerin öğretiminde öğrencilerin gelişim özellikleri ile yaş gruplarının dikkate alınması istenmektedir. İlköğretimde beden eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunun spor eğitiminden yoksun sınıf öğretmenlerince işlendiği göz önüne alınırsa, programdaki konular ilgili yaş grubuna uygun olsa bile genel ifadeler kullanılması ve belli bir planlamadan yoksun olması nedeni ile doğru biçimde uygulanamamaktadır. Kendi içinde mantıklı ve tutarlı gibi görülen bu konular okulların imkanlarıyla uyumlu değildir. Programın öğretmene sağladığı bir kolaylık ise çevre şartlarına uyma konusunda serbestlik tanınmasıdır.

*Beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılması istenen bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamının değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin yalnız fiziksel yetenekleri değil, aynı zamanda zihin, duygu ve sosyal yönden sağlıklı ve dengeli bir gelişimin sağlanması gerekir. Bu doğrultuda ölçme ve değerlendirme yapılması istenmektedir. Programda "Atatürk ile ilgili görüş ve düşüncelere" konunun özelliğine göre yer verilmesi istenmektedir. Özellikle bu dersin sevdirmesi, yaşam boyu severek ve isteyerek spor yapma alışkanlığı kazandırmaya çalışmaktır

*İlköğretim okulları II. kademe öğrencilerinin izcilik kamplarından yararlanmaları için önerilerde bulunmaktadır. Okul, her öğrenciyi kendi yetenekleri içinde en yüksek başarıya götürecek kılavuzluğu yapmalıdır. Bu nedenle öğretmenin öğrenciyi tanıma konusunda yapması gereken hususlara geniş yer verilmiştir. Ancak elde edilen sonuçlarının nasıl değerlendirileceği ve derslerde nasıl kullanılacağı genel ifadelerle belirtilmiştir⁶¹.

Son yirmi yıl içinde programda bazı değişiklikler yapılmış olmasına rağmen, sporda daha iyi sonuçlar alabilme arayışı içine girilmiştir. Bunun okullarda başlatılacak çalışmalarla gelişebileceğine inanılarak haftalık beden eğitimi ders saatlerinde bazı değişikliklere gidilmiş ancak okullarda gerekli uygulama aynen bırakılmıştır. 1997-1998 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Talim ve Terbiye Kurulu'nun 10.09.1997 tarih ve 143 sayılı kararı ile okullara gönderilen talimatta, haftalık ders dağılım çizelgesinde ders saatleri değişikliğe uğramıştır. Buna göre ilköğretim okullarının birinci kademesinde Beden Eğitimi ders saatleri 2, ikinci kademe ise bir saate indirilmiştir. Ayrıca ikinci kademe seçmeli ders olarak "spor etkinlikleri" adıyla ek bir ders ilave edilmiştir⁶¹.

2006 yılında ise programda köklü bir değişiklik yapılmıştır. Beden eğitimi programı, öğrencilerin yaşamlarında kullanabilecekleri temel, özelleşmiş spora özgü hareket becerileri ile fiziksel etkinliklere özgü bilgileri, duygusal ve toplumsal özellikleri kazanmaları ve sağlığı geliştirici fiziksel etkinliklere yaşam boyu etkin katılım sağlamaları amacıyla hazırlanmıştır⁶².

Program yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak hazırlanmıştır. Bu yaklaşıma göre öğrenciler, kendi öğrenmelerini yapılandırırlar. Yeni öğrenmeler öğrenenin önceki yaşantılara dayanır. Buna göre öğrenme için toplumsal etkileşim gereklidir ve anlamlı öğrenme için özgün öğrenme görevleri olması gerekir. Yapılandırmacı yaklaşım ilkeleri ile işlenen derslerde öğretme-öğrenme ortamlarını katılımcı ve etkili hâle getirmek gerekmektedir. Bu durumda her öğrenci etkinliğe katılmakta ve kendisini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme yaşantıları öğrencilerin ilgi, istek, gereksinim ve ön öğrenmelerine dayanmaktadır. Her birey birbirinden farklı ve kendine özgü olduğundan, öğrenme yolları da buna göre farklılık göstermelidir. Bu bağlamda, yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkeleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

*Tüm öğrenme etkinlikleri geniş bir görev ya da probleme bağlanmalıdır (Beden eğitiminde görev olarak standartlar temel alınmalıdır).

*Öğrenenlerin kendilerine özgün bilgi yapıları, kendilerinin oluşturacakları yaşantılar şeklinde düzenlenmeli ve bu yaşantılar yoluyla öğrenme sorumluluğu öğrenenlere bırakılmalıdır.

*Yeni öğrenmeleri oluşturmada ön bilgiler (öğrenmeler) dikkate alınmalıdır.

*Öğrenme sürecinde sosyal etkileşim sağlanmalıdır.

*Anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmek üzere özgün öğrenme görevleri tasarımlanmalı ve gerçek yaşamın karmaşıklığını yansıtacak öğrenme ortamı oluşturulmalıdır.

*Çoklu gerçeklikler açığa çıkarılarak bilişsel çelişkiler yaratılmalı ve bireysel anlamın oluşmasını destekleyecek etkinlikler düzenlenmelidir.

*Bilgiyi yapılandırma sürecinin farkına varılmasını desteklemek üzere nasıl öğrenildiğinin yansıtılmasını sağlayacak yaşantılar düzenlenmelidir.

*Öğrenme için tehlikesiz ve güvenli bir ortam yaratılmalıdır. Öğrenen düşüncelerinin desteklendiği bir öğrenme ortamı yaratılmalıdır.⁶³

Talim Terbiye Kurulu başkanlığının 28.08.2006 tarih ve 349 sayılı İlköğretim Beden Eğitimi (1–8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı “İlköğretim Beden Eğitimi (1–8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı”nın, 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren uygulamaya koyulmasıyla 04.12.1987 tarih ve 232 sayılı Kararı ile kabul edilen öğretim programlarından “İlköğretim Beden Eğitimi (1–8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı”na ait olan kısmının, 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulamadan kaldırılması kararlaştırılmıştır. Beden eğitimi öğretim programının temel amacı; bireyin fiziksel, devinışsel, bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmak, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılmasını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için öğrencilerin yaparak-yaşayarak ve aşamalı şekilde düzenlenmiş öğrenme etkinliklerine katılmaları ve etkinlik sürecinin sonunda ne kadar gelişme sağladıklarının farkında olmaları gerekir. Bunun için kazanımlar yazılırken ve etkinlik örnekleri düzenlenirken yapılandırmacı yaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir⁶².

Yine Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu başkanlığının 345 sayılı kararı ile 28.08.2006 tarihinde kabul edilen İlköğretim Seçmeli Spor Etkinlikleri (1–8.Sınıflar) Dersi Öğretim Programı 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren uygulanmaya koyulmuştur.

Spor etkinlikleri dersi öğretim programının genel amaçları ile kazandırılmak istenen temel beceriler aşağıda sunulmuştur.

Genel Amaçlar:

*Bağımsız ve yapılandırılmış oyunlarda yer değiştirme (yürüme, koşma ve sekme gibi), dengeleme (yuvarlanma, denge ve ağırlık aktarımı gibi) ve nesne kontrolü (atma, yakalama, vurma ve çarpma gibi) temel hareket becerilerini göstermek.

*Temel hareket becerilerini; oyun, sportif etkinlikler veya rekreasyonel etkinliklerde göstermek. Stratejik bir şekilde (karşı takımın puan almasını önlemek, kendi puanını artırmak veya doğa sporlarında iyi bir rota, ulaşım biçimi ve malzeme seçimine karar vermek veya cimdastikte performansı artırmak için en uygun şekilde çalışma gibi) uygulamak.

*Spor, oyun, karşılaşma ve rekreasyonla ilgili gelenek, kurallar ve stratejileri etkinliklerde göstermek.

*Karar verme, amaç belirleme, zaman yönetimi ve stresle başa çıkma gibi öz-yönetim becerilerini ve sosyal davranışları yaşantılarının tüm bölümlerinde (aile, okul, boş zaman ve ilişkileri de içine alan) göstermek.

*Etkili ilişkiler kurmak, hak arama, savunma, işbirliği iletişim, yapıcı eleştirilerde bulunmak ve liderlik becerileri göstermek.

*Bireysel farklılıklara saygılı olmak. Farklı görüş, düşünce, inanç, anlayış ve kültürel değerleri hoşgörü ile karşılamak.

*Çevreyi koruma bilinciyle hareket etmek.

*Atatürk'ün spor anlayışının, ulusal ve evrensel değerlerin spor etkinliklerine yansımalarını kavramak.

*Bir kültür ögesi olarak sporu tanımak ve folklorik sporlara ilgi duymak.

*Bireylerin ve toplumun yaşam kalitesini artırmak için sağlıklı, mutlu ve verimli olmanın gerekliliğini ve bunu sağlamanın temel kuralının ise düzenli egzersiz yapmak olduğunu bilmek⁶⁴.

2.3.İlköğretim

İlköğretimin toplum ve birey için taşıdığı önem, her türlü tartışmanın dışında tutulmaktadır. Çünkü, ilköğretim çocuk için gerçek fırsat eşitliği ve şanstır. Çocuğu yaşadığı topluma ait bir varlık ve öge olması ancak ilköğretim sayesinde olmaktadır. O sebeple eğitimin bu kademesi, çoğu ülkede olduğu gibi ülkemizde de, “temel eğitim” olarak adlandırılmaktadır.

12.01.1961 ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun ilk üç maddesinde; ‘İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir. Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın, öğretim yılı sonunda biter. İlköğretim, ilköğrenim kurumlarında verilir; öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi, Devlet okullarında parasızdır.’ denilmektedir⁶⁵.

2.3.1. İlköğretimde Beden Eğitimi Dersinin Önemi

İnsanın yaşayabilmesi için gereken tüm işlevler ve davranışlar, bireyin bedeninde oluşmaktadır. Fiziksel gelişim ile insan davranışları arasında sıkı bir bağlantı bulunmaktadır. Fiziksel gelişimde görülen bozukluklar, dengesizlikler ya da gerilemeler davranışları da etkisi altına almaktadır⁶⁶.

Hareket ise, bir bütün olarak gelişmenin topluma en iyi bir biçimde uyum sağlayabilmenin merkezi konumundadır. Duyu organları yoluyla algı ve düşünceleri, düşünceler de kasları kullanarak vücudu harekete geçirmektedir. Bu bütünlük ve ilişki içerisinde kaslar duygu ve düşüncelerden, başka bir anlatımla psikolojik yapıdan, psikolojik yapıda kaslardan etkilenmektedir. Bu etkileşim, iletişim ve döngü yaşam boyu devam etmektedir. Tüm bu verilere bağlı olarak, spor yapmaya yönelik hareket etme yeteneğinin geliştirilmesi çocuğun genel gelişimine en büyük katkıyı sağlayabilmektedir⁶⁷.

Bunun yanı sıra kimi araştırmalar çocuklardaki hareket gereksiniminin genç ve erişkinlerdekinin birkaç katı olduğunu, özellikle ilköğretim çağındaki çocukların derslerde oturarak hareketsiz kalma zorunluluğunun onlarda fiziksel ve psikolojik bir yük oluşturduğu, bu yükün ancak oyun ve spor gibi etkinliklere katılarak, giderilebileceği ifade edilmektedir^{68,44}.

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri çocuğun sağlıklı gelişiminde önemli bir işleve sahip olmasının yanı sıra sosyal ve duygusal gelişim yönünden de olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu etkinlikler, yaratıcılık, liderlik gibi yetenekleri işlevsel hale getirmekte, mücadeleci, azimli, uyumlu, üretken, kararlı, birbirine saygılı ve anlayışlı olma, kurallara uyma, işbirliği yapma, bağımsız davranma, kendini disipline etme, çalışkan ve gayretli olma gibi kişilik özelliklerini geliştirmektedir^{66,44,69,70}. Ayrıca söz konusu etkinliklere katılan çocuk ve gençlerin derslerde daha başarılı oldukları da saptanmıştır^{71,72,73}.

İlköğretim çağı sosyal becerilerin de en çok geliştiği ve değiştiği yıllardır. Çocuklar ilköğretime değişik sosyal beceri ve deneyimlerle gelirler. Çocuklar beden eğitimi derslerindeki etkinliklerle arkadaşlık, beraber çalışma, kişiye ve gruba uyma, karşılıklı sevgi ve saygı v.b. sosyal becerilerinin gelişmesini sağlayacak, duygularını serbestçe ortaya koyacak bir ortam bulurlar. Araştırmalar, çocukluktaki katılımların yetişkinlikteki girişkenlikte çok önemli bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır⁷⁴.

Beden eğitimi dersi, çocukların kendi istekleriyle etkinliklere en çok katılımını sağlayan, bu katılımlarından dolayı kendilerine zevk ve güven veren bir derstir. Çocuklar zevk aldıkları, başarılı oldukları beden eğitimi faaliyetleri ile başarının tadını alırlar daha başarılı olmak, bir şeyler yapmak için cesaretlenirler⁷⁵.

“İlköğretim okullarında hareket ihtiyacı, anlatma ve anlama isteğinin bir parçasıdır. Hareket yapmaksızın çocuğun anlayış ve düşüncelerini, yeteneklerini serbest bir şekilde geliştirmesi beklenemez”⁷⁴. Çeşitli beceri ve alışkanlıkların ilköğretim çağında kazandırılabilmesi gereğinden hareket ederek, çocuklarımızın bir bütün olarak sağlıklı yetiştirilmesi, oyun ihtiyaçlarının giderilmesi, duygularını serbestçe ortaya koyabilecekleri, paylaşım ve işbirliği yapma duygusu geliştirebilecekleri temel ders beden eğitimi dersidir.

2.3.2. Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları

Çağdaş anlayışa uygun olarak, eğitimdeki amacın gerçekleşmesi, bireyin zihinsel eğitimi yanında bedensel eğitimi ile mümkündür. Eğitim ve beden eğitimi aynı amacı paylaşmalı ve amaçlar arasında hiçbir uyumsuzluk olmamalıdır²⁹.

Beden Eğitiminin amacı, uygun beden çalışmaları ile beden, duygu, akıl yönünden ve sosyal bakımdan sağlıklı vatandaşlar yetiştirmeye yöneliktir⁷⁶. Öte yandan okul sporlarının amaçlarından birisi de performans sporları için alt yapı oluşturmaktır⁷.

Lumpkin Beden Eğitiminin amaçlarını üç grupta toplamıştır.

Bilişsel alan : Vücut fonksiyonlarını kavrama, sağlık, büyüme, gelişme sürecini kavrama, motor öğrenme, oyun ve emniyet kural ve becerilerini kavrama, stratejiler geliştirme ve değerlendirme,

Duygusal alan : Kendine güvenme, değer anlayışı, karakter geliştirme, iletişim becerileri, meraklılığı geliştirme, sportmenlik becerileri,

Psiko-motor alan: Vücudu ısındırma ve alıştırma becerileri, temel hareket becerileri, motor becerileri, bedeni mekanik ve yeterlilik (kardiovasküler dayanıklılık, kas gücü ve dayanıklılığı, elastikiyet, çeviklik)⁷⁷.

2.3.3. İlköğretimde Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurul Başkanlığının 4.12.1987 tarih ve 232 sayılı kararı ile 1987-1988 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanan Yayınlar Dairesi Başkanlığının 30.09.1997 tarih ve 6242 sayılı emri ile tekrar geliştirilerek basımı yapılan “İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları”nda genel amaçlar şöyle belirtilmiştir⁷⁸:

*Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme,

*Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme,

*Sinir-Kas ve eklem koordinasyonunu sağlayabilme,

*İyi duruş alışkanlığı edinebilme,

*Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,

*Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme,

*Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme,

*Milli bayram ve kurtuluş günlerinin anlam ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilme,

*Temel sağlık kuralları ve ilkyardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,

*Beden Eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak, boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme,

*Tabiatı sevmek, temiz hava ve güneşten faydalanabilme,

*İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme,

*Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma, liderlik yapabilme,

*Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme,

*Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme,

- *Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıkları edinebilme,
- *Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme.
- *Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme.

2.4. Beden Eğitimi Öğretmeni

Milli Eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için kişiyi en üst düzeyde yetiştirmek, milletimize ve insanlığa yararlı, iyi ve verimli yurttaşlar haline getirmenin öğretmenlerin milli görevi olduğu bilinen bir gerçektir⁷⁹.

Okulu diğer kurumlardan ayıran özellik “insan üzerine çalışması ve farklılaştırma yeteneğini öğretmen yoluyla gerçekleştirmesidir”⁸⁰. Okulun insan kaynakları; yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve eğitici olmayan personeldir. Yetişen kuşaklarını ülkelerine bağlı, bilgili, becerikli, uyanık kişiler olarak kazanabilmesi, öğretmenlerin sosyal statüleri ve nitelikleriyle mümkündür⁸¹.

Öğretmen, öğrenci gelişimi boyutunda; öğrenciyi tanıyabilme becerisine sahip olmalı, bireysel farklılıkları görebilmeli, öğrenci gelişimi ile öğrenmesi arasında bağ kurabilmeli, öğrenciyi güdüleyici etkinliklerde bulunabilmeli, sempatik olmalı, öğrencinin problemlerinin çözülmesinde yardımcı olabilmeli, fiziksel ve zihinsel yönden farklılığı olan öğrencilerin eğitim öğretimlerine devam edebilecekleri tedbirleri ve çevrenin olumlu yönde etkilemesini sağlayıcı tedbirleri alabilmelidir.⁸²

Demirhan⁸³ beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken özellikler ve bu özelliklerin önemine değinerek, öğretmenliğe başlarken doğru ya da seçimle atama yapıldığını, son yıllarda seçim eğiliminin arttığını, seçim eğiliminin artmasının öğretmen niteliklerini yüksek düzeyde kazanmış bireylerin sisteme dahil edilmek istenmesinden kaynaklandığını belirtmiştir.

Bir ülkede yeni nesillerin ve ülkelerin gereksinimi olan insan gücünün yetişmesinden, eğitim sisteminin en önemli ögesi olan öğretmenler sorumludur. Öğretmen bir programa ve hangi dersin öğretimini yapacaksa o alana ait bilgilere sahiptir. Ancak öğretmen sınıf atmosferinde bir taraftan öğrencilerini gerekli bilgi ve becerilerle donatmaya çalışırken diğer yandan da onları etkilemektedir⁸⁰.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin nitelikleri arasında; konu alanı bilgisine sahip olma, sporun bilimsel ve felsefi temellerini bilme, hareket analiz yapabilme, organizasyon becerisi, iletişim becerisine sahip olma, istekli, karşılıklı ilişki ve saygıyı benimseyen, mesleki dürüstlük ve etik davranışa sahip, motivasyon yeteneği ve sağlıklı yaşam biçimine sahip olma, bireyin gelişim özelliklerini analiz edebilme, öğretme öğrenme sürecini örgütleyebilme de sayılmalıdır”⁸⁴.

Beden eğitimi öğretmeni, öğretmenlik mesleğinin kutsallığını bilen, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, Türk Milli Eğitim sistemine uygun ders veren, siyasi propaganda yapmayan, insan haklarına saygılı, fanatik düşünceleri olmayan, bunun yanında özgür düşünen ve konuşan, doğru ve dürüst davranan kişidir²⁹.

Beden eğitimi öğretmenleri, yarışmalar sonunda karşılaşabilecekleri hayal kırıklıklarına karşı sakin ve kendinden emin bir tavır sergilemelidir. Okul takımları ile ilgili yönetim ve toplum baskıları beden eğitimi öğretimini ihmal edecek kadar güçlü duruma gelmemeli ya da kişisel ilgi öğrencilere verilmesi gereken ilginin yerini almamalıdır. Öğrenciler daima güler yüzlü, eleştiriye açık, hoşgörülü, gerektiğinde espri yapabilen, adil, dengeli, tarafsız, dürüst, yardımsever, sevecen, önyargılı olmayan özelliklere sahip öğretmen görmek isterler.⁸⁵

Demirhan⁸⁶ beden eğitimi öğretmenliğinin dünyadaki gelişimini ve bugünkü durumunu incelediği çalışmasında, okullardaki beden eğitimi derslerinin hedefleri, etkinlikler, beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken nitelikler ve değişik ülkelerdeki beden eğitimi öğretmeni yetiştirme programları incelenmiştir. Beden eğitimi programlarının sürekli yenilenmesi ve geleceğe ışık tutmasının gerekliliği, dünyanın neresinde yetiştirilirse yetiştirilsin beden eğitimi öğretmenlerinin kazanmaları gereken niteliklerin, hizmet sunacakları kitlenin ulaşması gereken hedeflerle tutarlı olması gerektiğini vurgulamıştır.

Buna göre; Demirhan ve ark.⁸⁷ tarafından Beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikler ise aşağıdaki gibidir:

- Mesleki bilgi ve becerilerde yeterli olma,
- Kendini kontrol etme,
- Ders işlerken sportmen olma,
- İyi bir görüntüye sahip olma,

- Öğrencileri her konuda anlama,
- İnsani ilişkilerde iyi olma,
- Eleştiriye açık olma,
- Sabırlı olma,
- Espri anlayışına sahip olma,
- Kendine güveni olma,
- İyi görgüye ve alışkanlığa sahip olma,
- Spor yapmaya istek uyandırma,
- Ders işlerken bütün öğrencilerle ilgilenme,
- Özgür düşünce geliştirmesi ve bunu teşvik etme,
- Öğrenci performansını değerlendirirken objektif davranma,
- Dersi ilginç hale getirme,
- İyi bir disiplin anlayışına sahip olma,
- Öğrenci görüşlerine açık olma,
- Doğaçlama yeteneğine sahip olma,
- Geniş bakış açısına sahip olma,
- Ders işlerken öğrenci ilgi ve isteklerine de yer verme,
- Becerileri iyi yapanları ödüllendirme,
- Öğrencilerin derse yeterince katılmalarını sağlama,
- Öğrenci düzeyine uygun ders işleme.

Etkili bir öğretim için sınıf atmosferinin tüm iletişime açık olması gerekir. Öğretmen-öğretmen, öğretmen-öğrenci etkileşimi yanında öğrenci-öğrenci etkileşimine de imkan hazırlanmalıdır⁸⁸.

Öğretimde planlı ve yöntemli çalışılmazsa, bütün etkinlikler rastlantıya bırakılmış olur. Bu bakımdan öğretimde yöntem gereklidir. Öğretimde yöntemi, yerinde ve zamanında en iyi ve ustalıkla kullanabilecek öğretmendir. Gerçek öğretmen, iyi yöntem bilen ve uygulayabilen öğretmendir⁸⁹.

Bir konu öğretilmeye çalışılırken bu bilgilerin öğrenciye nasıl ve hangi yöntemler kullanılarak aktarılacağı çok önemlidir. Çünkü eğer doğru yöntem kullanılmadan anlatılırsa konu ne olursa olsun öğretilmek istenenin öğrenciye tam olarak öğretilmesi mümkün olmayacaktır.

Lucio bu konuda bir konuşması sırasında “Bir kursta verilen konu ne hakkında olursa olsun, o konunun aktarımında kullanılan yöntem kadar önemli olamaz” demiştir⁹⁰.

Eğitimde asıl üretici öğretmendir. Öğretmen kendi iradesiyle öğrencilerin zihinlerini etkilemedeki becerisi öğrencilerin görev, emir ve standartları kendi istekleriyle koydukları zaman hissedilmeye başlar⁹¹. Öğretim yöntem ve stratejileri boyutunda çağdaş bir öğretmen, öğreteceği konunun özelliklerine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmeli, eğitim ortamını daha verimli hale getirebilmek için kendine özgü taktikler geliştirebilmeli ve bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanabilmelidir⁹².

2.5. Strateji(Yaklaşım), Teknik, Taktik, Stil ve Yöntem Kavramları

Strateji, yöntem, teknik, taktik ve stil kavramları öğretim yöntemleri ile ilgili yapılmış çalışmaların bir çoğunda göze çarpmaktadır.

Öğretimin öğeleri yanında, öğretim etkinliklerinin istenen öğrenmeyi sağlayabilmesi için değişik yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekmektedir. Öğretmen, öğrencilerin öğrenme şekline ve anlatacağı konuların özelliklerine göre değişik strateji ve öğretim yöntemlerini kullanabilmelidir⁹³.

2.5.1.Strateji (Yaklaşım):

“Strateji” kavramını dersin amaçlarına ulaşılmasını sağlayan oldukça genel bir çerçeve olarak tanımlamak mümkündür. “Yaklaşım” olarak ifade etmekte mümkündür. Bu bağlamda strateji, konu seçiminden analizine, öğretimin psikolojik esaslarının dikkate alınmasından uygulanacak öğretim yönteminin seçimine kadar bir dizi etkililiği içerir. Bir başka deyişle ders ile ilgili öğretim sürecine her boyutta yön vermektir^{94,95,96}.

Clark ve Starr’ a göre, strateji dersin hedeflerine ulaşılmasını sağlayan oldukça geniş bir yaklaşımdır. Bu anlamda strateji ilgili konunun seçimini, konunun kendi içerisinde analizini ve sentezini konunun öğretiminde psikolojik temele göre hangi öğrenme modelinin

uygulanacağını belirlenmesini kapsar. Belirli ölçüde strateji sınıf içi öğretim etkinliklerinin belirlenmesinden değerlendirilmesine kadar dersle ilgili öğretim sürecine yön verir. Bu anlamda strateji, dersin hedeflerine ulaşılmasını sağlayan ve metodun belirlenmesine yön veren genel bir yaklaşımdır²⁶.

Beden eğitimi derslerinde kullanılan öğretim stratejileri, sunuş yoluyla öğretim ve buluş yoluyla öğretim stratejileridir.

2.5.1.1. Beden Eğitiminde Sunuş Yoluyla Öğretim Stratejisi

Sunuş yoluyla öğretimde öğrenci ikincil durumdadır. Öğretmen ve öğrenci rolleri açıklıkla tanımlanır, öğretmen her zaman önder ve takipçidir. Bütün kararları verir ve öğrenci bu kurallara uyar. Öğretmenin komutları açık olduğundan, öğrenci bu komutlara olumlu ve etki tepki verirse kısa zaman alan hedeflerde bu yaklaşım uygun olabilir. Program hedefleri dahi çok öğretmenin neleri başarmasını arzuladığı kapsamında planlanır. Değerlendirme de neyi başarıldığı konusunda yapılır. Örneğin, eğitimci aşağıda yer aldığı şekliyle basketbol da bir dersin hedeflerini aşağıdaki gibi listeleyebilir⁸⁴.

Top sürebilme

Çengel atışı yapabilme

Faul atışı yapabilme.

Sunuş yolu yaklaşımında spor eğitimcisi genel olarak katı ve sert bir yapıdadır. Bu sert öğretim alanına yansıtılmaktadır. Sınıflar ilgiden çok donuk ve sıkıcıdır. Ayrıca, çoğunluk başarı kazanımı için içten gelen bir istek yerine hata yapma korkusu vardır. Öğretmen, sır üzerinde bir kontrol ve mükemmel bir disiplin sağladığı için mutludur. Öğretmen, etkinlikleri okul idaresinin felsefesine uydurmak için gerekenleri yapar. Bu da çoğunlukla geleneksel felsefedir. Böylece öğretmen öğrencinin de geleneksel öğretim yöntemlerine uyduğuna inanır. Eğitimciler temel olarak, kendi alanları ile ilgilidirler ve alt düzeydeki değişimleri koruyamama eğilimindedirler. Bu kişiler, yeniliklerin spor eğitimi mesleğinin gelişimi ve öğretme açısından önemli olduğunu da düşünmemektedirler⁸⁴.

Sunuş yoluyla öğretim yaklaşımının üstünlüğü olgu ve genellemelerin öğretime uygun olmasıdır. Öğretme etkinliklerinin başlangıcında, dersin giriş bölümünde bir olgunun bir genellemenin tanımının verilmesi, gerekli açıklamaların yapılması, yanlış anlamaları en alt düzeye indirdiğinden öğrenmeyi sağlam temeller üzerine kurmayı kolaylaştırır ve kalıcılığı attırır¹⁸.

2.5.1.2. Beden Eğitiminde Buluş Yoluyla Öğretim Stratejisi

Buluş yolu yaklaşımıyla, öğretimde öğrencilere nasıl düşünecekleri ve öğrenecekleri öğretilir. Öğrenmeyi öğrenme, günümüzde yaygın olarak kabul gören bir yaklaşımdır. Bunları kullanırken, hedef ister öğrenci, isterse öğretmen tarafından seçilsin öğrenci buna aldırmaksızın kendi kendine öğrenmeye çalışmalıdır. Bunun için dinlemeyi, gözlem yapmayı, sınıf içi iletişim kurmayı, anımsama, tekrar, ön öğrenmelerle bağ kurma, iyi karar verme, mantıklı düşünme, problem çözme ve estetik bilincin geliştirilmesi gerekir⁸⁴.

Buluş yoluyla öğrenmede öğretmen örnekleri sunar ve öğrenci konunun yapısını, fikirler arasındaki temel ilişkileri, ilkeleri, özellikleri keşfedinceye kadar örneklerle çalışır. Öğretmen sorular sorar ve öğrencinin kendine sağlanan verileri analiz etmelerini, kendilerine sağlanan somut bilginin gerisindeki ilkeleri kavramları, çözümleri bulmalarını sağlar⁹⁷.

Buluş yolu ile çalışma yapan spor öğretmeni, demokratik öğretmen olarak düşünülür. Hedefler öğrencinin ilgi ve gereksinimleri üzerine kuruludur. Değerlendirme de, gereksinim ve ilgilerin karşılanmasında programın en iyi şekilde, nasıl başarılı olacağına dayalıdır. Örneğin, tenisle ilgili bazı hedefler şöyle olabilir:

Forehand (elönü) tekniğini yapabilme.

Servis atabilme.

Oyun oynayabilme.

Spor eğitimcisi, özellikle bireysel farklılıkların bilincindedir ve beceri performansları için ölçütler koymaktan kaçınır. Grafikler, kombine beceriler ya da her beceri için performansın başlangıç, orta ve ileri düzeylerini gösteren diğer araçları tasarlar. Buluş yolunu kullanan eğitimci yenilikleri hoş karşılar, çünkü son teknikler ve yöntemler öğrencinin sağlıklı olmasını, yeni yaşantılar kazanmasını ve gelişmesini sağlar. Bu öğretmen, örneğin hareket eğitiminin yol gösterici ilkelerini benimseyip onları programın kalıcı bir parçası olarak kabul etmeden önce deneme süresi verecektir, çünkü onlar değerlidirler. Yenilikler öğretmeni tatmin etmesinden çok öğrencinin yararınadır⁸⁴.

Senemoğlu⁹⁸'e göre, buluş yoluyla öğrenme yaklaşımında öğretmen, öğrencilerin kendi aktif katılımıyla öğrenmeleri için, sınıfı organize eder. Buluş yoluyla öğrenmede önemli olan, öğrencinin öğrenmeye güdülenmesini sağlamak üzere merak duygusunu

harekete geçirmek, öğrencinin tanımlama ya da genellemelere, çözüme ulaşması için yeterince doğru sırayla örnek vermek, yeterli veri sağlamak, ilişkileri özellikleri açıkça görmeleri için örnek olan ve olmayan durumları analiz etmelerine rehberlik etmek, öğrencilerin genellemeye, çözüme, tanıma ulaşmasını sağlamak buluşla öğretimde yerine getirilmesi gereken koşullardır.

Buluş yoluyla öğretim stratejisi tümevarım yoludur ve uygularken sunuş yoluyla öğretim yaklaşımından daha fazla dikkat gerektirir. Öğretmenin doğru direktifleri sayesinde başarı sağlanacaktır. Fakat öğretmenlerin bu strateji ile ilgili yeterince bilgi ve beceriye sahip olmamaları nedeniyle bu stratejiyi uygularken tam olarak başarıya ulaşamadıkları bilinmektedir⁹⁹.

2.5.2. Teknik

Teknik, öğretim materyallerini sunmada ve öğretim etkinliklerini örgütlemeye izlenen özel bir yoldur. Aynı hedefi gerçekleştirmek üzere, bir çok tekniğin bütünlük oluşturacak şekilde bir arada sunulması yöntemi oluşturur.¹⁸ Öğretim etkinliği için başvurulması gereken beceri, işlem ya da yol' olarak tanımlanmaktadır.¹⁰⁰

Öğretim metodu ve öğretim tekniği arasında kesin bir sınır çizilemez. Bu iki kavram arasında iç içe bir ilişki bulunmaktadır. Bu iç içe ilişkide öğretim metodu daha genel ve kapsamlı bir kavram olup öğretim tekniğini de kapsamaktadır. Öğretim metodu, belirli görüş ilke ve kurallara göre geliştirilmiş olan öğretim yapma yoludur. Teknik ise öğretim metodunu öğretmenin uygulamaya koyma biçimidir.²⁶

2.5.3. Taktik

Clark ve Starr'a göre taktik, özel bir konuyu, bir olayı, strateji ve yöntemle bağlantısını koruyarak işleyen özel bir yoldur. Daha çok fırsat öğretimi için kullanılır. Bu nedenle taktiğe operasyon da denilmektedir¹⁸.

2.5.4. Stil

Öğretme stili ve öğretme yöntemi iki farklı fakat birbirini tamamlayan fenomenlerdir. Öğretme yöntem bilimi standart bir spor eğitimi felsefesi ve programının

hedeflerine dayanır. Bir spor eğitimcisinin stili, onun bireyselliğinin bir ifadesidir ve kişisel felsefe ve amaçlarıyla ilgilidir. Spor eğitimcisi, yöntemi öğretme stiline uyarlamalıdır, bunun tersine değil. Buradan hareketle öğretme stili, spor eğitimcisinin, öğretme felsefesi ve program hedefleri ile ilgili olarak bireyselliğin bir ifadesi olarak gözlemlenebilir bir fenomen olarak tanımlanabilir. Bazıları öğretme stili ile öğretme yöntemini birbirine karıştırır. Öğretme yöntemi, belli bir konu ya da beceriyi ortaya koymak için kitaplar ve işitsel görsel yardımcıları gibi öğretmenin kullandığı teknik ve yollarla ilgilidir⁸⁴.

Herkes aynı hız ya da biçimde öğrenmemekle birlikte herkes öğrenme yeteneğine sahiptir. Her öğrenciye genel bir yöntemde ya da stil ile ulaşamaz. Öğrenilen konu ya da kavrama bağlı olarak birçok farklı öğrenme stili belirlenmiş olup öğrenciler bu stillerin her birini farklı derecelerde kullanırlar. Bazı öğrenciler tamamen sözel anlatımdan daha fazla etkilenirken, bazıları da problem çözme tekniği kullanıldığında en iyi başarıyı elde ederler²⁹.

Stil diğer bir deyişle biçim, bireyin imzası gibidir. Bu nedenle genelde değişmez bir özellik içerir¹⁰¹. Öğretim stillerinin doğasını anlayabilmek için onun alt aşamalarını bilmek gerekir. Önce etkililik üzerine temellenen bu yapı aynı zamanda değer biçen, tutumsal bir özellik gösteren, farkındalık düzeyini ortaya çıkaran ve tüm bunları gerçekleştirirken de uyanık olmayı ön planda tutan bir görünüm çizer. Öğretici bu durumda önce kendisi, sonra sınıfı, ardından diğerleri ve çevresi için bu durumu göz önünde bulundurmalıdır¹⁰².

2.5.4.1. Öğretmen Merkezli Öğretim Stili

Öğretmen merkezli öğretim stilini kullanan beden eğitimi öğretmeni genelde otokrat olarak tanımlanır. Program amaçları, beden eğitimi öğretmenin başarılmasını istediği şekilde planlanır. Değerlendirme, başarıya göre yapılır.

Öğretmen merkezli stili kullanan beden eğitimi öğretmeni bir bakıma mükemmeliyetçi ve bütün öğrencilerin becerileri aynı şekilde yapmalarını bekler. Bu öğretmen, bütün öğrencilerin tek bir performans standardı gösterebilmeleri için aynı yeteneğe sahip olmadıklarını fark edemez ya da göz ardı eder. Öğretmen merkezli stili kullanan beden eğitimi öğretmeni, oldukça katı bir kişiliğe sahiptir ve bu katılık öğretime de yansımaktadır. Dersler genelde donuk, heyecan vermeyen bir durumdadır ve öğrenciler başarı için korku ve sınıfta kalma gibi dış etkenler ile motive edilirler. Bu tür öğretmenler genelde, yöneticiler tarafından istenir çünkü, onlar mükemmel bir disiplin ve çok sıkı sınıf kontrolü sağlarlar. Beden eğitimi dersinde öğretmen daha çok denenmiş ve test edilmiş yöntemleri kullanır.

Bu öğretmenler, meslek yaşamlarında her yıl aynı yöntemi kullanırlar. Öğrencileri ile bireysel değil de grup olarak ilgilenirler. Bundan dolayı, öğretmen merkezli stili kullanan beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerini isimleri ile değil, onları yetenekleri ile tanır⁸⁵.

2.5.4.2. Öğrenci Merkezli Öğretim Stili

Öğrenci merkezli öğretim stilini kullanan beden eğitimi öğretmeni demokratik olarak tanımlanabilir. Beden eğitimi programının amaçları, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre belirlenir ve programın başarısı bu ilgi ve ihtiyaçlar esas alınarak değerlendirilir.

Öğrenci merkezli stili kullanan beden eğitimi öğretmeni her konuda esnek olmalıdır. Gerekğinde amaca ulaşabilmek için hareket ve etkinlikleri değiştirebilmelidir. Öğrenciler, beden eğitimi derslerine katılmaktan zevk alırlar. Çünkü, bu tür uygulamalar onları daha mücadeleci yapar ve motive olurlar. Bazen öğretmenler, öğrencileri gereğince kontrol edemiyorlar diye eleştiriye uğrarlar. Halbuki öğrencilerin isteyerek ve zevk alarak katıldıkları etkinlikler sırasındaki dağınık görünüşleri onların disiplinsiz davrandıkları anlamına gelmez. Öğretmen, yeniliklere ve gelişime açık, öğrencilerin isimleri ile birlikte beden eğitimi ile ilgili ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini de bilmektedir⁸⁵.

2.5.4.3. Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Stilleri

2.5.4.3.1. Komut Stili:

Bu stile klasik stilde denilebilir. Komut stilinde öğretmen, öğrencilerin harekete ne zaman başlayıp ne zaman bitirecekleri, duruşları, hareketleri kaç kez tekrar edecekleri ve hareketler arasında ne kadar süre duracakları gibi bütün kararları kendisi verir.⁸⁵

Komutla öğretimde öğretmen bilgi ve becerileri hazır olarak öğrencilere aktarır. Genel bakış açısı olan komutta öğretmen bilgi ve deneyimleri doğrultusunda becerilerin öğretilmesinde önce beceri hakkında açıklamalar yapar, ilgili komutları öğrencilere gönderir, hareketi gösterir. Komutla iletişim sözlü yapıldığından öğrenci-öğretmen ilişkisinde belli düzey bulunmaktadır. Komutlar belli bir işi yapmaya yönelik olabileceği gibi beceri ayrıntıları ile de ilgili olabilir. Örneğin, “15 dakika kültür-fizik yapınız.” ya da “Kaya tırmanışı yaparken yükselme hareketlerinde ağırlığı bacaklara aktarınız ve kollarla dengeyi sağlayınız.” gibi ifadeler komutla ilgili uyarıcılardır. Dersin başlangıç aşaması genellikle sözlü ya da düdük uyarısıyla öğrenciler istenilen düzende toplanırlar. Daha sonra öğretmen

tarafından istenilen soruların yanıtları verilir ve gösterilen hareketler yapılır. Bu arada öğretmen gereksinim duyduğu anlarda hareketi durdurur ya da tekrar yaptırır. Ders süresinin sonunda ise öğrenciler belli bir düzende toplanarak seramoni yapılır ve ders bitirilir⁸⁴.

Komutla öğretimde hareket tek bir standarda sahiptir ve sürekli tekrarlar öğrenilir. Öğretmen hareketi seçmede tek uzman kişidir. Bireysel farklılıklar göz ardı edilerek grup eğitimi yapılır. Sık yapılan tekrarlarla grubun birlikteliği sağlanır. Bu durumda öğrenciler ilerlemeyi sağladıklarından temel hedeflerden sapma olmaz. Komutla öğretimin temelini model alma ve taklit oluşturmaktadır. Buna, örnek alma yoluyla öğrenme de denilmektedir

Komutla öğretim, bireysel farklılıklar ve gereksinimlere duyarlı olmadığından, derin bir içerik ve iş analizi gerektirir. Bu da geniş kapasite ve detaylı plan gerektirir. Ders işleme sonunda öğrencilerdeki bireysel gelişim bilişsel, duyuşsal, toplumsal ve devinişsel alanlarda en az düzeydedir. Oysa eğitimin temel amacı bireylerin bütün olarak gelişmelerini sağlamaktır. Grup çalışmaları ve takım sporlarına yönelik işlenen derslerde ise bilişsel gelişim düşük düzeyde olmasına karşın devinişsel, toplumsal ve duyuşsal gelişim üst düzeydedir. Bütün kararları veren öğretmen, her bir karara yanıt veren ise öğrencidir⁸⁴.

2.5.4.3.2. Alıştırma Stili:

Beden eğitimi derslerinde en çok kullanılan stillerden biri de alıştırma stili. Bu stille yapılan çalışmada ağırlık etkinliğin yapılmasına ayrılır. Öğrenciler kullanacakları araçlar ve hareketlerle ilgili bilgi edinebilir ve yeterince çalışma yapmaya zaman ayırabilirler. Amaç öğrenciye yeteri kadar uygulama yapma imkanı tanımadır⁸⁵.

Alıştırma stiliyle öğretim, roller ve alınan kararlar ile bireysel farklılıkları göz önüne almaması ve az düşünce içermesi başta olmak üzere birçok konuda komutla benzerdir. Komuttan farkı, konu öğrencilere bir kez aktarıldıktan sonra öğrenciler, istedikleri sürede harekete başlayarak, istedikleri süre, aralık ve sayıda hareket yaparak, istedikleri sürede bitirmekte olmalarıdır. Burada zaman kontrolü ağırlıklı olarak öğrenci tarafından yapılmaktadır. Ritim kontrolü öğrencide olduğundan ve arkadaşlarına yakın hareket edebildiklerinden bireysel ve toplumsal gelişim sağlanmaktadır. Bu durum öğrencilerde sorumluluk kazanma, güdüleme, bireyselleştirilmiş öğrenme, bağımsız karar verme ve performansını kontrol etme özelliklerinin gelişmesini sağlar. Burada, öğretmenin her şeyi kontrol altında tutmak zorunda olduğu unutulmamalıdır.

Uygulamada, öğrencilerin rahat hareket edebilecekleri düzende yerleşmeleri istenir. Öğrencilerin belli bir düzende yerleşerek, hareketleri yapmaları öğretmenin kalabalıkla değil, bireylerle ilgilenmesini sağlar. Birebir iletişim ise öğretmen ve öğrenci ilişkisinin boyutunu olumlu yönde yükseltmektedir. Uygulama için öğrencilere, hangi konularda karar verme özgürlüğünde bulundukları açıklanmalıdır. Böylece öğrenciler, kendi düşünceleri ve öğretmenden beklentileri konusunda ilişki kurma şansına sahip olurlar. Öğrencilerin bağımsız olarak yapacakları alıştırmalardaki verim için konu ile ilgili sahip oldukları bilgi, beceri, tutum, yetenek, vb özelliklerin önceden saptanması gerekir. Ancak, sınıf ortamında bunu yapmak zordur. Bu yüzden öğrencilerin kendilerinin çalışmasına olanak tanınmaktadır. Alıştırmaya başlamadan önce öğretmen hareketleri açıklayıp göstermeli, öğrencilerin yapabilecekleri alıştırmalar ile farklı alıştırmaların yapılacağı alanı seçmeli ve aynı hareketi çalışmak isteyen öğrencilerden grup oluşturmalıdır. Alıştırma yaparken dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

“*Hareket, gösterildiği ya da anlatıldığı şekliyle çalışılmalı.

*Hareket mümkün olduğunca gerçek modele uygun yapılmalı.

*Performansın istenilen düzeye ulaşmasının doğru tekrara ve zamana bağlı olduğu unutulmamalı .

*Dönüt, düzey hakkında bilgi verici olduğundan özenle dikkate alınmalı.

*Öğretmenin farklı durum ve şekillerde dönüt verebileceği gözden ırak tutulmamalıdır”⁸⁴.

2.5.4.3.3.İşbirliğine Dayalı(Eşli Çalışma) Stili:

İşbirliğine dayalı öğretim, eşli çalışma şeklinde de isimlendirilmektedir. Çünkü öğrenciler eşleştirilerek çalışma yaparlar. Çalışmalarda her eş bir görevi yerine getirir. Eşlerden birisi istenen hareketi yapar ve hareketle ilgili kararları verir. Diğeri ise, yapılan hareketi izleyerek öğretmenin verdiği ölçütlere dayalı olarak eşinin performansı hakkında bilgi verir. Uygulama sırasında eşlerin görevleri sürekli değişir. Öğrenci, uygulama sırasında kararlara katılmaktadır. Değerlendirme de ise sadece düzeltme ve pekiştirme sunma anlamında kararlara katılma durumu vardır. Eşler arasındaki toplumsal ilişkiler ve anında dönüt sağlamanın koşulları işbirliğinin iki önemli parçasıdır. Eşlerin seçilmesinde boy, kilo, beceri düzeyi, v.b. özelliklerden yararlanılabilir. İki'den fazla kişi de gruba katılabilir. Örneğin, grup üç kişi olursa bir kişi hareketi yapar, bir kişi gözler, bir kişi de sonuçları kaydeder. Grup dört kişiden oluşuyorsa gözlemci sayısı iki kişi olmalıdır.

İşbirliğine dayalı öğretimin temel amacı, öğrenciler arasında toplumsal hoşgörü ile iletişimi sağlamaktır. Arkadaşını gözlerken ve ona durumu hakkında bilgi verirken bu durum rahatlıkla sağlanabilir. Performans ölçüleri konusunda performans ölçüt çizelgesi kullanılmaktadır. Çizelgenin olması hem gözleyene hem de hareketi yapana somut bilgiler sunarak yararlar sağlamaktadır. Öğretmen, gözlemci ve öğrenci ile kuracağı iletişimde; gözlemci öğrenciye gözlemcilik rolü ile ilgili sorular sormalı, yanlış dönüt verdiğinde performans standartlarını tekrar incelemesi sağlanmalı, uygulayıcıyı incitecek sözcükler kullanması engellenmeli ve dönüt vermediği zaman onu uyarmalıdır.

İşbirliğine dayalı öğretim büyük sınıflarda ve araç-gerecin kısıtlı olduğu ortamlarda kolaylıkla kullanılabilir. Grup içinde roller değiştikçe yorulan öğrenciler dinlenme fırsatı bulabilirler. Grupları oluştururken öğrencilerin eşit katılım göstermelerini sağlamak için beceri yönüyle benzer düzeyde olanların aynı grupta olmalarını ve iş birliği ilkesinin temele alınmasını sağlamak önemlidir. Bu teknikte, hareketlerin sürekli izlenmesi, anında düzeltilmesi ve doğru hareketlerin pekiştirilmesinin gelişim üzerinde önemli etkisi vardır. Öğrenme ortamında öğrenciler birbirlerine bağımlı olduklarından sınıfta toplumsal ortamın gelişmesi olanaklıdır. Sabır, saygı, hoşgörü, eleştiri, iletişim ve sorumluluk gibi özelliklerin kazanılması ilk göze çarpan noktalardır. Ayrıca, etkin katılımdan dolayı zihinsel becerilerin kazanılmasında mümkün olmaktadır. İş birliğine dayalı çalışmanın, öğretmenin öğrencilerden uzak kalması, fazla zaman harcanması, öğrenci kararlarına güvenmek gibi eksik yönleri de bulunmaktadır. Gelişim boyutunda ise; fiziksel gelişimi en az, toplumsal gelişimi en fazla, duyuşsal gelişimi üst düzeye yakın, zihinsel gelişimi ise az düzeydedir. Çalışmanın öğretmene getirdiği sınırlılıklar ise; öğrencilerin yeni rollerini öğrenmelerinin uzun zaman alması, uygulayıcıyla doğrudan iletişim kuramaması, öğrencilerin değerlendirme sonuçlarına güvenmesi şeklindedir⁸⁴.

2.5.4.3.4. Kendini Denetleme(Kendini Değerlendirme) Stili:

Kendini değerlendirmede öğrenciler, öğretmenin belirlediği ölçütlere göre, yaptıkları hareketleri değerlendirerek kendi performans düzeyleri ile ilgili karara varırlar. Bu da, öğrencilerin kendi performansları hakkında karar verme ve sorumluluk bilinci geliştirmeyi sağlar. Temel amaç, öğrencinin kendi performansı ile belirlenen performans arasındaki farkı görmektir. Öğrenciler arasında vücut yapısı, kuvvet, sürat, dayanıklılık, esneklik, geçmiş yaşantılar, v.s. açısından farklılıklar olduğundan, bireysel farklılıkları dikkate almak

gerekmektedir. Öğrenciler hareketleri salonda istedikleri yerde yaptıklarından öğrenme sürecine üst düzeyde katılırlar. Bağımsız çalışmadan dolayı güdüleme yüksektir. Öğretmen öğrencileri tek tek gözlemesi için yeterli zamana sahiptir. Kendi sınırını ve güçlerini kabul edip kendisini buna göre yönlendiren ve değerlendiren öğrenci gerektiğinde bir alt harekete geçebilir. Bu, katılımcılık ve yaratıcılık sağlar. Araç-gerece fazla gereksinim duyulduğundan kalabalık sınıflarda uygulanması zordur. Ayrıca, her düzeydeki hareketlere uygun değildir. Öğrencinin belirli bir yeterlik düzeyine ulaşması gerekir.

Kendini denetlemeyle öğretimin uygulanacağı etkinliklerin başında hedef oyunları gelmektedir. Bowling, okçuluk ve dart oyunu hedef oyununun örnekleridir. Bu oyunların tümünde, dönüt etkinliğe özgü ve ona bağlıdır. Başarının derecesi katılımcılar tarafından olayın içinde görülür. Eğlence oyunlarının çoğu bu kategoriye girer. İp atlama, misket ve seksek gibi çocuk oyunlarının çoğu da bu kategoridedir. Basket atmak, golf, bowling, ipe tırmanma ve sörf etkinliklerinde de kendini denetlemeden yararlanılabilmektedir. “Kendin yap” şeklindeki düzeltme ve yapma işleri kendini kontrolü yansıtır⁸⁴.

Burada önemli olan, öğrencilerin değerlendirme konusunda öğretmene bağımlı olmaktan kurtulmaları ve kendilerini nesnel olarak değerlendirebilme becerilerini kazanmalarıdır. Amaç, öğrencilerin kendilerini objektif olarak değerlendirebilmesidir⁸⁵.

2.5.4.3.5.Katılım Stili:

Öğrencilere etkinliklerde daha çok özgürlük tanınması ve onların ilgisini çekmesi nedeniyle, katılım stili öğrenciler için oldukça heyecan verici bir stildir⁸⁵.

Katılımla öğrenci açık bir şekilde öğretme-öğrenme sürecine katılmaktadır. Dersin hazırlık aşamasında öğretmen, uygulama ve sonuç aşamalarında ise öğrenci etkindir. Her öğrenciye başarıya ulaşmada eşit olanaklar tanındığından bireysel farklılıklar fazla önem taşımaz. Önemli olan öğrencilerin etkinliklere katılımıdır. Öğrenciler bir beceriyi çalıştıklarında gittikçe hedef yükseltebilirler. Bu yolla kendi kapasitelerini öğrendikleri gibi gerçekçi hedefler seçmelerine de yardımcı olur. Önemli olan yapabileceği etkinliği ve o etkinlikte kendi beceri düzeyine uygun hedefi seçmektir. Bu durum onları güdüler ve kendi dönütlerini kendileri verirler. Öğrencilere değişik seçenekler sunulur ve birtakım önyargılar ortadan kaldırılarak, katılımcılık ön plana çıkartılmaktadır. Öğrenciler bağımsız olarak çalıştıklarından duygusal ve fiziksel gelişim yüksek olurken, bilişsel gelişim orta düzeyde, toplumsal gelişim ise en alt düzeydedir. Etkin katılımın sağlanması için aşağıdaki noktaların dikkate alınması gerekir:

- “*Öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi saptanmalı ve ona duyurulmalı,
- *Öğretmen, öğrenme ortamı ve diğer çevre koşulları uygun bir şekilde hazırlanmalı,
- *Geç ve güç öğrenen, sıkılgan, içe dönük ve utangaç öğrencileri cesaretlendirici etkinliklere yer verilmeli,
- *Cezaya yer verilmemeli,
- *Öğrencinin dikkatini çekici ve güdüleyici etkinliklere yer verilmeli,
- *Sorulan her soru yanıtlanmalı,
- *Öğretmen öğrencilerle sevgiye dayalı iletişim kurmalıdır.

Katılım;

- *Öğrencilerin derse etkin katılımını sağlamak,
 - *Bireysel farklılıkları dikkate almak,
 - *Öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyine göre harekete katılımın düzeyini belirlemek,
 - *Başarılı olabilmek için bir alt düzeye inmek,
 - *Öğrencinin amaçladığı ile gerçek performansı arasındaki ilişkiyi saptamak,
 - *Daha fazla bireyselleşme sağlamak,
- şeklinde ifade edilebilecek amaçların gerçekleştirilmesinde önemli ölçüde işe yarar”⁸⁴.

2.5.4.3.6. Yönlendirilmiş Buluş Stili:

Yönlendirilmiş buluş stili, öğrencilere çevrelerini keşfedebilme, problemlere çözüm bulabilme, değişen koşullara karşı esnek olabilme ve onlara uyum gösterebilme olanakları verir. Ancak bütün bunlarda etkili olabilmek için öğrencinin keşfedebilme sınırını geçmesine yardımcı olunmalıdır. Bu sınır, öğrencinin konu ile ilgili düşünce, kavram ve sınırlılıklara yanıt aradığı ve bilgide ilerlemesine katkıda bulunduğu yeri belirtir⁸⁵.

Buluşa ulaşmak için zamana gereksinim duyulduğundan planlama önemlidir. Öğrenciler sorulardan dolayı üzerlerinde baskı hissedebilirler. Ancak hedefe ulaştıklarında mutlu olurlar. Fakat buluş, istek ve içten güdülemeyi artırarak, heyecan verici ortam yaratır. Yönlendirilmiş buluşla öğretimde fiziksel gelişim düzeyi en düşük, toplumsal gelişim düşük düzeydedir. Zihinsel gelişim en üst düzeyde, duygusal gelişim ise üst düzeydedir.

Yönlendirilmiş buluşun güzelliği, iyi ve deneyimsiz öğrencilere öğretmenlik yaparken ortaya çıkar. Konu hakkında hiçbir şey bilmeyen öğrencilerle bu yolu kullanmak oldukça ilginçtir. Bu öğrenciler ipucu dizisine, neredeyse aralıksız olarak tepki verirler ve bir hareket ayrıntısı ile ilgili eksik bilgilerle ve silik anımsamalarla yanlış yöne çekilmezler. Buradan hareketle, yönlendirilmiş buluşla ders işleyen öğretmen; öğrenciyi belirli bir buluş sürecine sokmak birleştirici işlem, öğrencinin bulduğu yanıt ile öğretmen tarafından sunulan uyarıcı-soru arasında kusursuz bir ilişki geliştirmek, mantıksal olarak bir olgunun bulunmasına yol açan, sıralı buluş becerilerini geliştirmek ve hem öğretmende hem de öğrencide buluş işlemi için gerekli olan sabrı geliştirmek olmalıdır.

Ders işlerken, bir yönlendirilmiş buluş bölümü hakkında fikir edinmek için belki de en iyi yol hazırlığı iyi yaparak derse başlamadan veya daha önce bir öğrenciden kısa bir etkinlik için gönüllü olmasını istemektir. Ön çalışma ve sınıfla çalışmalarda öğretmenin görevi; her soruyu düzenlendiği şekilde sunmayı öğrenmek, öğrencinin yanıtını beklemek, dönüt sunmak, yansız ve değer dönütlerinin bir birleşimi ile bir sonraki soruya geçmektir. Amaçlar ve konu düzenlemesinden hareketle dersin bir bölümünü bitiren öğretmen; öğrenci etkinliklerini gözden geçirmelidir. Bunlar; sıra takibi, her yanıtı bekleme, uygun dönüt şekli, soruların sıralamasının uygunluğu soru ekleme gereksinimi gibi konulardır. Bu işlemlerin tatminkar olarak yapılmasından sonra, yönlendirilmiş buluşla ders işlemeye hazırsınız demektir. Bu işlem, birçok insan için yenidir; yönlendirilmiş buluşa göre davranmayı öğrenmek zaman alır. Zamanla ise roller etkin hale gelecektir⁸⁴.

2.5.4.3.7. Problem Çözme Stili:

Problem çözme stili, karşılaşılan ya da verilen bir problemi çözmek için izlenen bir dizi etkinlikten oluşan yoldur. Bu stilde öğrenciler, verilen problem için birden çok çözüm bulabilirler. Bu nedenle, öğretmene düşen görev, öğrencilere birden çok çözüm yanıtı olan

problemler vermektir. Problem çözmeye stilinde sorular ya da problemler, öğrenciye uygun olarak hazırlanmalıdır⁸⁵.

Problem çözümlerinin hedefleri Mosston ve Ashworth, tarafından aşağıdaki gibi özetlenmektedir:

1. Belirli bir konu alanına yönelik problemlerin hazırlanması için, öğretmenin bilişsel becerilerini harekete geçirmek.
2. Spor eğitiminde, belirlenen bir probleme yönelik çeşitli çözümlerin yaratılması için, öğrencinin bilişsel becerilerini harekete geçirmek.
3. Etkinliğin yapısını algılamak ve bu yapı çerçevesinde olası değişkenlikler bulmak.
4. Öğretmen ve öğrencinin kabul edilmiş ve geleneksel yanıtların ötesine geçmelerine izin verecek duygusal güvenlik düzeyine ulaşmak.
5. Çözümlerin doğruluğunu kanıtlama ve onları belirli amaçlara yönelik olarak düzenleme becerisini geliştirmek⁸⁴.

Problem çözmeye dayalı eğitimin yararları konusunda ^{103,104,105} şöyle demişlerdir:

- 1.Sınıf faaliyeti olarak yararlıdır.
- 2.Öğrenci, yaşamda karşılaşacağı tecrübeleri gösteren gerçekçi bir yöntemle karşılaşır.
- 3.Öğrenci akıl yürütme, düşünme, değerlendirme, karşılaştırma, en iyi seçebilme becerilerini kazanır.
- 4.Problem çözmede öğrenci bütün malumat ve tecrübesini ortaya koyar.
- 5.Yöntem icabı olarak, yazılı ve diğer materyaller toplanır ve uygun organizasyon, yorumlama ile bunlardan yararlanılabilir.
- 6.Problem çözme yoluyla öğrenme, öğrenciye öğrenmeyi öğretir.
- 7.Problem çözme yoluyla öğrenme öğrencinin dışsal motivasyonunu içsel ödüllere dönüştürür.
- 8.Problem çözme yoluyla öğrenme öğrenciyi problem çözme süreçlerinin bilgisi ile donatır.
- 9.Problem çözme yöntemiyle öğrenme öğrenciye yaptıklarını daha kolay kaydetmesini, anlamasını ve hatırlamasını gerekli bilgileri çağrıştırmaya neden olur.

- 10.Öğrencileri belli bir amaç için düşünmeye hazırlar
- 11.Aktif öğrencilerin işbirliği sağlanır.
- 12.Her ders öğrencinin hayat ve ilgilerine dokunduğu yerde başlar.
- 13.Sınıf, sorunun hoşnut edici bir cevabına ulaştıklarında işlerini başarıyla tamamladıklarını bilirler.
- 14.Problemler, tarihsel olgular gibi malzemeyi organize etme becerisini geliştirir.
- 15.Öğrenciler, ders kitaplarını ezberleme yerine, belirli sorulara belirli bilgiler için başvurmada, ispatlamada mantıklarını kullanmayı öğrenir.
- 16.Bu problemler, yetenekli öğrencilerin çıktılarını besler.

2.5.5. Yöntem

Öğretme yöntemi, öğrenciyi hedefe ulaştırmak için izlenen yoldur. Yöntemle, belli öğretme teknikleri ve araçları kullanılarak öğretmen ve öğrenci faaliyetlerinin bir plana göre düzenlenmesi ve yürütülmesi amaçlanır.¹⁰⁶ Bir başka deyişle yöntem “Bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yol” olarak tanımlanabilir¹⁰⁷.

Öğretim yöntemleri Clark and Starr¹⁰⁸,a göre, öğretmenlerin istenilen öğrenmeyi sağlamak için yaptıkları uygulamaları içerir. Bir başka deyişle öğretim amaçlarına ulaşmak için öğretmenlerin öğretim araçlarını, materyallerini, konuyu, öğretim tekniklerini kullanmalarını ve bunları organize etme biçimlerini ifade etmektedir.

Yöntem, bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur¹⁰⁹.

Hiçbir ders için hiçbir yöntem sihirli değnek değildir. Şu derste şu, bu derste bu yöntem kullanılmalıdır, denilemez. Öğretmen kendi kişisel çabaları ve duyarlılığıyla sınıfına en uygun gelen yöntemleri seçecek ve yine sınıfından aldığı sinyallerle değişikliklere gidecektir. Önemli olan husus, öğretmenin konunun en iyi öğretimini sağlayacak, yöntem zenginliğine gitmesidir¹¹⁰.

2.5.5.1.Yöntem Seçimini Etkileyen Faktörler:

Yöntem seçimi, öğrencilerin hazır bulunuşluğu ile tamamlanmış olan konuların düzeltilmesinde en önemli olarak temele alınmıştır. Hazır bulunuşluk, motivasyon düzeyi ve

geliştirilmiş bilgi düzeyi gibi önceden gerekli olan özelliklerin kapsanması için bütün duyuları içerisine almalıdır. Öğretmen, ek süre istekleri, eldeki araştırmalar ve her yöntemin maliyeti gibi faktörleri dikkate almalıdır. Sonuç olarak konuları seçmek ve verilen bir konuyu aktarmak için eğitim- öğretim yöntemi seçme işinde, her yöntemin en uygun olanının belirgin özelliklerini dikkate alınmalıdır¹¹¹.

Her öğretmenin mesleki birikimi, deneyimi ve becerisi ile ilgili olabilecek yöntem seçiminde de farklı tercih ve yatkınlıkları olabilir. Bazı öğretmenler alıştıkları yöntemde değişiklik yapmak istemezler. Oysa öğretmen konunun özelliklerine göre çok çeşitli ilke, yöntem, teknik ve etkinlik biçimlerini kullanabilmelidir⁸⁸.

Zaman faktörü de yöntem seçimi için etkili olmaktadır. Modern öğretim yöntemleri klasik yöntemlere göre daha fazla zaman gerektirir. Öğretmenlere klasik yöntemleri neden daha fazla tercih ettikleri sorulduğunda, klasik yöntemlerle zamanı daha ekonomik kullandıklarını belirtmektedirler²⁶.

Modern yöntemlerin uygulanması, fiziksel ortamın hazırlanmasına ve hazır olmasına bağlıdır. Dersin ve konunun özelliklerine göre, konunun öğrenilebilmesi için laboratuara, eğitici araç ve gereçlere ihtiyaç vardır. Gerçek eğitim için okulun eğitim alanları tam olmalıdır⁸⁹.

Ekonomik yük ve maliyet analizleri iyi yapılmalıdır. Çünkü modern metotların gerektirdiği teknolojiler ekonomik külfeti de gerektirmektedir. Para yoksa çeşitli çalışmaların ve yöntemlerin uygulanması mümkün olamaz^{26,89}. Anlatım, soru- cevap ya da sözlü açıklama gibi yöntemler ek bir maliyet gerektirmeyebilir. Oysa gösteri yöntemi ve ya medya yardımlı öğretim yöntemi için para gerekebilir¹¹².

Yöntem seçimini etkileyen bir başka faktör de öğrenci grubunun büyüklüğüdür. Modern metotlar öğrenci grubunun çok az sayıda öğrenciden oluşmasını gerektirmektedir. Kalabalık sınıflarda her türlü öğretim yöntemini etkinlikle uygulayabilmek çok zordur^{26,89}.

Öğretim yöntemi seçiminde konunun özelliği de çok önemlidir. Konunun özelliğine göre bazen anlatım gibi klasik yöntemler ekonomik görülmektedir. Fakat konuların çoğunluğu için böyle yöntemlerin yararlı olması mümkün değildir. Onun için öğretmen, bütün olanaklarını kullanarak konunun tam öğrenilebilmesi için yöntemini zenginleştirmenin yollarını aramalıdır⁸⁹.

Öğretim sonucunda öğrencide geliştirilmek istenen nitelikler önceden belirlenerek bir amaç dahilinde öğretim yapılır. Örneğin, öğrencinin becerilerinin gelişmesi isteniyorsa, derste yaparak öğrenmeye ağırlık verilmelidir. Belirtilenlerin dışında öğrenci grubunun özelliği, programın niteliği, öğrenci grubunun tutumları, öğretmenin kişiliği, sınıf atmosferi gibi sebeplerde sayılabilir²⁶.

Demirel'e¹¹³ göre, yöntem seçimini etkileyen bazı faktörler aşağıda sıralanmıştır:

1. Ulaşılabilecek hedefler,
2. Öğretmenin yöntem konusundaki becerisi
3. İçeriğin yapısı
4. Süre, maliyet
5. Kullanım kolaylığı
6. Öğrenci sayısı, derslik ve büyüklüğü
7. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi

Etkin bir öğretimde yöntem zenginliğine gitmek, artık evrensel bir konu olmuştur. Öğretmenin etkin bir öğretim için seçim yapabileceği yöntem sayısı da sınırlıdır. Çünkü her öğretmen kendi yaratıcılığını kullanarak yeni yöntemler geliştirebilmelidir. Bu gün öğretme sürecini etkili bir duruma getirmek için eğitim teknolojisi alanında yoğun çabalar gösterilmektedir. Teknoloji ürünlerinin akıllıca kullanılabilmesi bunların, öğretmenlerin öğretme ve öğrenme hakkındaki düşüncesi ve teknikleriyle bütünleşmesine bağlıdır¹¹⁴.

2.5.5.2. Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemleri

2.5.5.2.1. Anlatım Yöntemi:

Bu yöntemde öğretmenin kendine hakim olması, vücut, jest ve mimik hareketlerine yer vermesi, ses tonunu iyi ayarlaması içtenlikle davranması gerekmektedir¹¹⁵.

Anlatım yönteminin amacı, beden eğitimi ile ilgili gerçekler(kurallar, tarih, etik v.b.) ve kavramlar (egzersizin fizyolojik etkileri, fiziksel kanunlar, v.b.) gibi genelde bilişsel özelliği olan bilgilerin sunulmasıdır. Aynı zamanda fikir ve kavramların uygulama, analiz, sentez ve değerlendirmesinin tartışılmasında da kullanılır⁸⁵.

Okullarda uzun yıllar en gözde bir yöntem olarak kullanılmıştır. Günümüzde ise öğrencilerin pasif olarak oturmalarına neden olduğu, onlara düşüncelerini açıklama ve soru

sorma fırsatı vermediği için sıkıcı aynı zamanda etkisiz bir öğretim yöntemi olarak kabul edilmektedir. Her ne kadar tenkit edilirse edilsin anlatım metodunun kullanılmasının gerekli ve faydalı olduğu durumlar vardır. Dersin başında öğrencilerin konuya karşı güdülenmelerinde, konu ile ilgili yapılacak çalışmaların özetlenmesinde, öğrenciler tarafından anlaşılması güç olan konuların açıklanmasında anlatım yönteminin uygulanması gereklidir²⁶.

Bu yöntemin faydaları, sınırlılıkları ve bu yöntemi kullanırken dikkat edilecek temel ilkeleri;^{18,116,26,89,112,117,118,119} şöyle belirtmişlerdir.

Olumlu Yönleri:

- *Zaman, emek ve masraf bakımından diğer yöntemlere göre daha ekonomiktir.
- *Konuların kalabalık gruplara sunulmasında yararlıdır.
- *Konuların belli bir sıra ve düzene göre öğrencilere sunulmasını sağlar.
- *Öğrencilerin başkalarını dikkat ve sabırla dinlemelerini ve gerektiği zaman not tutma becerisini kazandırır.

*Bu yöntemde kaynak kişilere, tarihi kişilere, sanatçılara vb. yer verilebilir. Kaynak kişiler öğrencileri güdüleyebilir. Dersin zevkli ve etkili bir biçimde işlenmesini sağlayabilirler.

*Kaynak kılığında başvurulacak bir yöntemdir.

*Soyut kavramların öğrenilmesinde diğer yöntemlerden daha etkilidir.

Sınırlılıkları :

- *Anlatma yöntemi öğrenciyi pasif ve hazırıcı yapar.
- *Uzun ve sık sık tekrar edilen bir anlatım sıkıcı hale gelebilir.
- *Öğrencileri tanımak güçleşir.
- *Öğrenci etkinliğine dayanmadığından kazanılan bilgiler tam olarak özümsemez ve kısa sürede unutulur.

*Öğrenciler akıl yürüterek öğrenme ve problem çözme becerisini kazanamaz.

*Ezberciliğe alıştırır.

*Duygusal davranışlar ve psikomotor öğrenme az olur.

*Öğretmeni konuya bağlar ve yaratıcılığını körletir.

Rehber ilkeler:

*Anlatımda kullanılan dil, konuyu ve etkinlikleri açık bir biçimde öğrenciye ulaştıracak nitelikte olmalıdır. Anlatımın dili öğrencinin düzeyine uygun olmalıdır.

*Fikirleri daha iyi açıklayabilmek için, konuşma sırasında öğrencilere bazı eşya, resim, şema, grafik, levha gibi araç ve malzemeler gösterilmelidir.

*Anlatımda yeterli sayıda ve nitelikte örneğe yer verilmeli, örnekler gerçekçi olmalıdır.

*Öğrencilerin örnek vermesine imkan sağlamalı, her iki durumda da aşırılıktan kaçınılmalıdır.

*Anlatımda bilinenden başlanıp, bilinmeyen olgu ve olaylara geçmeli ve yargılama yoluyla yeni gerçekler üretilmelidir.

*Sorular yoluyla öğrencilerin öğrenme durumları belirlenmeli, buna göre öğrenmeler pekiştirilmeli ya da gerekli düzeltmeler, ek açıklamalar yapılmalıdır.

*Konuşma sırasında öğrencilerin kısa notlar alması sağlanmalıdır. Not tutan öğrencilerin, derse olan ilgisi canlı tutulmaktadır.

*Hedef ve davranışlar bilişsel alanın bilgi, duyuşsal alanın alma, devinişsel alanın uyarılma basamaklarından birinde olmalıdır. Davranışlar ezberden söyleme, yazma, tanıma ve hatırlama gibi özellikleri taşımaktadır.

2.5.5.2.2. Sözlü Açıklama Yöntemi:

Ders sırasında aktivite ile ilgili açıklama yapmak, bir kavram ve ya becerinin analiz edilmesi bu yöntemin amacıdır.

Bu yöntem de öğretmen, açıklayıcı, öğrenci ise dinleyici rolünde olup öğretmen merkezli öğretim stili kullanılmaktadır. Sözlü açıklamada sadece bir tek problem ya da konu ile ilgili bilgi verilmektedir. Anlatım yöntemine benzer fakat daha kısa ve sadece o günün aktivitesi ile ilgili açıklamayı içerir. Anlatım yönteminde olduğu gibi, öğretmenin konuşması açık olmalı ve öğrencilerin kendisini görebileceği bir yerde durması gerekmektedir. Öğrenciler öğretmenin etrafında düzgün ve ya dağınık düzende açıklamayı dinleyebilirler⁸⁵.

2.5.5.2.3. Gösteri Yöntemi:

Gösteri “bir izleyici kümesinin (sınıfın) önünde, bir işin, bir davranışın nasıl gerçekleştirileceğini göstermek ya da bir ilkeyi, bir beceriyi açıklamak için başvuru bir öğretim tekniğidir”¹²⁰. Gösteri yöntemi, herhangi bir konunun araç ve gereçler yardımıyla öğretilmesi demektir¹²¹.

Gösteri yönteminin amacı, psikomotor aktivitelerin yapılarak bilginin görsel yol ile sunulmasıdır. Bu yöntemde öğretmen, gösteriyi yapan, planlayıcı ya da yorumcu; öğrenci ise

alıcı ve ya dinleyici rolünde olup öğretmen merkezli stili kullanmaktadır. Bu yöntem beden eğitimi derslerinde sıkça kullanılan görsel- işitsel yöntemlerden bir tanesidir. Psikomotor beceri, bir kişi, bir grup ve ya takım tarafından yapılırken diğer öğrenciler gösteriyi izler. Gösteri ile birlikte sözel açıklama da yapılabilir ve ya gösteri sırasında sessiz kalınması gereken durumda(cimnastik ve atlamalarda) sözel açıklama gösteriden hemen sonra yapılabilir⁸⁵.

Öğretmen genelde hareketi gösterirken açıklama yapar ve komutla hareketin öğrenciler tarafından uygulamalı olarak tekrar edilmesini sağlar. Öğretimde gösteri yönteminin uygulanması öğrencilerin dikkatini çeker, motivasyonu artırır, hareketin sırasını standartlarını, sırasını gövde parçalarının birbiri ile ilişkilerini belirler ve hareketin görüntüsünü verir¹²².

Olumlu Yönleri:

*İyi hazırlanan bir gösteri öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekerek öğrenmeyi kolaylaştırır.

*Öğrencilerde gösteriyi yönetebilir ve böylece onların beceri ve tutumlarının ilişkisi geliştirilir.

*Hem göz hem kulak yoluyla öğrenmeyi sağladığından, söze dayanan yöntemlerden daha etkili bir yöntemdir.

*Yalnız gösteri yapanın araç-gerece ihtiyacı olduğundan ekonomiktir.

*Gösteri toplumdaki insan kaynaklarını kullanmak için en iyi öğretim yöntemidir.

*Anlatımın yetersiz kaldığı durumlarda konunun açıklanması ve kavranması için kullanılabilir.

Sınırlılıkları :

*Çok fazla planlama ve hazırlık gereklidir.

*İyi bir gösterinin hazırlanması bilgi ve beceri sahibi olmayı gerektirir.

*Eğer gösterici dönütlere dikkat etmeden "göster ve anlat" ilkesini uygularsa etkisiz olabilir.

*Kalabalık sınıflarda uygulanması güçtür.

*Gösteri sırasında fazla zaman harcanır.

*Karmaşık bir gösteride öğrenciler başarısızlık yada eksiklik duygusuna kapılabilir.

*Bilişsel ve duygusal öğrenmede kullanımı güçtür.

Rehber ilkeler:

*Gösteri iyi bir şekilde planlanmalıdır. Bütün önemli noktalar öğretmenin zihninde yer etmelidir.

*Gösteri bütün öğrencilerin açıkça görebileceği ve duyabileceği bir şekilde organize edilmelidir. Eğer öğrenci asistanlar kullanılır ise, onların beceri veya aktivitenin etkili bir şekilde gösterilebilmesi için amaçları ve kuralları bilmeleri gerekir.

*Gösteri başladığında zaman kaybını önlemek için bütün gerekli araç gereç hazır olmalıdır. Emniyet tedbirleri alınmalı ve önemli bilgiler üzerinde durulmalıdır.

*Becerinin uygun bir şekilde yapılabilmesi için önemli ipuçları verilmelidir. Beceri analiz edilmeli veya oyun parçalara ayrılmalı ve daha sonra bütünü gösterilmelidir. İzleyiciler mümkün olan en kısa sürede taklit ederek gösteriye katılmalıdır.

*Gösteri bir iki öğrenciye tekrarlatılmalıdır.

*Gösteride kullanılan araç ve gereçler gösteriden sonra önceki yerlerine konmalı veya sahiplerine iade edilmelidir^{18,116,95,121,112,85}.

2.5.5.2.4. Alıştırma Yöntemi:

Alıştırma yöntemi beden eğitimi derslerinde en fazla kullanılan yöntemlerden birisidir. Bu yöntemle yapılan çalışmada ağırlık etkinliğin yapılmasına ayrılır. Öğrenciler kullanacakları araçlar ve hareketlerle ilgili bilgi edinebilirler; yeterince alıştırma yapmaya zaman ayırabilirler⁸⁵.

Ders öncesi hazırlık aşamasında, konu üzerinde kontrolün sağlanması, dersin düzenli yürümesi için gerekli düzenlemelerin yapılması, disiplin sağlanması gibi bütün kararlar alma görevleri öğretmendedir. Uygulama aşamasında da bütün kararları öğretmen üstlenir. Sınıf yerleşimi sağlandıktan sonra konuyu anlatır, açıklar, gösterir; konu öğrenciye aktarıldıktan sonra öğrenciler harekete başlama süresinde, ritim ve sayıda, hareketi ne zaman bitirecekleri konusunda, ara vermede serbesttirler¹²².

Alıştırma yönteminin uygulanabilmesi için, öğrencilere hangi konularda karar verme özgürlüğüne sahip oldukları belirtilmelidir. Böylece, öğrenciler öğretmenden beklentileri ve kendilerinin sorumlulukları konusunda daha kesin bir düşünceye sahip olurlar. Bu yöntemde de, yapılacak hareket gösterilecekse, hareketin çok iyi ve doğru olarak yapılması gerekir. Ancak, gerek hareketler gerekse alıştırma, şema ya da alıştırma kartları ile de anlatılabilir. Öğrenciler alıştırma nereden yapacaklarına kendileri karar verebildikleri için, öğretmen gerekli düzenlemeleri ders öncesinde yapabilir. Böylece, öğrencilerin etkinliğe en üst düzeyde

katılmaları sağlanabilir. Gerçekte alıştırma yönteminin amacı da, öğrencilere olabildiğince çok alıştırma yapma olanağını vermektir. Bu anlamda alıştırma yönteminde şu noktalarda karar verme işi öğretmenden öğrencilere aktarılmıştır⁸⁵.

- Öğrencilerin durumu
- Yer seçme
- Alıştırmaların sırası
- Alıştırmaya başlama sırası
- Alıştırmanın ritim ve hızı
- Alıştırmanın bitiş zamanı
- Alıştırmalar arasında ara verme
- Giyim
- Konu ile ilgili açıklayıcı soru sorma

Alıştırma yöntemi kullanarak ders işlemek isteyen bir beden eğitimi öğretmeni şu sırayı takip etmelidir¹²².

*Dersin amaçları belirlenir.

*Hareket sırasını ne kadar yapılacağını, öğrenci düzeylerini göz önüne alarak farklı serileri de kapsayacak şekilde (alt, orta üst düzeyde) belirler.

*Düzenleme daha esnek olduğu için uygulanacak sınıf içi disiplini de fazla otoriteye yer vermeyecek şekilde bir yaklaşım gösterir.

*Esas bu yöntemin amacının her öğrenciyi daha iyi izlemek için çalışma zamanı ayırmak olduğu belirtilir.

*Öğretmen yapılacak hareketleri açıklayıp göstererek (alt, orta, üst standart sınırlarını belirterek) konuyu analiz eder.

*Öğretmen harekete ne zaman başlanacağına, ne zaman bitirileceğine, ritim ve hız için komut vermez.

*Her öğrenci harekete ne zaman başlayacağına, ne zaman ara vereceğine, ne zaman bitireceğine, ritim ve hızına, sıra ve sayısına kendisi karar verir.

*Öğretmen verilen araları düzeltmeler ve pekiştirmeler için kullanabilir ayrıca düzeltici geri bildirim verebilir.

*Öğretmen önceden belirlenmiş zaman ve standartlara göre bireysel farklılıkları göz önüne alarak değişik değerlendirme ölçütlerini de kullanarak değerlendirme yapar.

Olumlu Yönleri:

*Öğrenciler, hareketleriyle ilgili olarak, daha çok karar verme olanağına sahip olurlar. Yapacakları her hareket için öğretmenin komut vermesini beklemeden, kendi hızlarında alıştırmaları yaparlar. Bu da zaman kaybını önler ve onların fiziksel gelişimine daha çok katkı sağlar.

*Öğrenciler sınıftaki arkadaşlarına etkinlikler sırasında ne kadar yakın olabileceklerine kendileri karar verdiği için, sosyal ilişkilerinde de belirgin bir gelişme olur.

*Gerek fiziksel, gerekse sosyal gelişmeler, öğrencilerin kendileri ile ilgili duygularının daha iyi olmasına yardım eder.

*Bazı konularda karar verebilmeleri ile ilgili konuda daha çok özen göstermeleri, öğrencilerin zihinsel gelişimlerini az da olsa artırır⁸⁵.

2.5.5.2.5. Görevlendirme(Bireysel Yaklaşım) Yöntemi:

Öğrencilere, beceri öğrenmeleri, kavramları keşfetmeleri ve ya problem çözmeleri için bağımsız öğrenme fırsatı tanımak bu yöntemin amacıdır. Görevlendirme yönteminde öğretmen görevi planlar, öğrenci ise verilen görevi uygular. Bu yöntemde öğrenci merkezli öğretim stili kullanılmaktadır⁸⁵.

Görevlendirme yönteminde öğrenci, belirlenmiş öğrenme hedeflerine ulaşabilmek için yalnız başına veya küçük gruplar ile planlanmış olan görevi başarmak için çalışır. Görevler genelde iki türdür. Bunlar: 1) Performans gösterme, 2) Bilgi edinme artı performans gösterme görevidir²⁹.

Özündeki mantık, bizi bir kişinin kendisi için bütün kararları vermesinin mümkün olduğu düşüncesine yöneltir. Bu yöntem sınıfta değil, bireyin kendini eğitmekle uğraştığı durumlarda gelişir¹²³.

Olumlu Yönleri:

*Öğrenciler için bağımsız ve kendilerini yönlendirme şeklinde öğrenme ortamı sağlar.

*Öğrenciler yetenek seviyelerine göre kendi istedikleri hızda gelişme gösterebilirler²⁹.

2.5.5.2.6. Eşli Çalışma Yöntemi:

Bu yöntemin amacı öğrencilere bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanda bağımsız öğrenim deneyimi sunmaktır. Öğretmenin rolü ortamı hazırlamaktır. Öğrenci ise uygulayıcı ve yardımcı rolleri üstlenmiştir. Öğrenci merkezli öğretim stili uygulanmaktadır²⁹.

Bu yöntemde öğrenciler birbiri ile eşleştirilerek çalışmalara katılırlar. Çalışmalarda her eş belli bir görevi yerine getirir. Eşlerden biri istenen hareketi yapar ve hareketle ilgili kararları verir. Diğeri ise yapılan hareketi izler öğretmenin verdiği ölçütlere uygun olarak eşinin performansı ile ilgili bilgileri verir. Çalışma sırasında eşlerin görevlerinin sürekli olarak değişmesi, eş değişimi içinde öğrencilere imkan verir. Ayrıca öğrenciler performansları hakkında anında bilgi alabilirler. Öğretmen eşlerin çalışması esnasında gözlem yapan öğrencilerin ne ölçüde başarılı olduklarını izler. Gerekğinde düzeltmelerin yapılması için uyarılarda bulunur¹²².

Olumlu Yönleri:

*Öğrenciler, birbiri ile yardımlaşma içine girerek kararlara daha fazla katılabilirler.

*Öğrenciler, öğretmen sürekli yanlarında olmadan, iki taraflı bir ilişki içinde öğrenmeye zaman harcayabilirler¹²³.

Sınırlılıkları:

*Gözlemcinin uygulayıcıya yanlış dönüt sunduğu bir durum ortaya çıkabilir. Bu durumda öğretmen, öğrenci ile birlikte ölçütleri teker teker gözden geçirmek zorundadır.

*Gözlemci sözlü davranışını kötüye kullanabilir. Bu durumda, öğretmen sorulardan çok ifadelerle başvurur¹²³.

2.5.5.2.7. Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi:

Yönlendirilmiş buluş yönteminde amaç, öğrencilere çevrelerini keşfedebilme, problemlere çözüm bulabilme, değişen şartlara karşı esnek olabilme ve onlara uyum gösterebilme ve değerler hakkında kararlar verebilme şansına sahiptirler. Bu yöntem öğretmenin geleneksel davranışında iki değişikliği gerektirir. Bunlardan birisi, komut verme yerine soru sorması ve bu sorunun cevabını kesinlikle vermemesidir¹²².

Bu yöntemde öğretmen cevabı hiçbir zaman vermez bunun yerine öğrencinin uygun çözümü bulabilmesi için konu ile ilgili gerçek, kavram, ve ya hareket serileri planlayarak öğrencilerin arzulanan sonuca ulaşabilmesini sağlar²⁹.

Öğretmenin sorduğu her soru, öğrenci tarafından keşfedilen tek bir doğru yanıtı çıkarır. Bu soru dizisinin eklenerek artan etkisi birleştirici bir işlem öğrencinin aranan olguyu, ilkeyi ve ya düşünceyi bulmasını sağlar¹²³.

Olumlu Yönleri:

*Öğrenciler, verilen problemlerin çözüm yollarının keşfettiklerinden öğrenme daha kalıcı olmaktadır.

*Öğretmen, sınıftaki bütün öğrencilere yardımcı olabilecek şekilde bağımsız konumdadır.²⁹

*Öğrenci, bir olguyu keşfetmesini sağlayacak küçük buluşlar yapabilecek yetenektedir¹²³.

Sınırlılıkları :

*Öğrencinin doğru çözümü yönlendirilerek bulabilmeleri için, problemlerin uygun bir şekilde planlanması gerekmektedir. Bu öğretmen için zor ve zaman gerektiren bir görevdir.

*Görevi bulmak ya da keşfetmek için fazla zamana ihtiyaç vardır.

*Soru dizisinin, konudan ayrılması durumunda hedefe ulaşmada başarısız olunabilir²⁹.

2.5.5.2.8. Problem Çözme Yöntemi:

Öğrenciler için problem olan bir konunun aydınlatılmasında ve o problemin çözülmesinde uygulanan metoda problem çözme yöntemi denir. Problem çözme, istenilen hedefe varabilmek için etkili ve yaralı olan araç ve davranışları türlü imkanlar arasından seçme ve kullanmadır. Bu yöntem, bir problemin çözümünde, genelleme ve sentez yapmada kullanılır. Daha çok araştırma yoluyla öğretme yaklaşımında, bilişsel alanın uygulama düzeyinde ki davranışların kazandırılmasında ve duyuşsal alanın analiz ve sentez özelliklerini geliştirmede kullanılır¹¹³.

Gagne'ye göre eğitim programlarının nihai amacı; öğrencilere gerek ilgili konu alanlarında gerekse tüm yaşamında karşılaşılabileceği problemleri çözmeyi öğretmek olmalıdır. Problem, bazı amaçlara ulaşmak için çaba harcadığımız ve bu amaçlara ulaşmak için de araçlar bulmamız gereken bir durumdur. Problem çözme ise hem konu alanı bilgisini hem de duruma uygun bilişsel stratejileri seçip kullanmayı gerektiren bir etkinliktir. Problem çözmede önemli olan nokta, amaca götürecek aracı bulup işe koşturmak¹²⁴.

Bu yöntemde öğrenciler, verilen problem için birden fazla çözüm yolları bulabilirler. Bu sebeple öğretmene düşen görev, öğrencilere birden çok çözümü yada cevabı olan problemler vermektir. Problem çözme etkinliği öğrencileri motive edici bir nitelik kazandırır. Çünkü öğrenciler verilen bir problem için birden fazla çözüm yolunun var olduğunu fark ederek ve bu çözüm yollarını bulmak için yoğun bir çalışma içine girerler. Dolayısıyla bu yöntemde sorular ya da problemler öğrencilerin seviyesine uygun olarak hazırlanmalıdır. Bu yöntemin uygulanabilmesi için öğrencinin problem çözmenin süreçlerine katılması ile mümkün olur. Bu süreçleri şöyle sıralayabiliriz:

- Problemin farkına varma,
- Problemin tanımlanması,
- Hipotezlerin önerilmesi,
- Uygun hipotezlerin denenmesi,
- Uygulama ve değerlendirme¹²².

Olumlu Yönleri:

*Problem çözme yöntemi, karşılaştırma ve en doğruyu seçmeye imkan verdiği için, nesnel bir yöntemdir. Bu yöntem, kişiye, kolaylıkla yaşama uyumu sağlayan iyi zihin alışkanlıkları kazandırır.

*Öğrenciye belgelere dayanarak yargıda bulunma alışkanlığı kazandırır. Bu amaçla bireyi, türlü kaynaklarla karşı karşıya getirir. Öğrenciler tek ders kitabının dışında ki kaynak ve materyallerden de yararlanır.

*Çözümlerin doğruluğunu kanıtlama ve onları belirli amaçlara yönelik olarak düzenleme becerisini geliştirir.

*Çeşitli araştırma tekniklerine göre elde edilen bilgilerin değerlendirilmesini sağlar.

*Algılama ve akılda tutma daha uzun süreli olur.

*Hem bilişsel hem de duyuşsal öğrenmeyi sağlar.

*Öğrencilerin sorumluluklarını geliştirir.

*Öğrenciler sonuçlara ulaşmak için bağımsız düşünmeleri gerektiğini öğrenirler ve birbirlerinin fikirlerinden yararlanırlar.

*Öğrenciler başarısız oldukları durumlarda da öğrenme imkanına sahip olurlar.

*Problem çözme yöntemi, ünite ve konuları ilgi çekici hale getirir.

Sınırlılıkları:

- *Her konuda uygulamaya elverişli değildir.; uygulanırsa öğretim sıkıcı olabilir.
- *Her zaman iyi sonuç vermez. Sonuç iyi değilse, yöntem iyi kullanılmamış olabilir.
- *Öğrenciler problemi çözmek için gerekli materyal ve kaynakları sağlamayabilirler.
- *Problem üzerinde çalışmaktan dolayı öğrenci olumsuz tavır geliştirebilir.
- *Harcanan zaman ve enerjiye değmeyebilir.
- *Öğrenmenin değerlendirilmesi güçtür.
- *Problem oluşturma bazen yöneticilerle, velilerle veya diğer ilgililerle anlaşmazlığa neden olabilir.

*En önemli sınırlılığı ise fazla zaman alıcı olmasıdır. Problem çözme yöntemi bizi çoğu zaman doğru sonuçlara götürür. Fakat okullarımızda geniş zaman harcamak imkansızdır. Zira bir öğretim yılında çok az konu işlemiş oluruz ki bu da müfredatı aksatır.

*Problem çözme yöntemi uygulanırken, basamakları karıştırmamak gerekir. Her konuda bu basamakların uygulanması sıkıcı olur. Bunun da öğrencilerde bıkkınlık yaratacağı gözden uzak tutulmamalıdır.

*Önemli sosyal problemleri anlayacak olgunluğa erişmemiş öğrencilerle bu yöntemi uygulamak güçtür^{18,71,80,26,106,113,116,123}.

2.5.5.2.9.Bağımsız Çalışma Yöntemi:

Bu yöntemin amacı seçmeli ve bireysel olarak yönlendirilmiş öğretim fırsatları sağlamaktır. Öğrencinin rolü konuyu belirlemek ve uygulamaktır. Öğrenci merkezli öğretim stili kullanılır²⁹.

Soruyu ve problemi öğrenci bulur ve düzenler. Genel konu ve bu genel konu çerçevesindeki genel başlık ile ilgili kararı öğretmen verir. Öğrenci, bu başlık çerçevesinde sorular ve çözümler ile ilgili karar verir. Bu da öğrencinin bulduğu ve düzenlediği kişisel programı oluşturur. Bu program öğrenciye, performansında ve belirli başlıktaki gelişiminde yol gösterir¹²³.

Olumlu Yönleri:

*Fiziksel, duygusal ve bilişsel alanlarda öğrencinin performansı en üst düzeye yakındır.

*Öğrenciye, belirli başlıkta bilişsel ve fiziksel kapasitesine göre kendisi için bir program geliştirme fırsatı sunar.

*Düşünceler geliştirme ve onları bir araya getirme düşüncesi öğrencileri güdüler¹²³.

Sınırlılıkları:

*Öğrencinin sorumluluğu okul dışındaki kişilere aktarılmıştır. Öğretmene denetleme ve değerlendirme sorumlulukları kalmıştır.

*Okul içi ve dışı sorumluluklar ile ilgili kayıt tutma işlemi dikkatlice yapılmalıdır²⁹.

2.5.5.2.10. Soru-Cevap Yöntemi:

Soru- cevap yöntemi, en eski öğretim yöntemlerinden biridir. Geleneksel olarak uygulandığında, bir konunun öğretmen tarafından sorular sorulup öğrencilerce cevaplar verilerek işlenmesi anlamına getir¹¹⁷.

Ders esnasında çeşitli amaçlarla sorular sorulabilir. Öğrencinin dersi anlama becerisini yoklama ve değerlendirme, dersi tekrar etme ve güdüleme, yapıcı düşünmeye özendirme, düşünceleri bir düzen içinde anlatabilme olanağı verme, dikkati önemli bir noktaya çekme, yaratıcı ve yapıcı düşündürmeye özendirme amacıyla öğrencilere sorular sorulabilir¹²⁰.

Öğretmen, öğrencilerin, olguları basitçe hatırlamaya ek olarak bilgiyi uygulama, ayırıştırma, birleştirme ve değerlendirmesini gerektiren sorular sordukları zaman, öğrenci başarısı yükselir. Bir önemli nokta da, soruların kalitesinde yatmaktadır. Sorular faydalı, uygun, açık, doğru, değişik, kesin ve birbirleriyle ilişkili olmalıdır¹²⁶.

Olumlu Yönleri:

*İyi hazırlanmış sorular öğrencileri öğretim konusuna karşı güdüleyerek, öğretim konusuyla öğrenci arasında güçlü bir bağ kurar. Yani öğrencilerin derse ve konuya karşı dikkat ve ilgilerini artırır, onların derse istekle katılmalarını sağlar.

*Sorular öğretimde tekrar ve pekiştirmeyi sağlar. Öğretmen yeni bir konuya başlamadan, bir önceki konuyu sorularla tekrarlatır. Böylece öğrenme pekişmiş olur.

*Grup üyeleri soru-cevap tekniği ile bilgi toplama ve yorumlama yeteneklerini geliştirirler.

*Öğrencilerin sordukları sorular, öğretmenin öğrencilerinin seviyesini anlamasını ve öğretimi bu seviyeye göre ayarlamasını sağlar.

*İçe dönük öğrencilerin sosyalleşmelerine katkıda bulunur.

*Bir sorunun yanlış cevaplanması halinde, doğru bilginin sınıfça öğrenilmesine yardımcı olur.

*Hiç konuşmayan veya az konuşan problemli öğrencilerin ve problemlerinin tespitine yardımcı olur.

*Öğretim etkinliklerinin ve öğrencilerin başarısının ölçülmesini ve değerlendirilmesini sağlar.

*Soru sorma, gerekli bilgiyi seçip, önemli noktaları belirlemeye yarayan öğrenci yeteneğini geliştirirken, cevap verme aşaması açıklama, benimseme ve özümseme niteliklerini geliştirir.

Sınırlılıkları:

*Öğrencilerin, sorunun konusu ile ilgili olarak ayrıntılı düşüncelerini, ve sebep-sonuç ilişkisini kurmalarını önler.

*Derste sürekli soru sorulması ve cevap istenmesi öğretimi sıkıcı duruma getirir.

*Bir ders süresi boyunca bu metodun kullanılmasında, öğrenciler soru bombardımanına tutulduğundan, derse karşı yılgınlık meydana getirir.

*Yetenek düzeyi yetersiz olan grup üyelerinin bazı soruları ve cevapları anlamaları ve tartışmaları izlemeleri sağlanamaz.

*Soru sorma, detaylı bilgi ve zihinsel buldu ile tecrübeyi gerektirdiğinden, bu metod herkes tarafından iyi kullanılamaz.

*Sorulara gerektiği biçimde cevap veremeyen öğrencilerin kendilerine güvenleri azalır.

*Soru-cevap metodu, diğer tekniklerle desteklenmezse konunun anlaşılmasında güçlükler görülür.

*Öğrencilerden sık sık yanlış cevaplar alması, öğretmenin, öğretimin yetersiz olduğu düşüncesine kapılmasına ve zaman kaybına neden olur.

*Öğrencilerin konuyu kavramamış, yarışmacı tipler haline gelmelerine yol açar^{26,18,127,128,119}.

2.5.5.2.11. Değerlendirme Yöntemi:

Amaç, ders içi ve ders dışı deneyimler ile öğrenciler için kendini değerlendirme fırsatları sağlamaktır. Öğretmen yönetme ve değerlendirme rolünü üstlenirken öğrencinin rolü ise öğretmene cevap vermektir. Öğretmen merkezli öğretim stili kullanılır.

Değerlendirme yöntemi, uygun test araçlarının dikkatlice seçilmesi ile öğrencilerin kendi kişisel gelişimlerini değerlendirme fırsatı verebilir.

Bunu yaparken öğrenciler kendilerini tanıyacak ve amaçlara ne derece ulaştıklarını gerçekçi bir şekilde görecektir. Seçilen test araçları üç öğrenim alanında da başarıyı ölçebilir.

Bilişsel alanda değerlendirme araçları, standart olabileceği gibi, öğretmen tarafından hazırlanan testler yada okuma ödevlerinden hazırlanan yazılı raporlar şeklinde geliştirilebilir. Duyuşsal alanda öğrenciler, sosyolojik yaklaşımlar sayesinde kendilerini tanırlar. Beceri ve fiziksel uygunluk testleri ile de öğrenci psikomotor alandaki gelişimleri açık bir şekilde görür

85

2.5.5.2.12. Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi:

Amaç, öğrenme sürecine ilginç araçlar sunularak katkıda bulunmaktır. Yöntem, görsel ve işitsel duyu organları ile ilgilidir. Öğretmen, ortamı düzenleyici, öğrenci ise dinleyici ve gözleyici üstlenmişlerdir.

Öğretmen merkezli öğretim stili kullanılır. Öğretim yardımcıları ve araçları kullanmak, öğrenme sürecine katkıda bulunur. Diğer öğretim yöntemleri ile öğrenmeye teşvik edilemeyen öğrenciler, film, şema ve tablo gibi araçlar ile motive edilirken, yüksek motivasyona sahip öğrenciler de bu sayede bilgilerini daha da artırabilirler. İyi seçilmiş öğretim yardımcıları, beden eğitiminin öğretiminde oldukça etkili olabilir. Bu nedenle bunların, amaca ve öğrencilerin seviyesine uygun olmaları önemlidir²⁹.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırma, ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemleri kullanırken karşılaştıkları sorunların hangileri olduğunu belirlemeye yönelik olduğundan, tarama modelinde bir araştırmadır. Belirtilen amaç çerçevesinde problemler betimsel olarak incelenmiş ve elde edilen bulgular ilerleyen bölümlerde sunulmuştur.

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır”¹²⁹

Bu araştırmanın evrenini, 2006-2007 eğitim öğretim yılı Gaziantep ili merkezinde Milli Eğitim Müdürlüğü’ ne bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemini, merkez ilçeler olan Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinde görev yapan 208 beden eğitimi öğretmenin tamamı oluşturduğu için ayrıca bir örnekleme yöntemine gidilmemiştir.

Araştırmada toplanan veriler, Ünlü 2005, tarafından geliştirilen ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesine ilişkin öğretmen görüşlerini içeren anket yoluyla elde edilmiştir.

Bir beden eğitimi öğretmen tarafından 15-20 dakika gibi kısa bir zamanda tamamlanabildiği, çok rahat anlaşılabilir ve uygulanabilir olduğu araştırmacı tarafından denenmiş ve gözlenmiştir.

Ankette, öğretmenlerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik (3) öğretmenlerin kendileri, öğrencileri, beden eğitimi dersi ve okullarının durumu ile ilgili (5) ve beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemleri uygularken karşılaştıkları sorunların hangileri olduğunu belirlemeye yönelik (15) maddeler bulunmaktadır. Fakat bu araştırma kapsamında amaca ulaştırmada hizmet veremeyeceği ve bu araştırmanın problemi ile ilgili görülmediği düşünülen 4,5,6,7 ve 8. maddeler ankette çıkarılmıştır.

Ünlü¹³⁰ tarafından konu ile ilgili yerli ve yabancı tez, makale, bildiri, kitap, bilimsel araştırma v.b. literatür taranmıştır. Yapılan incelemeler sonucu elde edilen veriler yardımıyla

ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesine yönelik geliştirilen anket hazırlanmıştır. Hazırlanan bu veri toplama aracının uzman görüşleri doğrultusunda son şeklini almasından sonra test tekrar test yöntemi ile güvenirlik çalışması yapılmış ve güvenirlik katsayısı $r = 0.89$ bulunmuştur.

Araştırmada veri toplama aracının uygulanması 2006-2007 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında gerçekleştirilmiştir. Uygulamalardan önce ilgili yerlerden izin alınmış ve Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından anketler resmi ilköğretim okullarında çalışan bütün beden eğitimi öğretmenlerine üst yazı ile gönderilmiş ve merkez ilköğretim okullarında çalışan 208 beden eğitimi öğretmenin 110 tanesinden anketler geri dönmüş fakat eksik ve yanlış doldurulan 4 anketin çıkarılması sonucu 106 anketten elde edilen veriler çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmada SPSS 15.0¹³¹ programı analizler için kullanılmış ve önem düzeyi 0.05 alınmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma düzeyleri ve bu konuda karşılaştıkları sorunların analizinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (SS) teknikleri kullanılmıştır.

Öğretmenlerin cinsiyet durumuna göre öğretim yöntemlerini kullanma durumuna ilişkin verilerin analizinde, bağımsız iki gruptan elde edilen verilerin birbirinden anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını tespit etmek amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Öğretmenlerin mesleki kıdem durumuna ve hizmet içi eğitim alıp almama durumuna göre öğretim yöntemlerini kullanma durumuna ilişkin verilerin analizinde parametrik varsayımların yerine gelmediği görülmüş ve bağımsız ikiden fazla değişkenin birbirinden anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunları tespit etmeye yönelik bulgular ve yorumlar bulunmaktadır.

Tablo 1- Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Demografik Özellikleri

DEĞİŞKENLER		N	(%)
Örneklem grubunun dağılımı	Kadın	26	%24.5
	Erkek	80	%74.5
Hizmet yılı	1-5 yıl	63	%59.4
	6-10 yıl	34	%32,1
	11-15 yıl	9	%8,5
Kurs ve seminere katılma durumu	Hiç katılmadım	41	%38.7
	Yalnız bir seminere katıldım	17	%16.0
	Birden fazla seminere katıldım	48	%45.3

Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin 26' sı (%24,5) kadın, 80'i (%74,5) erkektir. Öğretmenlerin 63' ü (%59,4) 1-5 yıl arasında, 34'ü (%32,1) 6-10 yıl arasında, 9'u (%8,5) 11-15 yıl arasında hizmet yılına sahip öğretmenlerdir. Öğretmenlerin % 61,3'ü hizmet içi eğitim kurs ve seminerlerine katılmış iken; %16'sı ise hiçbir hizmet içi eğitim kurs ve seminerine katılmamıştır.

Öğretmenlerin en çok tercih ettikleri, öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri ve öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemlerinin dağılımı aşağıda görülmektedir.

Tablo 2- Öğretim yöntemlerini kullanma açısından öğretmen tercihleri, öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri, öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemlerinin dağılımı

DEĞİŞKENLER	Öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma açısından tercihleri			Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri			Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri		
	Tercih sırası	X	Sd	Tercih sırası	X	Sd	Tercih sırası	X	Sd
Öğretim yöntemleri									
Anlatım yöntemi	2	2.23	1.82	6	7.09	3.57	3	4.32	4.31
Sözlü açıklama yöntemi	4	3.83	1.83	10	7.68	3.51	5	4.74	2.51
Gösteri yöntemi	1	2.19	1.73	1	3.04	1.87	1	2.39	2.39
Alıştırma yöntemi	3	3.80	1.70	2	3.31	2.24	2	3.55	2.14
Görevlendirme(bireysel yaklaşım) yöntemi	6	6.46	2.07	5	6.19	2.94	6	6.69	2.84
Eşli çalışma Yöntemi	5	4.66	1.40	3	3.94	2.19	4	4.68	2.04
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7	6.90	2.08	9	7.52	2.46	9	7.47	2.48
Problem çözme yöntemi	8	7.69	2.40	11	8.25	2.49	10	8.58	2.57
Bağımsız çalışma yöntemi	10	8.89	1.99	4	4.16	2.67	7	7.08	2.85
Soru-cevap yöntemi	9	8.12	2.02	7	7.40	2.69	8	7.33	2.47
Değerlendirme yöntemi	11	9.94	2.15	12	9.45	2.32	12	9.64	2.23
Medya yardımcı öğretim yöntemi	12	10.97	1.42	8	7.49	3.40	11	9.55	2.96

Tabloda ilk bölümde öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma durumları sıralanmıştır. Öğretmenlerin 1-12 arasında yaptıkları sıralama puanlara dönüştürülmüş, ortalama ve standart sapmaları bulunmuştur. Buna göre ortalamanın düşüklüğü öncelikli yüksek tercihi göstermektedir. Buna göre; öğretmenlerin beden eğitimi derslerinde en fazla tercih ettikleri yöntemlerin ilk üçü şöyle sıralanmıştır: Gösteri, Anlatım, Alıştırma. En az tercih edilen yöntemler ise; Bağımsız çalışma, Değerlendirme ve Medya Yardımlı Öğretim yöntemleri olmuştur.

Tablonun ikinci bölümünde ise; öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemlerinin dağılımı görülmektedir. Buna göre; tercih edilen ilk üç yöntem, Gösteri, Alıştırma, Eşli Çalışma yöntemleri olmuştur. En az tercih edilen yöntemler ise Sözlü Açıklama, Problem Çözme ve Değerlendirme yöntemleridir.

Tablonun üçüncü ve son bölümünde ise; öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri görülmektedir. Gösteri, Alıştırma ve Anlatım yöntemleri ilk sıralarda yer alırken Problem Çözme, Değerlendirme ve Medya Yardımlı Öğretim yöntemleri ise en kötü sonuç alınan öğretim yöntemlerini oluşturmaktadır.

Tablo 3- Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, öğretim yöntemleri, öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri ve en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

DEĞİŞKENLER	ERKEK		KADIN		Z	P
Öğretmenlerin Öğretim yöntemleri hakkındaki görüşleri	X	SS	X	SS		
Anlatım yöntemi	2.03	1.66	2.84	2.16	1,77	0,07
Sözlü açıklama yöntem	3.80	1.85	3.95	1.82	0,46	0,64
Gösteri yöntemi	2.30	1.71	1.84	1.79	2,25	0,02*
Alıştırma yöntemi	3.88	1.81	3.54	1.31	0,58	0,55
Görevlendirme (bireysel yaklaşım) yöntemi	6.54	2.08	6.22	2.06	0,62	0,53
Eşli çalışma yöntemi	4.70	1.29	4.52	1.73	0,97	0,33
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7.01	2.10	6.50	1.97	0,97	0,33
Problem çözme yöntemi	7.98	2.39	6.76	2.27	2,21	0,02*
Bağımsız çalışma yöntemi	8.81	1.96	9.21	2.12	0,82	0,41
Soru-cevap yöntemi	8.01	1.98	8.55	2.20	1,24	0,21
Değerlendirme yöntemi	10.07	1.98	9.50	2.70	0,48	0,62
Medya yardımcı öğretim yöntemi	11.00	1.44	10.88	1.36	0,48	0,62
Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri	X	SS	X	SS	Z	P
Anlatım yöntemi	7,33	3,68	6,23	3,06	1,32	0,18
Sözlü açıklama yöntemi	7,91	3,57	6,78	3,20	1,29	0,19

Tablo-3 Devam

Gösteri yöntemi	3,13	1,63	2,73	2,54	1,81	0,07
Alıştırma yöntemi	3,42	2,28	2,95	2,11	0,98	0,32
Görevlendirme (bireysel yaklaşım) yöntemi	6,25	3,03	6,00	2,70	0,52	0,60
Eşli çalışma yöntemi	3,87	2,12	4,15	2,39	0,25	0,80
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7,44	2,52	7,84	2,26	0,47	0,63
Problem çözme yöntemi	8,61	2,32	7,05	2,72	2,33	0,02*
Bağımsız çalışma yöntemi	4,18	2,78	4,12	2,36	0,20	0,84
Soru-cevap yöntemi	7,19	2,69	8,20	2,62	1,51	0,12
Değerlendirme yöntemi	9,44	2,21	9,47	2,71	0,49	0,61
Medya yardımcı öğretim yöntemi	7,35	3,38	8,05	3,48	0,92	0,35
Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri	X	SS	X	SS	Z	P
Anlatım yöntemi	4,43	4,59	3,95	3,32	0,54	0,58
Sözlü açıklama yöntemi	4,70	2,49	4,90	2,67	0,09	0,92
Gösteri yöntemi	2,41	2,44	2,36	2,27	0,09	0,92
Alıştırma yöntemi	3,54	2,12	3,58	2,28	0,04	0,99
Görevlendirme (bireysel yaklaşım) yöntemi	6,73	2,87	6,57	2,78	0,33	0,73
Eşli çalışma yöntemi	4,71	2,03	4,56	2,12	0,49	0,62
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7,41	2,46	7,70	2,61	0,31	0,75
Problem çözme yöntemi	8,59	2,65	8,52	2,34	0,23	0,81
Bağımsız çalışma yöntemi	7,42	2,72	6,04	3,03	1,96	0,04*
Soru-cevap yöntemi	7,36	2,37	7,23	2,84	0,02	0,97
Değerlendirme yöntemi	9,69	2,31	9,50	1,98	0,73	0,46
Medya yardımcı öğretim yöntemi	9,71	2,93	9,00	3,07	0,89	0,37

p* < 0.05

Tablo 3'te öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma durumunun cinsiyete göre karşılaştırılması görülmektedir. Buna göre yapılan Mann Whitney U analizinde Gösteri ve

Problem çözme yöntemlerinin kullanımı açısından iki grup arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre adı geçen yöntemleri kadın öğretmenlerin erkek meslektaşlarına kıyasla daha öncelikli olarak tercih ettikleri görülmektedir.

Öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin en az ve en çok ilgi duyduğu öğretim yöntemi açısından bakıldığında, kadın öğretmenlerin öğrencilerinin daha çok problem çözme yöntemine ilgi duyduğu görülmüştür.

Öğretmen görüşlerine göre, öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemi açısından bakıldığında sadece bağımsız çalışma yönteminde gruplar arasında anlamlı bir fark vardır. Bayan öğretmenler, erkek meslektaşlarına göre bağımsız çalışma yönteminin kullanımında daha iyi sonuçlar aldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 4- Öğretmenlerin mesleki kıdeme göre, öğretim yöntemleri, öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri ve en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

DEĞİŞKENLER	1-5 YIL		6-10 YIL		11-15 YIL		P
Öğretmenlerin Öğretim yöntemleri hakkındaki görüşleri	X	SS	X	SS	X	SS	
Anlatım yöntemi	2,50	2,00	1,88	1,55	1,77	1,20	0,26
Sözlü açıklama yöntemi	4,04	1,79	3,70	1,96	3,11	1,53	0,20
Gösteri yöntemi	2,03	1,72	2,44	1,86	2,33	1,32	0,12
Alıştırma yöntemi	4,01	1,98	3,54	1,25	3,33	0,86	0,69
Görevlendirme (bireysel yaklaşım) yöntemi	6,52	2,34	6,30	1,76	6,71	1,11	0,77
Eşli çalışma yöntemi	4,50	1,52	4,88	1,20	4,87	1,24	0,35
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	6,77	2,40	7,20	1,58	6,50	1,04	0,34
Problem çözme yöntemi	7,59	2,64	8,03	2,17	7,00	1,15	0,34
Bağımsız çalışma yöntemi	8,68	2,15	9,10	1,76	9,50	1,77	0,42
Soru-cevap yöntemi	8,01	2,02	8,10	2,04	9,00	2,08	0,59
Değerlendirme yöntemi	9,78	2,14	10,0	2,27	10,57	1,81	0,55
Medya yardımcı öğretim yöntemi	10,84	1,60	11,20	1,14	10,83	1,16	0,56

Tablo-4 Devam

DEĞİŞKENLER	1-5 YIL		6-10 YIL		11-15 YIL		P
Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri	X	SS	X	SS	X	SS	
Anlatım yöntemi	7,53	3,27	6,76	3,72	5,50	4,65	0,38
Sözlü açıklama yöntemi	7,80	3,43	8,00	3,50	5,62	3,85	0,29
Gösteri yöntemi	3,03	1,99	3,15	1,66	2,62	1,92	0,63
Alıştırma yöntemi	3,38	2,37	3,32	2,14	2,75	1,75	0,83
Görevlendirme (bireysel yaklaşım) yöntemi	6,01	2,94	6,70	2,99	5,28	2,69	0,31
Eşli çalışma yöntemi	4,00	2,07	3,94	2,58	3,50	1,19	0,80
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7,53	2,67	7,51	2,14	7,50	2,58	0,99
Problem çözme yöntemi	7,93	2,76	8,74	2,11	8,28	1,88	0,47
Bağımsız çalışma yöntemi	4,21	2,66	3,75	2,48	5,33	3,35	0,37
Soru-cevap yöntemi	7,01	2,68	8,03	2,79	7,57	1,98	0,28
Değerlendirme yöntemi	9,43	2,49	9,46	2,16	9,50	1,76	0,93
Medya yardımcı öğretim yöntemi	7,41	3,35	7,45	3,65	8,28	2,98	0,82
DEĞİŞKENLER	1-5 YIL		6-10 YIL		11-15 YIL		P
Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri	X	SS	X	SS	X	SS	
Anlatım yöntemi	5,03	5,04	3,23	2,54	3,71	3,90	0,07
Sözlü açıklama yöntemi	4,96	2,54	4,51	2,37	4,14	3,13	0,43
Gösteri yöntemi	2,17	2,34	2,76	2,64	2,57	1,27	0,13
Alıştırma yöntemi	3,73	2,42	3,44	1,67	2,57	1,71	0,45
Görevlendirme (bireysel yaklaşım) yöntemi	7,05	2,99	6,58	2,39	4,42	2,69	0,08
Eşli çalışma yöntemi	4,72	2,04	4,67	2,19	4,37	1,59	0,98
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7,45	2,58	6,96	2,12	10,33	1,50	0,00*
Problem çözme yöntemi	8,40	2,92	8,85	2,12	8,83	1,32	0,95
Bağımsız çalışma yöntemi	6,75	3,14	7,59	2,31	7,25	2,71	0,42
Soru-cevap yöntemi	7,07	2,46	7,64	2,58	8,00	2,00	0,53
Değerlendirme yöntemi	9,30	2,39	10,30	1,99	9,00	1,26	0,04*
Medya yardımcı öğretim yöntemi	9,15	3,08	10,12	2,82	10,16	2,31	0,28

p* < 0.05

Tabloda, öğretmenlerin mesleki kıdem durumlarına göre, öğretim yöntemlerini kullanma, öğrencilerin en az ve en çok ilgi duyduğu öğretim yöntemi ve öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemlerinin karşılaştırılması görülmektedir. Kruskal Wallis H-Testi, analiz sonuçlarına göre öğretim yöntemlerini kullanma ve öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemi ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir fark bulunmazken, öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri yöntem ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna göre; mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenler 1-5 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre, yönlendirilmiş buluş yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar aldıklarını belirtirken, mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olan beden eğitimi öğretmenleri 1-5 yıl ve 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre değerlendirme yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim, kurs ve seminerlere katılma durumuna göre, öğretim yöntemleri, öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri ve en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

DEĞİŞKENLER	Hiç katılmadım		Yalnızca bir seminere katıldım		Birden fazla seminere katıldım		P
	X	SS	X	SS	X	SS	
Öğretmenlerin Öğretim yöntemleri hakkındaki görüşleri							
Anlatım yöntemi	2,39	1,70	2,23	2,10	2,10	1,85	0.47
Sözlü açıklama yöntemi	3,68	1,29	4,00	2,13	3,91	2,19	0.97
Gösteri yöntemi	1,90	1,11	2,29	2,11	2,40	2,01	0.46
Alıştırma yöntemi	3,89	1,97	4,06	1,06	3,63	1,66	0.28
Görevlendirme(bireysel yaklaşım) yöntemi	6,91	2,31	5,40	1,72	6,44	1,81	0.09
Eşli çalışma yöntemi	4,78	1,49	5,26	1,66	4,36	1,16	0.13
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	6,94	2,29	6,66	2,25	6,96	1,79	0.79
Problem çözme yöntemi	7,76	2,46	6,62	2,65	8,11	2,12	0.12
Bağımsız çalışma yöntemi	8,97	2,12	9,14	1,61	8,72	2,02	0.84
Soru-cevap yöntemi	8,13	1,87	8,66	2,25	7,88	2,09	0.37
Değerlendirme yöntemi	9,94	2,05	10,00	2,17	9,92	2,30	0.89
Medya yardımlı öğretim yöntemi	11,05	1,23	11,07	1,25	10,84	1,68	0.91

Tablo 5-Devam

DEĞİŞKENLER	Hiç katılmadım		Yalnızca bir seminere katıldım		Birden fazla seminere katıldım		P
Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri	X	SS	X	SS	X	SS	
Anlatım yöntemi	7,66	3,60	7,06	2,79	6,63	3,79	0.42
Sözlü açıklama yöntemi	7,25	3,54	7,75	3,02	8,05	3,71	0.48
Gösteri yöntemi	3,07	1,93	3,06	1,98	3,00	1,82	0.99
Alıştırma yöntemi	3,47	2,42	3,37	2,30	3,15	2,08	0.92
Görevlendirme(bireysel yaklaşım) yöntemi	6,52	3,14	5,35	2,76	6,23	2,81	0.38
Eşli çalışma yöntemi	3,94	2,23	4,11	2,64	3,87	2,01	0.99
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7,80	2,61	7,88	2,31	7,08	2,38	0.41
Problem çözme yöntemi	7,94	2,70	8,43	2,25	8,45	2,42	0.76
Bağımsız çalışma yöntemi	4,10	2,60	3,82	2,29	4,36	2,91	0.88
Soru-cevap yöntemi	7,10	2,73	7,35	2,93	7,73	2,57	0.54
Değerlendirme yöntemi	9,43	2,37	9,47	2,67	9,45	2,15	0.96
Medya yardımcı öğretim yöntemi	7,56	3,25	8,87	3,82	6,84	3,27	0.06
DEĞİŞKENLER	Hiç katılmadım		Yalnızca bir seminere katıldım		Birden fazla seminere katıldım		P
Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri	X	SS	X	SS	X	SS	
Anlatım yöntemi	5,25	5,73	3,94	3,19	3,62	2,91	0.23
Sözlü açıklama yöntemi	4,71	2,33	5,93	3,29	4,27	2,20	0.25
Gösteri yöntemi	1,85	1,91	2,52	2,55	2,84	2,65	0.01*
Alıştırma yöntemi	3,63	2,23	3,41	1,73	3,53	2,26	0.98
Görevlendirme(bireysel yaklaşım) yöntemi	6,76	2,80	6,12	2,50	6,87	3,04	0.55
Eşli çalışma yöntemi	4,77	2,03	5,00	2,13	4,48	2,06	0.68
Yönlendirilmiş Buluş yöntemi	7,80	2,29	6,52	2,69	7,61	2,52	0.24
Problem çözme yöntemi	8,42	2,69	8,60	2,32	8,73	2,63	0.90
Bağımsız çalışma yöntemi	7,21	3,00	7,00	2,62	7,00	2,86	0.94
Soru-cevap yöntemi	7,47	2,57	7,58	2,52	7,08	2,39	0.65

Tablo 5-Devam

Değerlendirme yöntemi	9,94	2,16	10,12	1,40	9,17	2,52	0.24
Medya yardımcı öğretim yöntemi	9,29	3,10	10,00	3,26	9,62	2,73	0.38

p* < 0.05

Yukarıdaki tabloda Kruskal Wallis H-testi analizine göre, beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim kurs ve seminerlere katılması ile öğretim yöntemlerini kullanma durumları ve öğrencilerin en çok tercih ettiklerini düşündükleri öğretim yöntemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri açısından, Gösteri yöntemi konusunda anlamlı bir fark vardır. Buna göre; hizmet içi eğitim, kurs ve seminere hiç katılmamış öğretmenlerin gösteri yöntemini kullanarak hizmet içi kurs ve seminere katılan öğretmenlere göre daha iyi sonuçlar aldığı görülmektedir.

Tablo 6- Öğretmenlerin görüşlerine göre Anlatım Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Anlatımın etkili hale getirilmesi için gerekli araç gerecin bulunamaması	52	49,1	54	50,9
Öğrencilerin dikkatinin çabuk dağılması	73	68,9	33	31,1
Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanamadığını belirleme güçlüğü	15	14,2	91	85,8
Öğrencilerin pasif kalması ve eksik iletişime neden olması	54	50,9	52	49,1

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin görüşlerine göre anlatım yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun, % 68.9 ile ‘Öğrencinin dikkatinin çabuk dağılması’ olmuştur. ‘Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanamadığını belirleme güçlüğü’ ise % 14.2 ile en az sorun olarak görülen madde olmuştur.

Tablo 7- Öğretmenlerin görüşlerine göre Sözlü Açıklama Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Her öğrencinin ihtiyaç duymaması	43	40,6	63	59,4
Eksik iletişime neden olması	19	17,9	87	82,1
Öğrencinin pasif olması	75	70,8	31	29,2
Aktivitelerin sık sık bölünmesi ve aktivitelere ara verilmesi (soğuma meydana gelmesi)	53	50,0	53	50,0

Öğretmen görüşlerine göre sözlü açıklama yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun %70.8 ile ‘Öğrencinin pasif olması’ belirtilirken, ‘Eksik iletişime neden olması’ ise %17.9 ile en az sorun olarak görülen madde olmuştur.

Tablo 8- Öğretmenlerin görüşlerine göre Gösteri Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
İyi bir gösteri planı yapılmaması ve önemi ip uçlarının verilememesi	16	15,1	90	84,9
Gösteride kullanılacak yeterli araç-gerecin bulunmaması	80	75,5	26	24,5
Gösteriyi sunan öğretmenin ya da öğrencinin yetersiz oluşu.	7	6,6	99	93,4
Taklit etmede güçlük çeken öğrencilerin cesaretlerinin kırılması	43	40,6	63	59,4

Araştırma sonucuna göre; gösteri yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun % 75.5 ile ‘Gösteride kullanılacak yeterli araç-gerecin bulunmaması’ olmuştur. En az sorun olarak görülen madde ise ‘Gösteriyi sunan öğretmenin ya da öğrencinin yetersiz oluşu’ maddesi olmuştur.

Tablo 9- Öğretmenlerin görüşlerine göre Alıştırma Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Alıştırmada sürekli gözlemin olmaması	24	22,6	82	77,4
Alıştırma formlarının hep aynı olması	14	13,2	92	86,8
Alıştırmaların bir ders boyunca yapıldığında; ilgi kaybı ve yorulmanın meydana gelmesi	48	45,3	58	54
Her öğrenciye eşit miktarda uygulama şansının verilmemesi	68	64,2	38	35,8

Alıştırma yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunlardan en çok karşılaşılanı % 64.2 ile ‘Her öğrenciye eşit miktarda uygulama şansının verilmemesi’ maddesi olmuştur. En az karşılaşılan sorun ise % 13.2 ile ‘Alıştırma formlarının hep aynı olması’ maddesi olmuştur.

Tablo 10- Öğretmenlerin görüşlerine göre Görevlendirme (Bireysel Yaklaşım) Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Ödevlerin öğrencilerin ilgi ve yetenek seviyesine uygunluğunun ayarlanamaması	20	18,9	86	81,1
Öğrencilerin ödevlere ulaşma konusunda ilgisiz davranmaları	63	59,4	43	40,6
Ödevleri ilişkin-yeterli kaynak bulamamaları	48	45,3	58	54,7
Tüm konular için uygun bir yöntem olmaması ve sadece okulda öğretimi mümkün olmayan konularda kullanılması.	31	29,2	75	70,8

Araştırmadan elde edilen veriler ışığında öğretmenlerin görüşlerine göre görevlendirme (bireysel yaklaşım) yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun % 59.4 ile ‘Öğrencilerin ödevlere ulaşma konusunda ilgisiz davranmaları’ olmuştur.

Öğretmenlerin bu yöntemin uygulanması esnasında en az karşılaştıkları sorun ise %18.9 ile ‘Ödevlerin öğrencilerin ilgi ve yetenek seviyesine uygunluğunun ayarlanamaması’ maddesi olmuştur.

Tablo 11- Öğretmenlerin görüşlerine göre Eşli Çalışma Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Öğrencileri eşlemede güçlüklerin yaşanması	30	28,3	76	71,7
Öğretmenin pasif bir rol üstlendiği için disiplin problemlerinin meydana gelmesi.	52	49,1	54	50,9
Gözlem yapan öğrenciye uygun bir ölçüt çizelgesinin verilmemesi ve doğru değerlendirmenin yapılamaması ve yanlış öğrenmenin meydana gelmesi.	40	37,7	66	62,3
Öğrencilerin rollerinin düzenli aralıklarla değişmemesi ve devamlı aynı rolde kalması ve bunun sonucu olarak da gözlemci, uygulayıcı ve yardımcı arasında çatışma yaşanması.	37	34,9	69	65,1

Öğretmenlerin görüşlerine göre eşli çalışma yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun % 49.1 ile ‘Öğretmenin pasif bir rol üstlendiği için disiplin problemlerinin meydana gelmesi’ olmuştur. ‘Öğrencileri eşlemede güçlüklerin yaşanması’ maddesi ise %28.3 ile en az sorun olarak görülen madde olmuştur.

Tablo 12-Öğretmenlerin görüşlerine göre Yönlendirilmiş Buluş Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Öğrencilerin seviyelerine uygun problem seçmede güçlük çekilmesi.	27	25,5	79	74,5
Problemin önceden planlanmaması ve planlamanın uzun zaman alması	32	30,2	74	69,8
Problem çözümünün uzun zaman alması	50	47,2	56	52,8
Disiplinin çok kolay problem haline gelmesi	34	32,1	72	67,9

Yönlendirilmiş buluş yönteminin uygulanması sonucu karşılaşılan en büyük sorun % 47.2 ile ‘Problem çözümünün uzun zaman alması’ olmuştur. En az karşılaşılan sorun ise %25.5 ile ‘Öğrencilerin seviyelerine uygun problem seçmede güçlük çekilmesi’ olmuştur.

Tablo 13- Öğretmenlerin görüşlerine göre Problem Çözme Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Problemin önceden planlanmaması ve planlamanın uzun zaman alması	23	21,7	83	78,3
Disiplinin çok kolay bir problem haline gelmesi	31	29,2	75	70,8
Uygun bir ölçüt çizelgesinin olmaması sebebiyle öğrencinin tam ve net olarak değerlendirilememesi.	38	35,8	68	64,2
Öğrencilerin psiko-sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak yeterli düzeyde olamamaları.	66	62,3	40	37,7

Öğretmen görüşlerine göre problem çözme yönteminin uygulanmasında karşılaşılan en önemli sorun, % 62.3 ile ‘Öğrencilerin psiko-sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak yeterli düzeyde olamamaları’ olmuştur. ‘Problemin önceden planlanmaması ve planlamanın uzun zaman alması’ ise % 21.7 ile en az karşılaşılan sorun olmuştur.

Tablo 14- Öğretmenlerin görüşlerine göre Bağımsız Çalışma Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Üst sınıflar dışında kullanılamaması	31	29,2	75	70,8
Öğrenci merkezli bir yöntem olduğu için, öğretmenin disiplini kontrol etmede güçlük çekmesi	55	51,9	51	48,1
Tüm konular için uygun olmaması sadece okulda öğretimi mümkün olmayan konularda kullanılması	45	42,5	61	57,5
Bu yöntemle ilgili yeterli bilgi sahibi değilim.	5	4,7	101	95,3

Öğretmen görüşlerine göre bağımsız çalışma yönteminin uygulanmasında karşılaşılan en önemli sorun, % 51.9 ile ‘Öğrenci merkezli bir yöntem olduğu için, öğretmenin disiplini kontrol etmede güçlük çekmesi’ olmuştur. ‘Bu yöntemle ilgili yeterli bilgi sahibi değilim’ maddesi ise en az karşılaşılan sorun maddesi olmuştur.

Tablo 15- Öğretmenlerin görüşlerine göre Soru-Cevap Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Kalabalık sınıflarda uygulanmasının güç olması	73	68,9	33	31,1
Konuya yeterli hazırlığın olmaması	18	17,0	88	83,0
Öğrencilerin ön bilgi yetersizliği sebebiyle verilen yanlış cevapların çokluğunun zaman kaybına ve öğrencilerde güven kaybına neden olması.	59	55,7	47	44,3
Öğrencileri daha çok düşünmeye yönelttiği için uygulamaya fazla zaman kalmaması	39	36,8	67	63,2

Soru-cevap yönteminin uygulanması sırasında en çok karşılaşılan sorun, % 55.7 ile ‘Öğrencilerin ön bilgi yetersizliği sebebiyle verilen yanlış cevapların çokluğunun zaman kaybına ve öğrencilerde güven kaybına neden olması’ maddesi olmuştur. En az karşılaşılan sorun ise % 17 ile ‘Konuya yeterli hazırlığın olmaması’ maddesi olmuştur.

Tablo 16- Öğretmenlerin görüşlerine göre Değerlendirme Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Öğrencilerin kendilerini objektif olarak değerlendirememesi ve ölçme ve değerlendirmede bilgi yetersizliği.	37	34,9	69	65,1
Uygun ve yeterli ölçütün olmayışı.	13	12,3	93	87,7
Uzun zaman alması.	47	44,3	59	55,7
Tüm öğrencilerin bireysel olarak değerlendirmenin zorluğu.	66	62,3	40	37,7

Araştırma uygulaması sonucu elde edilen verilere dayanarak öğretmen görüşlerine göre değerlendirme yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun, % 44.3 ile ‘Uzun zaman alması’ maddesi olmuştur. ‘Uygun ve yeterli ölçütün olmayışı’ maddesi ise % 12.3 ile en az karşılaşılan sorun maddesi olmuştur.

Tablo 17-Öğretmenlerin görüşlerine göre Medya Yardımlı Öğretim Yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların dağılımı

SORUNLAR	Sorun olanlar	%	Sorun olmayanlar	%
Öğrencilere gösterilecek film, şema ve tablo gibi araçların iyi seçilememesi.	16	15,1	90	84,9
Seçilen görsel ve işitsel öğelerin öğrenci seviyesine uygun olmaması.	18	17,0	88	83,0
Pahalı bir yöntem olması sebebiyle kullanımının pek yaygın olmaması	85	80,2	21	19,8
Öğrenci ve öğretmen arası iletişimin çok zayıf olması	10	9,4	96	90,6

Medya yardımcı öğretim yönteminin uygulanması sırasında en çok karşılaşılan sorun, % 80.2 ile ‘Pahalı bir yöntem olması sebebiyle kullanımının pek yaygın olmaması’ maddesi olmuştur. En az karşılaşılan sorun ise % 9.4 ile ‘Öğrenci ve öğretmen arası iletişimin çok zayıf olması’ maddesi olmuştur.

Yukarıda öğretmen görüşlerine göre öğretim yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların dağılımı gösterilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerine göre, yöntemlerin uygulanmasında karşılaşılan diğer sorunlar aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 18- Öğretmen görüşlerine göre öğretim yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan diğer sorunların dağılımı

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ	ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN DİĞER SORUNLAR	YÜZDE (%)
ANLATIM YÖNTEMİ	Anlatım yönteminin uygulanması esnasında öğrencinin çok çabuk sıkılması.	8
	Öğrencilerin anlatılan konuya ilgi duymayıp bir an önce uygulamaya geçmek istemeleri.	3
	Sınıfların çok fazla kalabalık olmasından dolayı anlatılan konunun öğrenci ile eksik iletişim sonucu yeterince kavranamaması.	19
	Öğrencilerin yaşlarına göre algılamalarının yetersiz olması.	3
	Spor salonu bulunmaması sonucu bahçede ders işlenirken, anlatımın öğrenciye ulaşmasını engelleyecek çok fazla çevresel faktörün devreye girmesi.	24
SÖZLÜ AÇIKLAMA YÖNTEMİ	Öğrencilerin sözlü açıklama yapılacak konuya ilgisiz davranıp uygulamayı sürdürmek istemeleri.	2
GÖSTERİ YÖNTEMİ	Sınıfların aşırı kalabalık olması sonucu gösteride yeterince öğrenciye ulaşılmaması.	14
	Gösteri yönteminin kullanılmasını sağlayacak araç gereç ve malzemenin okulların bir çoğunda bulunmaması.	21
	Gösteri yönteminin elverişsiz hava koşullarında sınıfta uygulanamaması.	2
ALİŞTİRMA YÖNTEMİ	Öğrencilerin alıştırmayı uygulamak için araç gereç eksikliğinden kaynaklanan soğuma ve zaman kaybı yaşamaları.	11
	Okul yönetiminin alıştırma yönteminin uygulanması için gerekli çalışma yapıları ve diğer materyalleri önemsiz ve gereksiz görmesi sonucu konuya yeterli ilgiyi göstermemeleri.	5
	Aynı sınıfta alıştırma yönteminin uygulanması için farklı beceri ve yetenek düzeyinde öğrencilerin olmasının her birine ulaşmada zorluk çıkarması.	2
GÖREVLENDİRME YÖNTEMİ	Öğrencilerin görevlendirme yöntemini ders notu olarak görmesinden dolayı görevi bir başkasına yaptırmaları.	0.9
EŞLİ ÇALIŞMA YÖNTEMİ	Öğrenci sayısının çok fazla olmasından dolayı eşleştirme ve kontrol etmede zorluk yaşanması.	10
	Öğrencilerin eşli çalışma esnasında birbirine zarar verecek davranışta bulunmaları	4
YÖNLENDİRİLMİŞ BULUŞ YÖNTEMİ	Bir ders saatinin yönlendirilmiş buluş yöntemini kullanmak için yeterli olmayışı.	7
PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMİ	Problem çözme için ders saatinin yetersiz kalması.	9
	Beden eğitimi öğretmenlerine yönelik problem çözme ve diğer öğretim yöntemleri hakkında kurs ve seminerler düzenlenmemesi.	5
BAĞIMSIZ ÇALIŞMA YÖNTEMİ	Öğrencilerin bu yöntemi serbest olarak istediği aktiviteyi yapabileceği bir yöntem olarak görüp disiplin sorunları yaratmaları.	0.9
SORU- CEVAP YÖNTEMİ	Sınıfların çok fazla kalabalık olmasından dolayı soru-cevap yönteminin sadece ‘dersin başında dikkat çekmek’ amacıyla kullanılan dar bir alanla sınırlandırılması.	3

Tablo-18-Devam

DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	Öğrencilerin derse uygun kıyafet, araç-gereç v.b getirmemesinin değerlendirme esnasında güçlük yaratması.	6
	Bu yöntemin her zaman objektif sonuçlar vermemesi.	2
MEDYA YARDIMLI ÖĞRETİM YÖNTEMİ	Okullarda bu yöntemi uygulanmasını sağlayacak teknolojik desteğin bulunmaması.	8
	Öğrencinin pasif olmasından dolayı disiplinin çok kolay ortaya çıkması.	2
	Medya yardımcı öğretim yönteminin uygulanması için, öğretim ortamının hazırlanmasının zaman ve ilgi kaybına neden olması.	0.9

Tabloda öğretmenlerin görüşlerine göre öğretim yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan diğer sorunlara yer verilmiştir. Buna göre; öğretmenlerin en çok yaşadıkları sorun % 24 ile ‘Spor salonu bulunmaması sonucu bahçede ders işlenirken, anlatımın öğrenciye ulaşmasını engelleyecek çok fazla çevresel faktörün devreye girmesi’ sorununu birinci sırada göstermişlerdir. ‘Gösteri yönteminin kullanılmasını sağlayacak araç gereç ve malzemenin okulların bir çoğunda bulunmaması’ ise %21 ile en çok karşılaşılan ikinci sorun olmuştur. En sık karşılaşılan üçüncü sorun ise; %19 ile ‘Sınıfların çok fazla kalabalık olmasından dolayı anlatılan konunun öğrenci ile eksik iletişim sonucu yeterince kavranamaması’ olmuştur.

5. TARTIŞMA

İlköğretim okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulamasında karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulguların tartışma bölümü aşağıda sunulmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemi, öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri ve en iyi sonuç alınan öğretim yöntemi, gösteri yöntemi olmuştur. Medya yardımlı öğretim yöntemi ise en az tercih edilen öğretim yöntemi olmuştur. Öğretmenlerin en fazla gösteri yöntemini tercih etmelerinin sebebi gösteri yönteminin soyut bir takım bilgi ve kavramların sözcüklerle anlatılmasının güç olduğu durumlarda hem göze hem de kulağa hitap ettiğinden etkili bir yöntem olmasından kaynaklanabilir.

Büyükkaragöz ve Çivi⁹⁵,nin de belirttiği gibi gösteri yöntemi, daha çok duyu organlarını uyardığı ve öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çektiği için öğrenmeyi kolaylaştıran bir öğretim yöntemidir.

Comenius, Rousseau, Pestalozzi ve bir çok eğitimci, öğrenciyi kitapla karşı karşıya bırakmak, ezberletme ve anlatmaktan çok; onların bilgilerinin kaynağı olan doğa ve eşya ile doğrudan doğruya karşı karşıya getirilmelidir, demektedirler.¹²¹

Çağımızda konunun kendisini, doğal çevresinde görmekle ve incelemekle işe başlanır. Bu öğrenme biçimi birinci derecede kalıcı ve eğitseldir. İşe böyle başlamak çocuk psikolojisinin ve öğretim ilkelerinin gereğidir. Bu mümkün olmadığı taktirde konu, üç boyutlu şekillerle canlandırılır. Bu da mümkün değilse, iki ve tek boyutluya kadar inilir¹²¹.

Ünlü¹³⁰, Aksaray ve Kırşehir illerinde yaptığı öğretim yöntemleri ile ilgili çalışmasında en çok kullanılan öğretim yönteminin gösteri yöntemi olduğunu tespit etmiştir. En az tercih edilen yöntemin ise medya yardımlı öğretim yöntemi olduğunu bulmuştur. Bu bulgu araştırmamızı destekler niteliktedir. Buradan hareketle medya yardımlı öğretim yönteminin en az kullanılan öğretim yöntemi olmasında bu yöntemin kullanılmasında yaşanan en büyük sorun olan ‘Pahalı bir yöntem olması sebebiyle kullanımının pek yaygın olmaması’ durumu gösterilebilir.

Demirhan ve ark.¹³² beden eğitimi öğretmenlerinin farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanma düzeyine ilişkin olarak elde ettikleri bulgularda gösteri yönteminin çok sık, alıştırma, anlatım ve eşli çalışma yöntemlerinin ise sık düzeyde kullanıldığını tespit etmişlerdir. Bu bulgu araştırmadan elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Koç, öğretim yöntemleri ile ilgili ortaöğretim kurumları üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin en çok ilgi duyduğu öğretim yönteminin gösteri yöntemi olduğunu, öğretmenlerin ise %86,32 lık bir oranla en sık gösteri yöntemini tercih ettiklerini tespit etmiştir¹³³.

Öğretmenlerimizi en çok gösteri yöntemini kullanmaya zorlayan sebeplerden biride araç-gereç yetersizliğidir. Bireysel etkinlik için araç-gerecin yeterli olmadığı zamanlarda ve ya anlatım metodundan daha aktif bir metot kullanılmak istendiğinde, çok defa gösteri yöntemine başvurulmaktadır. Bu yöntem, uygun şartları yerine getirilerek uygulanırsa etki derecesi önemli oranda artacaktır.¹³⁴

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırıldığında kadın öğretmenlerin problem çözme ve gösteri yöntemlerini erkek öğretmenlere göre daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Ayrıca; kadın öğretmenlerin öğrencileri daha çok problem çözme yöntemini tercih etmektedir. Problem çözme yöntemi açısından kadın öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunması Pakaslahti ve ark.¹³⁵'nin cinsiyetler üzerine problem çözme yollarını kızların erkeklere oranla daha fazla kullandıkları araştırma bulgusu ile de desteklenmektedir.

Bugünün toplumu değerlere körü körüne uyan kişileri değil, yaratıcı, kritik ve analitik düşünebilen, karşılaştığı değişik problemleri çözebilen kişiler istemektedir. Bu niteliklere donatılmış bir bireyin yetişmesi bu türden öğretim tekniklerinin uygulanmasıyla mümkündür. Bu gerekçeyle problem çözme yöntemiyle öğretim, ilköğretim yıllarında başlatılmalıdır.¹⁸

Problem çözme yöntemine, ilköğretim okullarından başlayarak üniversiteye kadar eğitimin her döneminde yer verilmelidir. Problem yaratan değil, problem çözen bir gençlik meydana getirebilmek için bu yöntemin çok iyi bilinmesi ve etkili bir şekilde kullanılması gerekir. Atatürk'ün belirttiği gibi "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." derken en gerçekçi yol gösteren ilim olduğu, bilimdeki gerçeklere bilimsel yöntemle ulaşıldığı, problem çözmede de bilimsel yöntemin en iyi yol olduğu anlatılmaya çalışılmaktadır. Hayatta da karşımıza çıkan problemlerin çözümünde bilimsel yöntemi kullanmak bir alışkanlık olmalı, bu alışkanlık da okullarda eğitim yoluyla öğrencilere mutlaka kazandırılmalıdır.

Mesleki kıdeme göre bakıldığında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan beden eğitimi öğretmenleri kendilerinden daha az ve daha çok kıdem yılına sahip öğretmenlere göre yönlendirilmiş buluş yöntemini daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Bunun sebebi mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin yöntemler konusunda tecrübesiz olması, yüksek kıdeme sahip öğretmenlerin ise yöntemler konusunda yenilikleri takip etmeyip sınırlı birkaç yöntemin dışına çıkamamasından kaynaklanabilir. Bunlardan biri de değerlendirme yöntemidir. Araştırma kapsamında yüksek kıdeme sahip öğretmenlerin değerlendirme yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar aldığı görülmüştür. Değerlendirme yönteminde öğretmen yönetme ve değerlendirme rolünü üstlenirken, öğrencinin rolü ise öğretmene cevap vermektir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimi kurs ve seminerlere katılma durumuna göre bakıldığında hizmet içi eğitim kurs ve seminerlere katılmayan öğretmenlerin gösteri yöntemini daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Gösteri yöntemi okullarımızda en çok tercih edilen yöntemdir. İlköğretim okullarımızdaki öğretmenlerin hizmet içi eğitim kurs ve seminerlere katılmaması onların yöntemler ve diğer yenilikler konusunda haberdar olmamalarına ve anlatım, gösteri vb. öğretmen merkezli yöntemleri kullanmalarını sürdürmelerine sebep olmaktadır. Gösteri yöntemi bu yöntemlerin en sık kullanılanıdır. Buradan da anlaşılmaktadır ki öğretmenler hizmet içi eğitim kurs ve seminerlere katılmış olsalar klasik bir yöntem olan gösteri yöntemi yerine, yönlendirilmiş buluş, problem çözme, bağımsız çalışma gibi görevlerin daha çok öğrenciye devredildiği öğretim yöntemlerini tercih edebilirler denilebilir.

Koç yaptığı araştırmada erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre öğretim yöntemleri konusunda daha fazla hizmet içi eğitim kursuna katıldığını tespit etmiştir¹³³.

Öğretmenlerin görüşlerine göre anlatım yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun, % 68.9 ile 'Öğrencinin dikkatinin çabuk dağılması' olmuştur. Sözlü açıklama yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun %70.8 ile 'Öğrencinin pasif olması' belirtilirken, gösteri yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun % 75.5 ile 'Gösteride kullanılacak yeterli araç-gerecin bulunmaması' olmuştur. Alıştırma yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunlardan en çok karşılaşılanı % 64.2 ile 'Her öğrenciye eşit miktarda uygulama şansının verilmemesi' maddesi olmuştur. Görevlendirme(bireysel yaklaşım) yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun % 59.4 ile 'Öğrencilerin ödevlere ulaşma konusunda ilgisiz davranmaları' olmuştur. Eşli çalışma yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun % 49.1 ile 'Öğretmenin pasif bir rol üstlendiği için

disiplin problemlerinin meydana gelmesi' olmuştur. Yönlendirilmiş buluş yönteminin uygulanması sonucu karşılaşılan en büyük sorun % 47.2 ile 'Problem çözümünün uzun zaman alması' olmuştur. Öğretmen görüşlerine göre problem çözme yönteminin uygulanmasında karşılaşılan en önemli sorun, % 62.3 ile 'Öğrencilerin psiko-sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak yeterli düzeyde olamamaları' olmuştur. Bağımsız çalışma yönteminin uygulanmasında karşılaşılan en önemli sorun, % 51.9 ile 'Öğrenci merkezli bir yöntem olduğu için, öğretmenin disiplini kontrol etmede güçlük çekmesi' olmuştur. Soru-cevap yönteminin uygulanması sırasında en çok karşılaşılan sorun, % 55.7 ile 'Öğrencilerin ön bilgi yetersizliği sebebiyle verilen yanlış cevapların çokluğunun zaman kaybına ve öğrencilerde güven kaybına neden olması' maddesi olmuştur. Değerlendirme yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorun, % 44.3 ile 'Uzun zaman alması' maddesi olmuştur. Medya yardımcı öğretim yönteminin uygulanması sırasında en çok karşılaşılan sorun, % 80.2 ile 'Pahalı bir yöntem olması sebebiyle kullanımının pek yaygın olmaması' maddesi olmuştur.

Öğretim yöntemlerinin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunlar Ünlü(2005)'nün araştırmasında elde ettiği sonuçlarla paralellik göstermektedir Buna göre Ünlü¹³⁰ anlatım yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorunu 'öğrencinin dikkatinin çabuk dağılması', sözlü açıklama yöntemi sırasında en çok karşılaşılan sorunu 'Aktivitenin sık sık bölünmesi ve aktivitelere ara verilmesinden dolayı soğuma meydana gelmesi', gösteri yönteminin uygulanması sırasındaki en önemli sorunu 'gösteride kullanılacak yeterli araç gerecin bulunmaması', alıştırma yönteminin uygulanmasında 'alıştırmaların bir ders boyu yapıldığında, ilgi kaybı ve yorulmanın meydana gelmesi', görevlendirme yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorunu 'öğrencilerin ödevlere ulaşma konusunda ilgisiz davranmaları', eşli çalışma sırasında karşılaşılan en önemli sorunun 'öğrencileri eşleştirmede güçlüklerin yaşanması ve öğrencilerin rollerinin düzgün düzenli aralıklarla değişmemesi sonucu uygulayıcı ile yardımcı arasında çatışma yaşanması', yönlendirilmiş buluş yönteminin uygulanması sırasında karşılaşılan en önemli sorunu, 'öğrencilerin seviyesine uygun problem seçmede güçlük çekilmesi ve problemin çözümünün uzun zaman alması', problem çözme yönteminde karşılaşılan sorunu 'öğrencilerin psiko-sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak yeterli düzeyde olamamaları', Bağımsız çalışma yöntemi sırasında karşılaşılan en önemli sorunu 'öğretmenin disiplini kontrol etmekte güçlük çekmesi', soru-cevap yönteminde karşılaşılan en önemli sorunu 'ön bilgi yetersizliği sebebiyle verilen yanlış cevapların öğrencide güven kaybına neden olduğunun ',

değerlendirme yönteminin uygulaması sırasında karşılaşılan en önemli sorunun ‘tüm öğrencileri bireysel olarak değerlendirmenin zorluğu’, medya yardımlı öğretim yönteminde ise; ‘pahalı bir yöntem olması sebebiyle kullanımının pek yaygın olmaması’ olarak bulmuştur.

Beden eğitimi dersinin uygulanması sırasında kullanılan bir çok öğretim yöntemi ve bunların uygulanışı esnasında karşılaşılan sorunların birbiriyle benzer sonuçlar vermesi ilköğretim okullarımızda yöntemlerin uygulanmasında sorun yaratan ortak bazı eksiklikleri gündeme getirmektedir. Bunlardan en önemlisi araç- gereç malzeme, saha, ders saati, öğrencilerin ilgisizliği ve beden eğitimi öğretmenlerimizin yöntemleri gerçekçi bir şekilde uygulamayı bilmemelerinden kaynaklanan sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu hususta okullarımızda yeterli fiziksel olanaklar ve bir takım eksiklikler giderildiği takdirde öğretim yöntemlerinin daha etkili kullanılabilmesi ve bu sayede öğretim konusunda daha verimli sonuçlar elde edilmesi mümkün olabilecektir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Gaziantep merkez ilköğretim okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulanmasında karşılaştıkları sorunlardan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar ışığında öğretim yöntemlerinin daha etkili kullanılabilmesi için yararlı olabileceği düşünülen bazı öneriler aşağıda sunulmuştur.

6.1. Sonuçlar:

1. Öğretmenler beden eğitimi derslerinde en fazla gösteri, anlatım, alıştırma yöntemlerini kullanmaktadır. En az tercih edilen yöntemler ise; bağımsız çalışma, değerlendirme ve medya yardımcı öğretim yöntemleri olmuştur.

2. Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri ilk üç yöntem, gösteri, alıştırma, eşli çalışma yöntemleri olmuştur. En az tercih edilen yöntemler ise sözlü açıklama, problem çözme ve değerlendirme yöntemleridir.

3. Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri görülmektedir. Gösteri, alıştırma ve anlatım yöntemleri ilk sıralarda yer alırken problem çözme, değerlendirme ve medya yardımcı öğretim yöntemleri az tercih edilen öğretim yöntemlerini oluşturmaktadır.

4. Cinsiyete göre öğretim yöntemlerini kullanma durumuna bakıldığında, gösteri ve problem çözme yöntemlerini kadın öğretmenlerin erkek meslektaşlarına kıyasla daha öncelikli olarak tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin en az ve en çok ilgi duyduğu öğretim yöntemi açısından bakıldığında, kadın öğretmenlerin öğrencilerinin daha çok problem çözme yöntemini tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemi açısından bakıldığında kadın öğretmenler, erkek meslektaşlarına göre bağımsız çalışma yönteminin kullanımında daha iyi sonuçlar almaktadır.

5. Öğretmenlerin mesleki kıdem durumlarına göre, en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri yöntem ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna göre; mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenler 1-5 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip

öğretmenlere göre, yönlendirilmiş buluş yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar aldıklarını belirtirken, mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olan beden eğitimi öğretmenleri 1-5 yıl ve 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre değerlendirme yöntemini kullanarak daha iyi sonuçlar almaktadırlar.

6. Hizmet içi eğitim, kurs ve seminere hiç katılmamış öğretmenler, gösteri yöntemini kullanarak hizmet içi eğitim, kurs ve seminerlere katılan öğretmenlere göre daha iyi sonuçlar almaktadırlar.

7. Öğretmenlerin görüşlerine göre öğretim yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan diğer sorunlara da yer verilmiştir. Buna göre; öğretmenlerin en çok yaşadıkları sorun % 24 ile ‘Spor salonu bulunmaması sonucu bahçede ders işlenirken, anlatımın öğrenciye ulaşmasını engelleyecek çok fazla çevresel faktörün devreye girmesi’ sorununu birinci sırada göstermişlerdir. ‘Gösteri yönteminin kullanılmasını sağlayacak araç gereç ve malzemenin okulların bir çoğunda bulunmaması’ ise %21 ile en çok karşılaşılan ikinci sorun olmuştur. En sık karşılaşılan üçüncü sorun ise; %19 ile ‘Sınıfların çok fazla kalabalık olmasından dolayı anlatılan konunun öğrenci ile eksik iletişim sonucu yeterince kavranamaması’ olmuştur.

6.2. Öneriler:

1. Beden eğitimi dersi için haftalık ders saatinin ilköğretim birinci ve ikinci kademede artırılması öğretim yöntemlerinin daha etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır.

2. Öğretim yöntemlerini kullanırken tüm öğrencilere ulaşabilmek amacıyla beden eğitimi dersi için sınıf mevcutları en fazla 25 öğrenci olarak düzenlenmelidir.

3. Beden eğitimi dersini yürüten öğretmenlerin, belirli periyotlarla hizmet içi eğitim ve kurslara alınarak, alandaki yeni gelişmelerden haberdar edilmeleri dersin verimini artıracaktır.

4. Öğretmenlerin alanları ile ilgili faaliyetleri daha yakından takip edip yöntemler konusunda kendilerini daha çok geliştirmeleri ve problem çözme, yönlendirilmiş buluş gibi öğrenci merkezli öğretim yöntemlerini tercih ederek bilgiyi hazır vermek yerine yapılandırmacı yaklaşımla vermeleri kalıcılığı ve verimi arttıracaktır.

5. Beden eğitimi öğretmeni adaylarına lisans eğitimi alırken beden eğitimi özel öğretim yöntemleri konusunda mutlaka yeterli ve gerekli bilgi verilmelidir.

6. Okulların fiziksel koşulları (spor salonu, araç-gereç, malzeme v.b.) beden eğitimi dersinin işlenmesine ve öğretim yöntemlerinin kullanılmasına imkan sağlayacak şekilde mutlaka düzenlenmelidir.

İlköğretim okullarında yürütülen beden eğitimi dersinin verimliliğini artırma amacıyla uygulamalara yönelik olarak yapılacak araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu amaçla;

- Bütün öğretim yöntemleri tek tek ele alınarak, etkililiği ve verimliliğini arttırabilecek araştırmalar yapılabilir.
- Bölgelere göre, köy- şehir olmasına göre veya sosyo-ekonomik seviyeye göre, okullarda bulunan araç-gereçlerin yeterliği konusu ile ilgili araştırma yapılabilir.
- Beden eğitimi dersi uygulamaları için açılan hizmet içi eğitim, kurs ve seminerlerin yeterliği konusunda araştırma yapılabilir.
- Öğretmenlerin beden eğitimi dersinde kullanılan öğretim yöntemleri hakkındaki bilgi ve yeterlik düzeyleri araştırılabilir.

7. KAYNAKLAR

1. **AÇIKALIN, A.** Modern Matematik ve Fen Programlarını Geliştirme Uygulamasının Örgüt ve Yönetim Açısından Çözümlemesi. Doğa Dergisi TÜBİTAK (Özel Sayı), **1980**: 51
2. **VARIŞ, F.** Eğitim Bilimlerine Giriş, Konya: Atlas Kitabevi, **1994**: 8
3. **BİLGİN, N.** Çağdaş ve Demokratik Eğitim. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, **1993**: 33
4. **SÖNMEZ, V.** Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu. İstanbul: Milli Eğitim Yayınları, **1999**: 32
5. **BAYKUL, Y.** İlköğretim Birinci Kademedeki Matematik Öğretimi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, **1998**: 5
6. **AKGÜN, N.** Egzersiz Fizyolojisi. İzmir: Ege Üniversitesi Matbaası, **1982**: 27
7. **AÇIKADA C, ERGEN E.** Bilim ve Spor. Ankara: Büro Tek Ofset Matbaacılık, **1990**:8-10
8. **BİLGİN, S.** Temel Beden Eğitimi ve Spor Alıştırmaları. İzmir: Saray Türk Kitabevi, **1996**.
9. **BUCHER C A, KOENIG C R.** Method and Material For Secondary School Physical Education. Saint Louis: The C.V. Mossey Company, **1983**:39
10. **YILDIRAN İ, YETİM A.** Ortaöğretimde Beden Eğitimi Derslerinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma. G.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Ankara,**1996 (1); 3:37**
11. **NİXON, J E, JEWETT A E.** An Introduction to Physical Education. 9th Ed., Philadelphia: Saunders College Publishing. **1980**: 75-80
12. **BAŞARAN, İ E.** Örgütlerde İşgören Hizmetlerinin Yönetimi. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, **1985**:18
13. **AKGÜN, N.** Egzersiz Fizyolojisi. İzmir: Ege Üniversitesi Matbaası, **1986**: 209
14. **GÜNDÜZ, N.** Beden Eğitiminde Öğrencilerin Değerlendirilmesi. (Bildiri) T.E.D VI. Eğitim Toplantısı. 5-6 Mayıs. Ankara. T.E.D Yayınları, **1988**: 151-152
15. **TAMER, K.** Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, **1987**: 2
16. **EKER, A.** İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Spor Yarışmaları Programı. Ankara: **2001**:1

17. **GLASSER, W.** Okulda Kaliteli Eğitim. Çev. Ulaş Kaplan. İstanbul: Beyaz Yayınları, **1999**:22
18. **BİLEN, M.** Plandan Uygulamaya Öğretim, Ankara: TAKAV Matbaacılık, **1999**.
19. **DEMİREL Ö.** Eğitimde Program Geliştirme . Ankara: Kardeş Yayınevi, **1998**.
20. **ERTÜRK, S.** Eğitimde Program Geliştirme, Metaksan A.Ş. Ankara: **1998**:1
21. **ERDEN, M.** Eğitimde Program Değerlendirme, Ankara: Pegem Yayınları, **1995**:14
22. **HARMANDAR, İ H.** Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri, Ankara: Nobel Yayınları, **2004**:1
23. **ÇÖMLEK, A.** Eğitimde Bugünkü Durum ve İlköğretimde Yeniden Yapılanma Önerileri.. Eğitim Yönetimi, Yıl:4, Sayı:15, Ankara, **1998**:314
24. **KÜÇÜKAHMET, L.** Eğitim Programları ve Öğretim, Ankara: Gazi Kitabevi, **1997**:1
25. **ÖZALP, O.** Cumhuriyet Döneminde Eğitim Politikaları ve Uygulamaları, Cumhuriyet Döneminde Eğitim II, Ankara: MEB,**1999**: 4
26. **BÜYÜKKARAGÖZ, S. ÇİVİ, C.** Genel Öğretim Metotları Öğretimde Planlama Uygulama. 10. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. **1999**: 24
27. **VARIŞ, F.** Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler" Ankara: AÜ Eğitim Fakültesi Yayınları,**1978**: No. 75.
28. **SMITH D.** Stanley and J.H. Shores, Foundations Of Curriculum Development, USA: Harcourt Brace and World, Inc., **1957**.
29. **TAMER, K. PULUR, A.** Beden Eğitimi Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Ada Matbaacılık Ltd. Şti., **2001**: 3
30. **BAŞARAN, İ E.** Eğitime Giriş. Ankara: Kadioğlu Matbaası, **1983**: 14-15
31. **MEB.** Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yeterlikleri, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, **2004**.
32. **BRODMANN, D.** Sportunterricht und Schulsport. Klinkhardt, **1984**:13
33. **GAULHOFER K.** Natuliches Turnen. Band 11. Bundesverlag: Österreichischer, **1956**: 243
34. **STRCHMEYER H.** Leibeserziehung und Schulsport Bundesverlag: Österreichischer, **1983**:190

35. **RİJSDROP, K.** Gymnologie, Vitgeverrig Het Spectrum. Utrecht, **1977**: 30
36. **BAŞOĞLU, B.** Ankara ili Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, **1995**: 5
37. **ÇUMRALIĞİL, B.** Seçilmiş Bazı İllerdeki Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Öğretiminin Yapısı ve Sorunları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, **1995**: 3
38. **ÖZMEN, O.** Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. Eskişehir: Şah Yayıncılık, **1997**:7
39. **DPT.** Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989). Ankara: DPT Yayınları, **1985**: 284
40. **GÜNIŞIK, E.** Yayınlanmamış Beden Eğitimi Ders Notları. İstanbul, **1976**: 5
41. **ÖZTÜRK, Ü.** Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi. İstanbul: Güven Matbaası, **1982**: 9
42. **SEATON, D J. CLAYTON, İ A. LEİBEGE, H C. MESERSMİTH, L L.** Physical Education Handbook. Newjersey: Prince Hall, **1974**: 351
43. **DAUER, V P.** Fitness For Elemantary School Children Through Physical Educaion. Minneapolis: Burgess Publishing Company, **1964**: 3
44. **ÖZMEN Ö.** Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. İzmir: Yıldız Matbaası, **1976**: 30-114.
45. **MEB.** İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar, Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları. Ankara:Milli Eğitim Basımevi, **1988**: 181
46. **GEORGE H.** Sport and Social Sciences. ANNALS, AAPSS, Vol: 445 September, **1979**: 9
47. **ÖZBAYDAR S.** İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi. İstanbul: Altın Kitaplar Yayın Evi, **1983**:31
48. **LORENZ, K.** On Aggression. New York: Harcourt, Brace and World, Inc., **1967**: 281
49. **ERKAL, M E.** Sosyolojik Açından Spor. İstanbul: Filiz Kitap evi, **1982**: 1
50. **EDWARD, H.** The Sociology of Sport. New York: Dorsey, **1973**: 127
51. **SCHMİTZ, J N.** Allgemeine Grundlagen der Sportpidagogik. Schorndorf: Hofmann, **1979**: 168
52. **AKKUTAY, Ü.** Enderun Mektebi. Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Yayınları No:4, **1984**.

53. **BİLGE, N.** Türkiye’ de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, **1989**: 9-19
54. **AKYÜZ, Y.** Atatürk’ü Yetiştiren Öğretmenlerden Birkaçı. Atatürk Devrimleri ve Eğitim Sempozyumu. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi.No:92,**1981**:75
55. **UNAT, F R.** Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış. Ankara: M.E.B. Basımevi,**1964**:137
56. **ASLAN, R.** Beden Eğitimi Bilgileri. Ankara: Bimarş Matbaacılık, **1979**:74
57. **YÜCEL, H A.** Türkiye’de Orta Öğretim. İstanbul: Devlet Basım Evi,1938: 35
58. **AYAS, N.** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi, (Kuruluşlar ve Tarihçeler), Ankara: Milli Eğitim Basımevi,**1948**: 70
59. **MAARİF VEKÂLETİ.** I. Maarif Şûrası (17-29 Temmuz 1939). İstanbul: Maarif Matbaası, **1939**: 166
60. **TAZEBAY, A. ÇELENK, S. TERTEMİZ, N. KALAYCI, N.** İlköğretim Programları ve Gelişmeler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, **2000**: 35
61. **YAYLACI, F.** İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi. AKÜ. Sosyal Bilimler Dergisi, **1998**; **1**: 95-106
62. **MEB.** Beden Eğitimi Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara:Devlet Kitapları Md. **2007**.
63. **YURDAKUL, B.** Eğitimde Yeni Yönelimler –Yapılandırmacılık. Ankara: Pegem A Yayıncılık, **2005**.
64. **MEB.** İlköğretim Spor Etkinlikleri Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: Devlet Kitapları Md. **2006**.
65. **www.meb.gov.tr**
66. **BAŞARAN, İ. E.** Eğitim Psikolojisi. Ankara: Kadioğlu Matbaası, **1991**.
67. **ÇAMLIYER, H. ÇAMLIYER, HÜ.** Eğitim Bütünlüğü İçinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun. İzmir: Can Ofset, **1997**.
68. **HEİPERTZ, W. BÖHMER, D.** Spor Hekimliği. Çev. M.İ. Arman, Kırklareli: Arkadaş Tıp Kitapları, **1985**.

69. **SARACOĞLU, A S. ALTIPARMAK, E. GÜCÜ, K.** Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Program ve Öğretime İlişkin Sorunları. Performans ,1995. **1: 35-38**
70. **YALÇINKAYA, M. SARACALOĞLU, A S. VAROL, S R.** Üniversite Öğrencilerinin Spora İlişkin Görüşleri ve Beklentileri. H.Ü. Spor Bilimleri Dergisi, **1991. SBD(4):12-26**
71. **AKGÜN, N.** Egzersiz ve Spor Fizyolojisi. İzmir: Ege Üni. Basımevi. 2. Cilt. **1994.**
72. **SİNGER, R N.** Motor Learning and Human Performance. 3th .Ed. New York: Macmillan Publishing Company,1980.
73. **JERSİLD, A T.** Çocuk Psikolojisi, Çev. G. Günçe, 3. Baskı, Ankara: A.Ü. Eğ. Fak. Yay. No: 79, **1979.**
74. **NİCHOLS, B.** Moving and Learning: The Elementary School Physical Education Experience. St. Louis: Mirror/ Nosby College Publishing, **1990.**
75. **TURNER, C E. SELERY, C M. SMİTH, S L.** Okul Sağlığı ve Sağlık Eğitimi. Çev: Yusuf Tunca, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, **1971:267**
76. **TURNER, C E. SELERY, C M. SMİTH, S L.** Okul Sağlığı ve Sağlık Eğitimi. Çev: Yusuf Tunca, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, **1971:268**
77. **LUMPKIN, A.** Physical Education and Sport: A Contemporary Introduction. St: Louis: Times Mirror/ Mosby College Publishing, **1990.**
78. İlköğretim Kurumları **Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı**, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, **1994.**
79. **YALÇIN, H.** Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı. Ankara: Gürlar Ofset,1995: 89
80. **KÜÇÜKAHMET, L.** Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Alkım Yayınevi, **1999: 1**
81. **KAYA, Y K.** İnsan Yetiştirme Düzenimize Yeni Bir Bakış: Eğitimde Model Arayışı. Ankara: Bilim Yayınları, **1989: 61**
82. **MEB.** Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. Manisa: MEB Yayınları, **2001.**
83. **DEMİRHAN, G.** Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak. Çağdaş Eğitim Dergisi, **2002; 288: 7-13**
84. **DEMİRHAN, G.** Spor Eğitiminin Temelleri. Ankara: Bağırhan Yayınevi, **2006: 32**
85. **NEBİOĞLU, D.** Beden Eğitimi Dersi (Genel Esasları, Planlaması ve Denetimi). 2. Baskı. Bursa: Alp Yayınevi, **2004.**

86. **DEMİRHAN, G.** Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. Çağdaş Eğitim Dergisi, **2003; 300: 13-22**
87. **DEMİRHAN, G. AÇIKADA, C. ALTAY, F.** Students Perceptions of Physical Education Teacher Qualities. Journal of the International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance. **2001. XXXVII; 3:16-18.**
88. **KÜÇÜKAHMET, L.** Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Ankara: Nobel Yayınları, **2001: 72-73**
89. **KEMERTAS, İ.** Uygulamalı Genel Öğretim Yöntemleri “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme”. İstanbul: Birsen Yayınevi, **1999: 185**
90. **LUCİO, H V.** Reading in American Education. Chigo, Atlanta, Dallas, Hal Alto, Fairtown, N.Y : Scatt, Foresman and Co. **1963.**
91. **SUHOMLİNSKİ, V.** Eğitim Üzerine. İstanbul: Sorun Yayınları, **1995: 55**
92. **MEB.** Çağdaş Öğretmen Profili. MEB:EARGED. Ankara: ME Basımevi, **2001.**
93. **ÖZDEN, Y.** Öğretme ve Öğrenme. Ankara: Pegem Yayınları, **1997: 135**
94. **BİLEN, M.** Plandan Uygulamaya Öğretim. Ankara: Takav Matbaacılık, **1993: 23**
95. **BÜYÜKKARAGÖZ, S. ÇİVİ, C.** Genel Öğretim Metotları Öğretimde Planlama Uygulama. 10. Baskı. Konya: Atlas Kitabevi, **1994: 69**
96. **DOĞAN, H.** Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı. Ankara: Önder Matbaacılık, **1997: 28**
97. **SENEMOĞLU, N. GÖMLEKSİZ, M. ÜSTÜNDAĞ, T.** İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı (Öğrenmenin Oluşumu, Öğretme Model Strateji ve Teknikleri) Modül 1 Ankara: Milli Eğitim Yayınevi, **1999: 53-55**
98. **SENEMOĞLU, N.** Gelişim Öğrenme ve Öğretim. Ankara: Gazi Kitabevi, **2002: 473-560**
99. **JACOPSEN, D. EGGEN, P.D. KAUCHAK, D.** Methods for Teaching A Skills Approach. 2th .Ed. Columbus: Charles, E. Merrill Publishing Company, **1985.**
100. **OĞUZKAN, F.** Orta Dereceli Okullarda Öğretim. Ankara: Emel Matbaacılık, **1985: 146**
101. **DUNN, R. BEUDUDY, J.S. CLAVAS, A.** Survey of Research on Learning Styles & Education Leadership **1989: 52**
102. **BUTLER, K A.** Learning and Teaching Style In Theory and Practice. Columbia: The Learner’s Dimension. **1987: 15**

103. **KLAPPER, P.** The Teaching of History with Chapters On The Teaching of Civics a Manuel of Method for Elemantary and Junior High School. NewYork: D. Appleton Company, **1917**:70
104. **SUNGUR, N.** Çocuklar Okulda Sorun Çözmeyi Nasıl Öğrenir? Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi,**1996**; **494**: 7
105. **MOFFAT, M P.** Sosyal Bilgiler Öğretimi. Çev. Nesrin Oran, İstanbul: Maarif Basımevi, **1957**: 72
106. **FİDAN, N.** Okulda Öğrenme ve Öğretme. Ankara: Alkım Yayınevi, **1996**: 168
107. **DEMİREL, Ö.** Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem A Yayıncılık, **2004**: 72
108. **CLARK, L H. STARR, I S.** Secondary and Middle School Teaching Method. New York, USA: MacMillan Publishing Company, **1981**: 25
109. **OĞUZKAN, F.A.** Eğitim Terimleri Sözlüğü, Ankara: Emel Matbaacılık,**1993**:166
110. **KÜÇÜKAHMET, L.** Öğretim İlke ve Yöntemleri.2. Baskı. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:124, **1983**: 35
111. **BEDWELL, E. HUNT, H G. TOUZEL, J T. WISEMAN, G D.** Effective Teaching, Preparation and İmplemetation, Ilionios, U.S.A, **1991**: 126
112. **KÜÇÜKAHMET, L.** Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara: G.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, 4. Baskı. No: 17,**1992**.
113. **DEMİREL, Ö.** Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Usem Yayınları, **1997**: 136-137
114. **ÇAKAL, S S.** İlkokullarda Fen Eğitimi Teknolojisi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, **1994**: 2
115. **SAFRAN, M.** Tarih Öğretimi ve Çağdaş Müfredat Teorileri. 12. Türk Tarih Kongresi. Ankara, **1997**: 20
116. **BİNBAŞIOĞLU, C.** Genel Öğretim Bilgisi. Ankara: Binbaşı Yayınevi, **1983**: 107-108
117. **ÇİLENTİ, K.** Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara: Kadioğlu Matbaası, **1988**.
118. **OKAN, K.** Fen Bilgisi Öğretimi. Ankara: Okan Yayınları, **1993**:40-42
119. **YALIN, H İ.** Eğitim Teknolojisi Öğretim Tasarımı. Ankara: Pegem Yayıncılık, **1997**:81

120. **SÖZER, E.** Kuramdan Uygulamaya Sosyal Bilimlerin Öğretimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:50, **1998:82-83**
121. **KEMERTAŞ, İ.** Uygulamalı Genel Öğretim Yöntemleri. İstanbul: Birsen Yayınevi, **1997: 111**
122. **ÇÖNDÜ, A.** Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım,**1999: 97**
123. **MOSSTON, M. ASHWORTH, S.** Beden Eğitimi Öğretimi. Çev. Eda Tüzemen. Ankara: Bağırhan Yayınevi, **2001: 87-88**
124. **SENEMOĞLU, N.** Gelişim, Öğrenme ve Öğretim; Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Spot Matbaacılık, **1997:538**
125. **SÖNMEZ, V.** Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık,**1997: 216**
126. **BACANLI, H.** Eğitim Psikolojisi. İstanbul: Alkım Yayınevi, **1998:199**
127. **HESAPÇIOĞLU, M.** Öğretim İlke ve Yöntemleri, Eğitim Programları ve Öğretim. İstanbul: Beta Yayın Dağıtım, **1992:170-175**
128. **ÖNDER, N K.** Öğretimde Program, İlke ve Yöntemler. Konya: Arı Basımevi, **1986: 101-104**
129. **KARASAR, N.** Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, **2003:77**
130. **ÜNLÜ, H.** Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri (Aksaray ve Kırşehir Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, **2005.**
131. **SPSS Inc.** SPSS for Windows Version: 15 Vista HOTFIX, Chicago, **2007.**
132. **DEMİRHAN, G., COŞKUN, H., ALTAY, F. ŞAHİN, R. GÜVENÇ, A., ASLAN, A. ve AÇIKADA, C.** Farklı Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Beden Eğitimi Derslerinde Kullanım Düzeylerine İlişkin Görüşler. 3. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Plimpik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu (23-24 Mayıs, Uludağ Üniversitesi) Bildiri Kitabı.**2003:108-115.**
133. **KOÇ, M.** Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Durumları ve Karşılaştıkları Sorunlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, **2005:92**
134. **DOĞDU, S., ARSLAN, Z.** Eğitim Teknolojisi Uygulamaları ve Eğitim Araç Gereçleri. Ankara: Tekışık A.Ş Veb Ofset, **1993:49**
135. **PAKASLAHTI, L. KARJALAİNAN, A. KELTİKONGAS, L.** Relationships Between Adoslescent Prosocial Problem Solying Strategies, Prosocial Behavior and Social Acceptance, International Journal of Behavioral Development, **2002, 26: 2; 137-144**

EK-1

ÖĞRETMEN ANKET FORMU

Değerli meslektaşım, bu anket beden eğitimi dersi öğretiminde kullanılan öğretim yöntemlerinin hangileri olduğunu ve bu yöntemlerin uygulamalarında karşılaşılan sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmak için gerekli verileri toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmada kimliğinizle ilgili bilgi kullanılmayacaktır. Bilimsel bir çalışmaya katkıda bulunacağınız için soruları samimiyetle cevaplayacağınıza inanıyor, yapacağınız yardımlardan dolayı teşekkür ediyorum.

Gülay KESKE

Beden Eğitimi Öğretmeni

(Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü)

Yüksek Lisans Öğrencisi)

SORULAR

1- Cinsiyetiniz? a- Erkek b- Bayan

2- Kaç yıldır beden eğitimi öğretmenliği yapıyorsunuz?

a- 1-5 b- 6-10 c- 11-15 d- 16-20 e- 20 ve üstü

3- Hizmet içi kurs ve seminerlere katılma durumunuz nedir?

a- Hiç katılmadım b- Yalnızca bir seminere katıldım. c- Birden fazla seminere katıldım.(...)

4- Beden Eğitimi dersinin öğretiminde en çok kullandığınız öğretim yöntemlerini karşınıza numara vererek sıralayınız?

- a- Anlatım Yöntemi
- b- Sözlü Açıklama Yöntemi
- c- Gösteri Yöntemi
- d- Alıştırma Yöntemi
- e- Görevlendirme(Ödev),(Bireysel Yaklaşım) Yöntemi
- f- Eşli Çalışma Yöntemi
- g- Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi
- h- Problem Çözme Yöntemi.....
- i- Bağımsız Çalışma Yöntemi
- j- Soru-Cevap Yöntemi
- k- Değerlendirme Yöntemi
- l- Medya yardımlı Öğretim Yöntemi

5- Sizce öğrencilerin en çok ilgi duyduğu öğretim yönteminden en az ilgi duyduğu öğretim yöntemine aşağıdaki öğretim yöntemlerini numara vererek sıralayınız.

- a- Anlatım Yöntemi
- b- Sözlü Açıklama Yöntemi.....
- c- Gösteri yöntemi.....
- d- Alıştırma Yöntemi.....
- e- Görevlendirme(Ödev)(Bireysel Yaklaşım) Yöntemi
- f- Eşli Çalışma Yöntemi
- g- Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi
- h- Problem Çözme Yöntemi
- i- Bağımsız Çalışma Yöntemi
- j- Soru-Cevap Yöntemi
- k- Değerlendirme Yöntemi
- l- Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi

6- En iyi sonuç aldığınızı düşündüğünüz öğretim yöntemlerini numara vererek sıralayınız.

- a- Anlatım Yöntemi
- b- Sözlü Açıklama Yöntemi
- c- Gösteri Yöntemi
- d- Alıştırma Yöntemi
- e- Görevlendirme(Ödev)(Bireysel Yaklaşım) Yöntemi
- f- Eşli Çalışma Yöntemi
- g- Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi
- h- Problem Çözme Yöntemi
- i- Bağımsız Çalışma Yöntemi
- j- Soru-Cevap Yöntemi
- k- Değerlendirme Yöntemi
- l- Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi

7- **Anlatım yönteminin** uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Anlatımın etkili hale getirilmesi için gerekli araç-gerecin bulunamaması
- b. Öğrencinin dikkatinin çabuk dağılması
- c. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmadığını belirleme güçlüğü.
- d. Öğrencilerin pasif kalması ve eksik iletişime neden olması
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

8- **Sözlü Açıklama yönteminin** uygulanması sırasında-karşılaştığınız sorunlar nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Her öğrencinin ihtiyaç duymaması
- b. Eksik iletişime neden olması
- c. Öğrencinin pasif olması
- d. Aktivitelerin sık sık bölünmesi ve aktivitelere ara verilmesi (soğuma meydana gelmesi)
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

9- Gösteri yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. İyi bir gösteri planı yapılmaması ve önemi ip uçlarının verilememesi
- b. Gösteride kullanılacak yeterli araç-gerecin bulunmaması.
- c. Gösteriyi sunan öğretmenin ya da öğrencinin yetersiz oluşu.
- d. Taklit etmede güçlük çeken öğrencilerin cesaretlerinin kırılması
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

10- Alıştırma yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Alıştırmada sürekli gözlemin olmaması
- b. Alıştırma formlarını hep aynı olması
- c. Alıştırmaların bir ders boyunca yapıldığında; ilgi kaybı ve yorulmanın meydana gelmesi
- d. Her öğrenciye eşit miktarda uygulama şansının verilmemesi
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

11- Görevlendirme(Ödev),(Bireysel Yaklaşım) Yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Ödevlerin öğrencilerin ilgi ve yetenek seviyesine uygunluğunun ayarlanamaması
- b. Öğrencilerin ödevlere ulaşma konusunda ilgisiz davranmaları
- c. Ödevleri ilişkin-yeterli kaynak bulamamaları
- d. Tüm konular için uygun bir yöntem olmaması ve sadece okulda öğretimi mümkün olmayan konularda kullanılması.
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

12- Eşli Çalışma yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Öğrencileri eşlemede güçlüklerin yaşanması.
- b. Öğretmenin pasif bir rol üstlendiği için disiplin problemlerinin meydana gelmesi.
- c. Gözlem yapan öğrenciye uygun bir ölçüt çizelgesinin verilmemesi ve doğru değerlendirmenin yapılamaması ve yanlış öğrenmenin meydana gelmesi.
- d. Öğrencilerin rollerinin düzenli aralıklarla değişmemesi ve devamlı aynı rolde kalması ve bunun sonucu olarak da gözlemci, uygulayıcı ve yardımcı arasında çatışma yaşanması.
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

13- Yönlendirilmiş Buluş yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Öğrencilerin seviyelerine uygun problem seçmede güçlük çekilmesi.
- b. Problemin önceden planlanmaması ve planlamanın uzun zaman alması
- c. Problem çözümünün uzun zaman alması
- d. Disiplinin çok kolay problem haline gelmesi
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

14- Problem Çözme yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Problemin önceden planlanmaması ve planlamanın uzun zaman alması
- b. Disiplinin çok kolay bir problem haline gelmesi
- c. Uygun bir ölçüt çizelgesinin olmaması sebebiyle öğrencinin tam ve net olarak değerlendirilememesi.
- d. Öğrencilerin psiko-sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak yeterli düzeyde olamamaları.
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

15- Bağımsız Çalışma yönteminin uygulanması sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Üst sınıflar dışında kullanılamaması
- b. Öğrenci merkezli bir yöntem olduğu için, öğretmenin disiplini kontrol etmede güçlük çekmesi
- c. Tüm konular için uygun olmaması sadece okulda öğretimi mümkün olmayan konularda kullanılması.
- d. Bu yöntemle ilgili yeterli bilgi sahibi değilim.
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

17- Değerlendirme yönteminin uygulanması esnasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Öğrencilerin kendilerini objektif olarak değerlendirememesi ve ölçme-değerlendirmede bilgi yetersizliği.
- b. Uygun ve yeterli ölçütün olmayışı.
- c. Uzun zaman alması.
- d. Tüm öğrencilerin bireysel olarak değerlendirmenin zorluğu.
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

18- Medya Yardımlı Öğretim yönteminin uygulanması esnasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a. Öğrencilere gösterilecek film, şema ve tablo gibi araçların iyi seçilememesi.
- b. Seçilen görsel ve işitsel öğelerin öğrenci seviyesine uygun olmaması.
- c. Pahalı bir yöntem olması sebebiyle kullanımının pek yaygın olmaması
- d. Öğrenci ve öğretmen arası iletişimin çok zayıf olması
- e. Başka (lütfen belirtiniz).....

19- Beden eğitimi öğretim yöntemlerinin uygulanmasında sizce mevcut olan başka sorunlar ve önemli gördüğünüz çözüm önerileri varsa lütfen aşağıya belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

ÖZGEÇMİŞ

26.04.1982 yılında Kayseri' de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Kayseri'de tamamladı. Okul dönemlerinde aktif olarak voleybol oynadı. 2001 yılında Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümünü kazandı. Üniversite döneminde okul cimmastik takımı ile üniversiteler arası cimmastik şampiyonasında Türkiye birinciliği yaşadı. Spor masörlüğü, voleybol, badminton, halk oyunları antrenörlük kursları, tenis öğretimi ve yetişkinler psikolojisi seminerlerine katıldı. 2005 yılında üniversiteden mezun oldu. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans öğrenimine başladı. Aynı yıl Gaziantep Hayriye Osman Külekçi İlköğretim okuluna atandı. 2005 yılından itibaren bu okulda beden eğitimi öğretmeni olan Gülay Keske, İngilizce bilmektedir.